

ΝΙΑΟΥΣΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΝΑΟΥΣΗΣ

Έπιλογή βιβλιογραφίας γιά τὴν μελέτη τῆς τοπικῆς μας ἱστορίας

‘Ο “Αγιος
Μνᾶς
ό μεγαλομάρτυς

‘Η Λαϊκή ποίηση
γιά τό
«Πούπουλο»

‘Ο Μελιταῖος
Πυρετός

Φωτογραφία από τό ημερολόγιο τῆς Εὔεινου Λεσχῆς Ναούσης 1980

ΤΟ ΣΩΣΤΟ ρολογι

γενικη αντιπροσωπος για ολη την Ελλαδα

ΦΩΤΕΙΝΗ ΧΑΡΑΤΣΙΑΡΗ

πλατεια διοικητηριου 2
τηλ. 27345 — ναουσα

Μόλις κυλκοφόρισε ένα χρόσιμο γεωργικό βιβλίο

Τί είναι τὰ κοκκοειδῆ (ψῶρες) καὶ πῶς καταπολεμοῦνται

"Ένα βιβλίο κατατοπιστικὸ ἐπιστημονικὸ μὲ χρωματιστὲς εἰκόνες

Δὲν πρέπει νὰ λείψει ἀπὸ κανένα ἀγροτικὸ σπίτι

ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΑΛΟΥΚΗ

Μπορεῖτε νὰ τὸ προμηθευθεῖτε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ Ἀγροτικοῦ συλλόγου Ναούσης

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ 400 ΔΡΑΧΜΕΣ

'Η «ΝΙΑΟΥΣΤΑ» στηρίζεται στήν ἀγάπη καὶ τό^ν
ένδιαφέρον τῶν συνδρομητῶν της.

Παρακαλοῦμε νά μεριμνήσετε γιά τήν ἀνανέωση
τῆς συνδρομῆς τοῦ ἔτους 1980

"ΝΙΑΟΥΣΤΑ..

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' ΤΟΜΟΣ Β' ΤΕΥΧΟΣ 12 ΔΡΧ. 60

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Οδ. Ντινόπουλος, Έλενη Μήτρα, Λευκή Σαμαρά
Χρ. Μουχέγιερ

ΔΙΑΛΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: Γεώργ. Γκέσιος

Βασ. Κων. νού 32 — Τηλ. 28.646.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

Μαρία Μπιλιούρη
Καραμπατάκη 1 Τηλ. 28.150

ΑΙΓΑΙΟΠΡΟΣΩΠΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ:

Γιέννης Καραγιάλης, Γεωπόνος ΔΕΠΙ, τηλ. 22.557

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

'Από τό ημερολόγιο της Εύεινου Λεσχής Ναούσης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: «Βιβλιοτυπωτική»

Περικλής Ζέγγος και Σία
Άντ. Καράμα 3 τηλ. 260.140 — Θεσσαλονίκη

Περιεχόμενα

Ιστορικά

ΒΑΛΣΑΜΙΔΗ ΕΜ. Ο Άγιος Μηνάς ο Μεγαλομάρτυρας	92
ΧΙΟΝΙΔΗ ΓΕΩΡΓ. Η επιστροφή τῶν περιουσιῶν στους πρώην ἐπανοστάτες τοῦ 1821 τῆς περιοχῆς Νάουσας — Βέροιας	95
ΜΟΥΧΑΓΙΕΡ ΧΡ. Ο Κανονισμός τῆς Ἑλληνικῆς Ορθοδόξου Κοινότητος Ναούσης	96
ΔΑΔΗ ΣΤΑΥΡΟΥ Ή Λαική ποίηση γιὰ τὸ Πούπουλο ΠΑΠΟΥΛΙΔΗ ΚΩΝΣΤ. Γρηγόρης Μαρασλῆς	100
	101

Κοινωνικά - Λογοτεχνικά - Βιβλιογραφία

ΜΙΝΤΣΗ - ΚΕΦΑΛΑ ΜΑΡΙΑ Τί ἀπόγινε τὸ ὄραμα τῶν πιστοπλάστων	102
ΜΟΥΧΑΓΙΕΡ ΧΡ. Στήλη τοῦ Βιβλίου	104
ΜΟΥΧΑΓΙΕΡ ΧΡ. Διάγραμμα ιστορίας και πνευματικῆς ζωῆς	106
ΣΠΟΡΕΛΑ ΚΩΝΣΤ. Ἐπιλογὴ βιβλιογραφίας γιὰ τὴν μελέτη τῆς τοπικῆς μας ιστορίας	108

Δαογραφικά

ΣΠΑΡΤΣΗ ΝΙΚ. Τότι και τώρα. Πώς χτίζονταν τὰ πολλὰ τὰ σπίτια	109
ΤΣΙΤΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑ Τὸ «Κουρμπάνι τοῦ Ἀρκοχώριου»	111

Γεωπονικά - Κτηνιατρικά - Επιστημονικά

ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ ΓΕΩΡΓ. Η χοιροτροφία στὴν Ἑλλάδα και διεθνῶς	113
ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ Π. Ο κόσμος τοῦ κυττάρου	116
ΑΡΓΥΡΙΑΔΗ ΓΕΩΡΓ. Δειγματοληψία ἐδάφους	117
ΜΠΑΤΑΝΗ ΒΑΣ. Βρουκέλλωση ἡ μελιταῖος πυρετός	119
ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΟΔ. Ωφέλιμα ἔντομα — Γεωργικά Νέα	121

Άγαπητέ φίλε

— 'Επικοινωνοῦμε και πάλι μαζί σου. Σήμερα στὰ χέρια σου ἔχεις τὸ δωδέκατο τεῦχος τῆς «Νιάουστας» και ὅπως πάντα μὲ ὅλη καινούργια, πρωτότυπη και ἐνδιαφέρουσσα. Στὸ τεῦχος αὐτὸν νέοι ἐκλεκτοὶ συνεργάτες προσθέτονται στὸ ἐπιτελείο τοῦ Περιοδικοῦ μας. Αὐτὸν εἶναι μία ἔνδειξη, ἔνα καλὸ σημάδι ὅτι ἡ «Νιάουστα» βαδίζει στὸ σωστό της δρόμο. Είναι πλέον γεγονός ὅτι ἡ «Νιάουστα» συνεχίζει τὴν ἀνοδικὴ πορεία της και ἀπὸ τεῦχος σὲ τεῖχος διευρύνει τὸν κύκλο τῶν συνεργάτων και συνδρομητῶν της.

Άγαπητέ φίλε

— Στὸ τεῦχος αὐτὸν παρουσιάζονται ἀρκετές δραστηριότητες διαφόρων Συλλόγων και Σωματείων, ὅπως εἶναι τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου Ναούσης, τῶν Ναουσαίων τῆς Ἀθήνας κλπ. Ἔτσι δίδεται μία εἰκόνα τῆς πνευματικῆς, πολιτιστικῆς και φιλανθρωπικῆς δράσης τῆς διαφόρων Συλλόγων και Σωματείων τῆς πόλης μας, και τῶν δραστηριοτήτων τῶν Ναουσαίων ποὺ διαμένουν σ' ἄλλες πόλεις. Η «Νιάουστα» φιλοδοξεῖ, αὐτὴ ἡ εἰκόνα τῆς πνευματικῆς και πολιτιστικῆς προσφορᾶς τῶν Ναουσαίων νὰ εἶναι πλήρης. Η «Νιάουστα» ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνώσει ὅλους τοὺς Ναουσαίους ὅπου κι ἄν βρίσκονται, ὅπου κι ἄν μένουν. Η «Νιάουστα» ἐπιθυμεῖ νὰ φέρει σὲ ἐπαφὴ και ἐπικοινωνία τοὺς Ναουσαίους τῆς Νάουσας, τοὺς Ναουσαίους τοῦ ἑσωτερικοῦ και τοὺς Ναουσαίους τοῦ ἑξωτερικοῦ.

Άγαπητέ φίλε,

Αὐτά γιὰ τώρα. Θὰ τὰ ξαναποῦμε μετά τρεῖς μῆνες.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΙΔΙΩΤΩΝ	ΔΡΑΧ. 240
ΔΗΜΟΙ, ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΝΣΜΟΙ	» 500
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ	. 12

‘Ο “Αγιος Μννᾶς ὁ Μεγαλομάρτυρας

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτη τοποθετήθηκα γιὰ λίγο ἐπίτροπος τοῦ Ναοῦ τοῦ ‘Αγίου Μηνᾶ. Μέσος στὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιτρόπου εἶναι: καὶ ἡ περιφορὰ τοῦ δίσκου καὶ ἡ κατωμέτρηση τῶν κερμάτων... Όμολογὸ δχι: εὔκολες δουλειές. Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἔδγαλα δίσκος ἔνιωθα τὰν ἔξω ἀπὸ τὰ νερά μου.

Τὸ μπέρδεμά μου δμως μὲ τὸν «Αγιο Μηνᾶ» μοῦ ἔδωσε τὴν εὐ καιρία νὰ δουλέψω ἑρευνητικὰ καὶ νὰ δώσω ἀπάντηση σὲ ἀρκετὰ ἐρωτήματα πάνω τόσο στὴν ζωὴ τοῦ ‘Αγίου δισ καὶ στὴν ὑπαρξὴν Ναοῦ μὲ τὸ δινομά του στὴν πόλη μας.

Ο ‘Αγιος Μηνᾶς εἶναι ἔνας ἀπὸ τοὺς ‘Αγίους τῆς πρὶν ἀπὸ τοὺς μεγάλους Ιεράρχες περιόδου. Εἰγι: ἀπὸ τοὺς ‘Αγίους ποὺ εἶχαν μεγάλη φήμη σ’ Ἀγαπολή καὶ Δύση, ὅπως ὁ ‘Αγιος Γεώργιος, ὁ ‘Αγιος Δημήτριος, ὁ ‘Αγιος Νικόλαος κ.ἄ. Ήταν ἀπὸ τοὺς ‘Αγίους τὴν πρώτης σειρᾶς θὰ λέ γαμε, ποὺ δμως μὲ τὴν ἑμφάνιση τῶν μεγάλων τοῦ Χριστιανισμοῦ τοῦ χρυσοῦ αἰώνα ἡ φύση του περιορίστηκε.

Ο ‘Αγιος Μηνᾶς ὑπηρετοῦσε στὸν Ρωμαϊκὸ στρατὸ στὰ μέσα τοῦ Γ’ αἰώνα. Απόστοληκε τὸ Χριστιανισμό, ἐνῷ ἡ σταδιοδρομία του διὰ γράφονταν ζηλεύοντες στὸ στρατό, καὶ ἀποτύπωθηκε στὸ δουνὸ πάνω ἀπὸ τὴν Κιουτάχεια ὅπου καὶ ἀσκήτεψε.

Στὰ χρόνια τοῦ Διωγμοῦ τοῦ Διοκλητιανοῦ κατέβηκε στὴν πόλη καὶ ὑπερχειρίσθηκε τὸς Χριστοῦ αὐκὲν ἀρχές καὶ ἔδωσε θάρρος στοὺς Χριστιανούς. Συνελήφθη, ὠμολόγησε τὴν πίστη του μπροστά στὸν ἡγεμόνα καὶ πέθανε στὶς 11 Νοεμβρίου τοῦ 296 μὲ τὸν «διὰ Εἰφους θάγατον» ἀφοῦ προηγουμένως διασανέτηκε φρικτά.

Τὰ λείφαντα τοῦ ἀποτεφρωμένου σκηνώματός του μεταφέρθηκαν στὴν Αἴγυπτο τὸν τόπο καταγωγῆς του, καὶ τάφηκαν κατὰ τὴν παράδοση κοντά στὴν Μαρεώθιδα λίμνη.

Ο τάφος τοῦ ‘Αγίου στὴν Μαρεώθιδα ποὺ δρίζεται στὰ γόνια τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἔγινε κέντρο λατρείας τοῦ ‘Αγίου. Έκεῖ οἱ προ σκυνητές, ποὺ διαιτήσαν στὴν ἥμέρα τοῦ ‘Αγίου κατέκλυσαν τὴν

περιοχή, πέρα ἀπὸ τὴν ταμπτικὴν προσκύνηση τοῦ τάφου τοῦ ‘Αγίου καὶ τὴν θέα ποικιλῶν θυμάτων ποὺ λάβαιναν κύρωσαν στὸν τόπο, σὲ ἀνάμνηση τῆς ἐπισκέψεώς τους ἐπαργυραν μικρὰ φιαλίδια γεμάτα μὲ ἄγιασμένα λάδι. Η νερό, τὶς λείψανες «εὐλογίες τοῦ ‘Αγίου».

Απὸ τὶς ιστορικές αὐτές μαρτυρίες καὶ τὴν παράδοση ἡταν γνωστὸ δι: στὸν τόπο ἐκεῖνο καὶ πάνω στὸν τάφο τοῦ ‘Αγίου ὁ Μέγας Κονυσταντῖνος στὰ χρόνια ποὺ ἔχογειράτευε στὴν Ἀλεξάνδρεια ὁ ‘Αγιος Αθανάσιος ἔχτισε γαλο ποὺ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δασιλείας τοῦ Ἀρκαδίου διαμορφώθηκε σὲ μεγαλοποεπὴ δασιλική.

Γύρω ἀπὸ τὸν Ναὸ ἀναπτύχθηκαν ἀπὸ τὰ πρώτα χρόνια καὶ ἰδιαίτερα στὰ χρόνια τοῦ Ζήγουρων μὲ συμβολὴ καὶ τοῦ ἑδου ὁ διάφορα ἰδιαιτερά φύτε νὰ δημιουργηθεῖ μιὰ ὀλόκληρη πόλη, ἡ πόλη τοῦ

‘Αγίου Μηνᾶ, ὅπως ἔλεγαν.

Οι ιστορικές μαρτυρίες καὶ οἱ παραδόσεις ἐπαληθεύθηκαν ἀπόλύτως ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη. Η πόλη καὶ δο Ναὸς τοῦ ‘Αγίου ποὺ καταστράφηκαν μὲ τὴν Ἀραβικὴ κατάκτηση τῆς Αιγύπτου ἀνατιάρηκαν ἀπὸ τοὺς ἀρχαιολόγους KARL KAUFMAN καὶ J.G.F. FALLS. Γιὰ τὴν ἑρευνητὴ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει: τὸ σύγγραμμα τοῦ KAUFMAN «LA DÉCOUVERTE DES SANCTUAIRES DE MENAS DANS LE DESERT DE MAREOTIS». Άλλη ξένηρεια 1908.

Γιὰ τὸν ἐπισκέπτη ὁ τόπος σήμερα γνωστὸς σὲν EL ALAMEIN ποὺ συγκαίει: τόπος τοῦ Μηνᾶ, ἔγι: δεθεὶ μὲ τὴ μεγάλη μάχη τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καὶ ἐπίσης τὸ δινομά τοῦ ‘Αγίου μὲ τὴν μεγάλη νίκη τῶν ταυτόχρονον. Ο καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

Ο "Άγιος Μηνάς ο Μεγαλομάρτυς

Λαθηγών κ. Απόστολος Δασκαλάκης στὸ περισδικὸ «Ηλίος» (τευχ. 97/22-12-1945) γράφε: γιὰ τὸ καινούργιο αὐτὸ θαῦμα τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ δίδουντας σὲ φῶς λεπτομέρειες ἀγγωστες στὸ εὑρὺ κοινό.

Ἡ ζωὴ καὶ τὰ θαύματα τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ ἀναφέρονται στὰ συναξάρια καὶ τοὺς ὅμιγους τῶν ἱερῶν ἀκολουθῶν τῆς μνήμης του. Ἀκολουθίες τοῦ Ἀγίου ἔχουν ἐκδοθεῖ στὴν Κων/πόλη τὸ 1804, στὴν Ἀθήνα 1855 καὶ 1917 καὶ στὴν Κρή-

τη στὸ Ἡράκλειο 1879 καὶ στὸ Ρέθυμνο 1880. Οἱ ἀκολουθίες τῆς Κρήτης φάλλονται κατὰ τὴν Τριτηνή τῆς Διακαίησίμου σὲ ἀνάμνηση τοῦ περιλάμπρου θαύματος τοῦ Ἀγίου. (βλ. Ν. Ζευγαδάκη, «τὸ Θαύμα τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ ἐν Ἡράκλειῳ κατὰ τὸ Πάσχα τοῦ 1826» Ἡράκλειο 1949).

Γίνεται: φανερὸ γιατὶ τιμάται μὲ τόση λαμπρότητα ὁ Ἀγιος στὴν Κρήτη. Στὸ Ἡράκλειο ὑπάρχουν στὸ δυομά τοῦ Ἀγίου δυο

Ναοί, ὁ παλιὸς καὶ ὁ καινούργιος, ἀλληθὲν μηνησεῖται ἄξια νὰ τὰ ἐπισκεψθεῖ κανεῖς. Πρόσφατα μὲ τὴν Γ' τοῦ Σου Λυκείου εἰχαμε τὴν εὐχαρίστια νὰ πάμε προσκυνητές στὸν δυὸ αὐτοὺς Ναούς. «Ο ταν μπήκαμε στὸν νέο Ναό, που είναι: δύος ἀγιογραφημένος, μιὰ μαθήτρια μοῦ εἴπε πῶς σ' ἔνα τέτοιο περιθάλλον εὐχαρίστως θὰ ἔκαλησιασταν κάθε Κυριακή.

Πράγματα: ὁ νέος Ναὸς τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ στὴν Κρήτη θεωρεῖται ἔνας ἀπὸ τοὺς λαμπρότερους Ναοὺς τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Ἀγαπολῆς. (βλ. ἀρθρο Θεοδώρου Τζεδάκη στὴν Θρησκευτικὴ καὶ Ἡθικὴ Εγκυκλοπαίδεια, 8ος τόμος, σελ. 1122).

Ομως παλιότερο ὁ Ἀγιος Μηνᾶς ήταν ἔπαινοςτες γιὰ τὰ μεγάλοπρεπῆ προσκυνήσια - Ναοὺς δχ: τῆς Κρήτης, ἀλλὰ τῆς Κων/πόλεως, τῆς Ρώμης καὶ στὴν κυρίων Ελλάδα γιὰ τοὺς Ναοὺς τῆς Νερούσης καὶ τῆς Θήρας κατὰ ποδοτὸλό καὶ κατὰ δεύτερο τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Χίου.

Γιὰ τὸ Ναὸ τῆς Κων/πόλεως γνωρίζουμε δτ: κτίστηκε στὰ χρόνια τοῦ Μ. Κων/τίου. Γιὰ τὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ στὴ Ρώμη ξέσουμε δτ: κτίστηκε στὰ 589 ἐπὶ Πάπα Πελατγίου.

Γιὰ τὴν Νάουσα δὲν ξέρουμε τίποτε. Καὶ ἀπὸ Ἀρχαιολογικῆς πλευρᾶς ἀποκλείεται: γὰρ ἔχουμε κάποια πληροφορία ἀπὸ τὸ χώρο τοῦ Ναοῦ ἀφοῦ ξεθειελώθηκαν τὰ παλαιότερα κτίσματα καὶ θέφτηκε ὁ τόπος τοῦ Ναοῦ κάτω ἀπὸ τὸ μπετόν τοῦ ὑπογείου καὶ τὴν ἀπόφατο τοῦ δρόμου. «Οτιού θεωροῦμες ὑποτιμητικὴ τὴν ἀνάμνηση τῆς Ἐπίτροπης καθήκοντα συμβανού καὶ αὐτὰ καὶ δῆλα χειρότερα. Πλλὰ μποροῦμε νὰ προστέσουμε ἀνθρωπο: μορφωμένο: καὶ ἄξιο: στὴν πορεία τῶν Ἐκκλησιῶν στηκόν μηνησείων. Παρὰ τὴντα εἰμια: ὑποχρεωμένος γὰρ διολογήσω δτ: δὲν διέπω τὴν δράσα νὰ φύγω ἀπὸ τῆς Ἐπίτροπος γιὰ ἀλλούς πολλούς λόγιους γιὰ τοὺς ὄποιους εὐθυνόμυστε δῆλοι οἱ γεοέλληνες.

Τὸ θέμα δὲν ιλείνι, ἐννοῶ τὸ θέμα τοῦ πότε ίδρυθηκε στὴ Νάουσα ο Ναὸς τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ γιὰ πρώτη φορά.

Στὴν παραπάνω Εγκυκλοπαί-

1847

ΜΑΡΤΙΟΥ 1

ΣΤΕΡΕΩΣΟΝ ΚΥΡΙΕ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ
ΗΝ ΕΚΤΗΣΩ ΤΩ ΤΙΜΙΩ ΣΟΥ ΑΙΜΑΤΙ
ΩΚΟΔΟΜΗΤΑΙ ΑΥΤΗ ΔΙ ΑΔΡΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
ΤΩΝ ΕΝΤΙΜΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ
ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΧΡΥΣΑΦΗ ΚΑΙ ΔΙΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΒΛΑΤΣΙΟΤΟΥ

Την πλάκα τῶν ἔγκαινίων τοῦ Ναοῦ ποὺ κτίστηκε στὴ θέση τοῦ Ναοῦ ποὺ καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὸ 1822.

Ο "Άγιος Μηνάς ο Μεγαλομάρτυς

δεια ἀναφέρεται: ἡ Ὑπαρξη καθεδρικοῦ Ναοῦ στὴν Νάουσα καθιερωμένου στὸ δινομία τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ. "Αν ἡ μαρτυρία εἰναι: σωστὴ τότε δεδομένου ὅτι ὅσο μὲ διπλὰ μις στοιχεῖα μποροῦμε νὰ ἀνατρέξουμε στὰ παλιά ποτὲ δὲν ἀναφέρεται: ὁ Ναὸς τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ σὰν Καθεδρικός, δριτούμαστε στὴν ἀνάγκη γὰρ δεχτοῦμε ὅτι στὸν τόπο αὐτὸν γιὰ πρώτη φορά χτίστηκε Ναὸς τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ σὲ Βυζαντινὰ χρόνια καὶ μάλιστα τὰ πρῶτα. Βυζαντινὴ Ἐκκλησίᾳ διπήσχε στὴν Νάουσα καὶ τοῦ Ἀγίου Νικολάου. ἡ Ἐκκλησία στὶς πηγές Καὶ ἐκεὶ εἶναι εὔκολη γὰρ ἀνακαρχὴ καὶ πρέπει νὰ γίνει γιὰ πολλοὺς λόγους.

Άγακεφαλα:ώγοντας θὰ ποέμε: γὰρ ποδιά πώς ὁ συγεινὸς Ναὸς τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ ἔκεινης γὰρ χτίζεται σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὴν πυρπόλησή του. (κάγκει κατὰ τὸ ἀνατοπόλευτο στήριξις 18—19) 8) 1947 καὶ θεμελιώθηκε ὁ κακογόρων ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἀλέξανδρο τὸ 1951).

Ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ δὲν ἔχουν γίγει: ἀκόμη, ωπολογίζεται: ὅτι: ὁ Ναὸς θὰ ἔγκειναι κατὰ τὴν ἀνοίξη, ὅταν θὰ τοποθετηθεῖ στὸ υπέρθινο τῆς προσθέψεως τοῦ Ναοῦ τὸ ἀγάλυντο ποὺ ἔτοιμάλει: γὰρ Γλύπτος κ. Κατερίνα Χαλεπᾶ — Κατσάτου.

Ο προηγούμενος Ναὸς χτίστηκε μὲ τὸν ἀνασυνοικιστικὸν τῆς πόλεως στὴ δεκαετία τοῦ 1840 καὶ είχε ἔνα θαυμάσιο ἑνδύγλυπτο τέρι πλο. Ἡταν καὶ στὴν δροσφῇ του καὶ σὲ δλα τὰ τυμπάτι του ἔσωτε ρικὰ ξύλινος γαντσὶ καὶ κάρκη μέτα τὲ μικρὰ, κατὰ τοῦ αὐτού πτεριαὶ μάρτυρες.

Ναὸς ὅμως τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ ὁ πήρε γε στὴν πόλη καὶ ποὺ ἀπὸ τὸ 1822. Ἡταν τὸ κέντρο τῆς συνοικίας τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ μὲ ιδιαίτερο νεκροταφεῖο γιὰ τοὺς ἔνορτες. Τὸ νεκροταφεῖο ἥταν τοποθετημένο μεταγενέσιν τοῦ Ναοῦ, ἐκεὶ ὅπου τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα. Εδὴ θάφτηκε καὶ ὁ δολοφονηγένος ἀπὸ τὸν Ἀλῆ Πατσᾶ τῶν Ιωαννίνων ἀρχοντας τῆς πόλης Χατζηγεωργίας.

Πόσο παλιός ἦταν κάτιος ὁ Ναὸς μου εἶναι: ἀγνοεστο. Πάντως

ΕΤΟΣ 1750 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 31
ΠΗΓΗ ΝΕΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΡΕΟΥΣΑ ΑΥΤΗ
ΠΟΤΙΖΕΙΝ ΑΦΘΟΝΩΣ ΓΑΡ ΤΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ ΠΕΛΕΙ
ΤΕ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΜΑΣΙ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΜΗΝΑ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΑΙ ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ

Η πλάκα τῆς Βρύσης ποὺ ὑπῆρχε μπροστά στὸ Ναὸς ἀπὸ τὸ 1750, ἐβδομήντο διοδού χρνια πρὶν ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τοῦ 1822.

ἀπὸ τὴν δημιουρεύμενη γιὰ πρώτη φορά πλάκα τῆς Βρύσης φαίνεται: ὅτι: ὁ Ναὸς ὑπῆρχε τὸ 1750. Καὶ γὰρ πλατεία τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ πρὸς τὴν Βρύσηδυτικὴ πλευρά τὸ κέντρο καὶ ἡ ἀγορά δλης τῆς πόλης ἀπὸ παλιά. Γιαυτὸν νομίζω πώς εἶναι: διπλὰ λαθεμένη γάρ τοῦ σκέψη, κάτι γράφτηκε ἥδη καὶ στὸν τοπικὸν τύπο, γιὰ ἀλλαγὴ τοῦ ὄντιματος

τοῦ Ναοῦ. Ο "Άγιος Μηνᾶς δέν εἶναι εὐκαταφρόνητος: "Άγιος σὰν Χριστοῦ καὶ προσωπικότητα καὶ τὸ δινομά του καὶ ὁ Ναὸς εἶγα: στενά δεμένος μὲ τὸν τόπο.

Νάουσα 10.10.1980

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΒΑΛΣΑΜΙΔΗΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ

ΔΙΑΒΑΣΑΜΕ

Παρομοιάζω τὴν τύχη μὲ ὄρμητικὸ ποταμὸ πού, ὅταν πλημμυρίζει, λιμνιάζει τοὺς κάμπους, σπάζει τὰ δέντρα, γκρεμίζει τὰ σπίτια, παίρνει ἀπὸ ἕνα μέρος χώματα καὶ τὰ κουβαλάει σὲ ἄλλο. "Ολοι φεύγουν ἀπὸ μπρός του, ὅλοι ὑποχωροῦν στὴ λύσσα του, χωρὶς νὰ μποροῦν ν' ἀντισταθοῦν. "Ομως, ἂν καὶ ἔχει τόση δύναμη, οἱ ἀνθρώποι, στὸν καιρὸ τῆς γαλήνης, μποροῦν νὰ παίρνουν τὰ μέτρα τους μὲ προχώματα κι ὄχτους, κι ἔτοι, ὅταν θά πλημμυρίσει, ἡ θά μπει σὲ αὐλάκι ἢ δὲ θά 'ναι ἡ ὄρμη του τόσο ἀχαλίνωτη μήτε τόσο ἐπιζήμια. "Ομοια καὶ ἡ τύχη καὶ ρίχνει τὴν ὄρμη τῆς ὅπου δείχνει τὴ δύναμη της ὅπου δὲν ἔχει ὄργανωθεῖ ἀντίσταση. Εέρει πώς δὲν ἔχουν γίνει ὄχτοι καὶ προχώματα γιὰ νὰ τὴ συγκατήσουν.

Νικολό Μακιαβέλλι, «Ο ἡγεμόνας»
Μετ. Ν. Καζαντζάκη

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΠΕΡΟΥΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ ΤΟΥ 1821 ΝΑΟΥΣΑΣ - ΒΕΡΟΙΑΣ

Γνωρίζουμε ότι οι κατακτητές Τσούρκοι, έκτός από τα άλλα μέτρα, που έλαβαν έναυτίου την Μακεδονίαν Επαναστατών τον 1821—1822, κατέσχεσαν και δήμευσαν τὰ κινητά και ἀκίνητα περιουσιακά στο χεῦ δύον τῶν ὑπόπτων φυγικῶν και νομικῶν προσώπων (ιστορικῶν και ἐκκλησιῶν).

Γιὰ δόξιμο γέροντα, λοιπόν, δύος οἱ περιουσιές, δύον Ἐλλήνων ἔξεγέθηκαν, κατέληξαν στὰ χέρια τῶν Ὀθωμανῶν και συγκεκριμένα θεωρήθηκαν σουλτανικά κτῆματα, ποὺ τὰ διαχειρίζονται οἱ ἀριθμός την περιφερείας τους. "Ἐτοι: ἔγινε και γιὰ τὴ Νάουσα, δύως πληροφορηθήκαμε λεπτομερέστερα ἀπὸ ἔγγραφα, ποὺ δημοσιεύτηκαν τελευταῖς.

"Ομοιος, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς περιουσίας τῶν ραγιάδων τῆς Νάουσας ἦταν παθητικό. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, δύοι γάτοις: τῆς πόλεως ἐπέκησαν ἢ εἰ κληρονόμοι: τους, ποὺ διατέθηκαν, δὲν δέγονταν γὰρ ἐπανέλθουν στὴ γενέτειρά τους (ἀπὸ τοὺς ἔτεις τόπους, ποὺ εἶχαν κατέψυγε) ἢ δὲν τοὺς ἐπέστρεψαν τὴν πειρουσία τους και ἢ δὲν σταύρωσαν ἢ καταδολή, φόρουν, ποὺ δὲν πλήρωνταν ποὺ τὴν ἐπανάτταση, σύμφωνα μὲ τὸ προγόμνοιο, ποὺ εἶχε ἡ Νάουσα, ποὺ διπαγόταν ἀπὸ εὐθέας στὴν ἔξουσία τῆς μητέρας τοῦ Σουλτάνου.

Ο Σουλτάνης ἀναγκάστηκε νὰ δευτεῖ τὴν ἀπαίτηση τούτη τῶν Ἐλλήνων, μετὰ ἀπὸ εὔνοιαν εἰσήγησην και τῶν ἀξιωματούνων του.

"Ἐτοι, στὰ 1830, ἔθγαλε φιρμάγια (σουλτανικὰ διατάγματα), μὲ τὰ δύοις ἐπιστρεψάτων ἢ περιουσία τῶν Νάουσαίων και ἀργοῖς πάλι: ἢ ἐπανασυγκρήτηση τῆς πόλεως

Βέροιας, δὲν ἐπιτεράχησε ἢ πειρουσία δύον, γιατὶ ἔνα πέριοδος τῶν σίκουγενετῶν τῶν ἐπαναστατῶν εἶγε ἐπιληπτεῖ διλότελα και δὲν ὑπῆργαν γίγησαν δύον τουρκικό, και ἀποφασίστηκε ἢ ἀποκατατεθοῦν περιουσιακὰ τὰ σίγουγένεσ τούς. Ἀπὸ τὴν πειρουσία τούτην εἶγαν κτιστεῖ κιόλας στὴ Νάουσα τὸποι και συγκατέστηκε, και ἀποφασίστηκε ἢ ἀποκατατεθοῦν περιουσιακὰ τὰ σίγουγένεσ τούς.

ἄλλει περιοχές, ἐνῷ ἐγκαταστάθηκε στὴν πόλη ἔνας λοχαγὸς μὲ τοὺς ἀνάλογους στρατιῶτες, δύως και ἔνας μουσίρης. "Οσα κτήματα ἔμειναν ἀδιάθετα (ἀδέσποτα) που λύθηκαν τὰ δημιοτερασία και οἱ εἰσπράξεις στάλθηκαν στὸ ταμεῖο τοῦ Σουλτάνου.

"Ἐτοι: ἐπανήλθε τὸ προγούμνενο καθεστώς ιδιοκτησίας, ἢ Νάουσα ἔκαναπόκτησε τὰ σχετικὰ προνόμια τῆς και ἡ ζωὴ τῆς πόλεως ἔκαναπόκτησε τὰ σχετικὰ προνόμια τῆς Ζωῆς τῶν παλιῶν ρυθμῶν τῆς. Ὅπληρχαν δύος πάλι πόλη και Τσούρκοι κάτοικοι, δύως και στρατιῶτες και ἀξιωματούχοι, δικαστῆς κ.π.λ.

Τοῦ κ. Γεωργ. Χιονίδην Δικηγόρου

"Ομοιος, οἱ Νάουσαῖοι εἶχαν περιπέτειες και στὰ κατοπινὰ γέροντα, γιατὶ εἶχε πιὰ διαρρήγησει ἢ προνομούχα ἀσπίδα, ποὺ τόσα γέροντα θωράκια ποθικά τὴν πόλη, μέχρι τὸ 1822, και οἱ Τσούρκοι φορολογούσκοι και διοικητικοὶ ὑπάλληλοι ἀφιερώθησαν τὸ περιεχόμενο τῶν ἐγγράφων τῆς ἐπαναγρηγόρησεως τῶν σουλτανικῶν προνομίων, μὲ ἀποτέλεσμα γὰρ λαβαίνουν χώρα φυλακίσεις, διώξεις και ταλαιπωρία, κυρίως τῶν προκρίτων. Ιδιαίτερα στὰ γέροντα 1870—1877.

2. Εκείνο δύως ποὺ διευκρινίζεται και τονίζεται τώρα, εἶναι τὸ γεγονός, πὼς τὰ φιρμάνα τούτα, τοῦ 1830, μὲ τὰ δύοις ἐπαναγρηγόρηγήθηκε ὃ διὸς στοὺς πρώην ἐπαναστάτες τῆς Νάουσας, γεγονοποιήθηκαν πιὸ γενικά στὸν δασκοῦ κειμένῳ γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὶς περιουσίες τους και δύοις οἱ ἐπανελθόντες κ.π.λ. κάτοικοι τῶν ἄλλων γειτονικῶν πόλεων και χωριών τῆς περιοχῆς, τῶν μάλιστα και διλόηρης τῆς Μακεδονίας, δύως και τὰ μοναστήρια, ποὺ ὑπῆργαν (ἢ σύζυγοι και σήμερα) στὴν περιφέρεια τῆς Βέροιας, δύως π.ν., συνέθηκε μὲ τὸ μοναστήρι τῆς Μεταμορφώσεως, τῆς «Μουτζιάλης» τοῦ Πολυδενδρίου².

Ἡ ἀπόδοση τῶν συγκεκριμένων ἀκινήτων στοὺς κατοίκους και στὰ

μοναστήρια - ἐκκλησίες τῶν ὑπόλοιπων γειτονικῶν πόλεων - χωρὶς ἔνα μὲ τὸ ιδιαίτερα «χοτζέτικ» (δηλαδὴ μὲ ἐπίσημα ἔγγραφα — τίτλους ιδιοκτησίας), ποὺ βασίζουν τὰ δύματα στὰ φιρμάνα τούτου τοῦ Σουλτάνου, δύως και στὶς συγκαλούμενες δικαστήρια, ποὺ ἀπευθύνθηκαν πρὸς τὸν τόπο (1830) διοικητὴ τῆς Θεσσαλονίκης Βετζέχη πασά και στὸν ιεροδικοτή τῆς Θεσσαλονίκης, ἀπὸ τὴς ὑπηρεσίες τοῦ Λύτορχατορχικοῦ Ὀθωμανικοῦ Κτηματολογίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Παρουσιάζονταν, δηλαδὴ, στὰ περιφερειακὰ δργανα τῆς Οθωμανικῆς Λύτορχατορχικούς, οἱ ἐγδιαφερόμενοι, πρώην ιδιοκτήτες, ποὺ σύθηκαν ἢ οἱ κληρονόμοι τους, ἢ, ἀκόμη, και οἱ γῆγούμενοι ἢ τὸ Ηγουμενοσυμβούλιο τῶν μοναστηρίων και ἔπαιρναν τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ἐπαγγειογράφησες τῶν περιουσιῶν τους.

Τελευταῖα, μάλιστα, ἀπόβιτης γιὰ νέο φιρμάνη, ἀνέκδοτο (δύο ξέρω), ποὺ σχετίζεται μὲ ιδιοκτησία, ποὺ εἶχε και ἄλλο μοναστήρι τῆς περιοχῆς τῆς Βέροιας, σὲ χωρὶς τῆς περιοχῆς τῆς, και δύοις γίνεται πάλι: ρητῇ ἀναφορὰ στὴν προνομούμενη ἐπαναγρηγόρηση τῶν δικαιωμάτων τῶν ραγιάδων. πρώην ἐπαναστατῶν τῆς Νάουσας, και στὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, ποὺ τοὺς δέωταν σὶ τόπε (1830 και διπέρα) δικαιητοὶ και ἐκκλησιοδικαστοὶ ἐπιπρόσωποι τῆς Οθωμανικῆς Λύτορχατορχικούς, μὲ δέση και πάλι τὰ δύο γέροντα και στὴν περίπτωση τῆς Νάουσας.

"Ἐτοι: ἐπιβεβαιώνεται, ἀναμφισθέντη, ἢ πιὸ πάνω διαπίστωση, ποὺ νομίζω, πὼς ἔχει: κάποια σημασία γιὰ τὴ γεώτερη ιστορία τῆς Μακεδονίας, μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821—1822.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Β.Λ. Γιώργου Χ. Χιονίδη, Ζητήματα ιδιοκτησίας - φορολογίας και διώξεις στὴ Νάουσα απὸ κρίσια 1870—1877, μὲ βάση τὰ φιρμάνα τῆς προνομούμενης (1830) τῆς περιουσίας στοὺς ἐπαναστάτες και ἄλλα ἀνέκδοτα ἔγγραφα, «Μακεδονικά» 19 (1979) 93—123, δύοις και ἀναφορὰ τῆς προνομούμενης, πλούσιος βιβλιογραφίας.

2. Β.Λ. Παύλου Δ. Πυρινοῦ, «Ἀνέκδοτα ἔγγραφα, ἀφορῶντα εἰς τὰς ιερὰς μονάς Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη Βέροιας) και Μουτζιάλης, Θεοσολονίκη 1975, σελ. 44 και 55—56.

ΓΙΩΡΓΟΣ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ.

‘Ο Κανονισμός τῆς ‘Ελληνικῆς ’Ορθοδόξου Κοινότητος Ναούσης

Β

Συγέν. ἀπὸ τὸ 11ο τεῦχος.

8) Οἱ δυστροποῦντες νὰ πληρώσωσι κεκανονισμένην χρηματικὴν ὑποχρέωσιν πρὸς κοινοτικὸν ἔδρυμα: οὐδὲ δικαιῶματα Ἱερῶν τελετῶν, συνδρομὴν ὑπὲρ σχολῶν, ἀρχιερατικὴν ἐπιχορήγησιν, ὑπεσχημένην δωρεάν, ἐνοίκια καὶ λοιπά. Ός τοιοῦτοι δέ δυστροποῦντες εἰνεὶ οἱ ἐπὶ ἐν ἕτος καὶ πλέον μὴ πληρώνοντες τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν.

9) Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως τὸ γὰρ ψηφίζειν ἢ ψηφίζηται τὶς ἐν ἄλλῃ ἐνορίᾳ εἰμὶ ἐν ἣ κατοικεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

”Αρθρον 15ον

Ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Κοινότης Ναούσης διαιρεῖται εἰς τέσσαρα ἐκλογικὰ τμῆματα κατὰ τὰς τέσσαρας ἐκκλησιαστικὰς ἐνορίας. Ἐκαστὸν τῶν τεσσάρων τούτων τμημάτων ἐκλέγεται ἐντὸς τοῦ Ἱανουαρίου μηνὸς τέσσαρα μέλη, ἀπνὰ δύο μετὰ τῶν ἄλλων ἐνοριῶν ἀποτελοῦσι τὴν δεκαεξαμελῆ ἐκλογικὴν Ἀντιπροσωπείαν.

”Αρθρον 16ον

Ἐνα μῆνα πρὸ τῆς λήξεως τῆς περιόδου τῆς ἐκλογικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἡτοι τὸν Δεκέμβριον διατάσσονται νέαι ἐκλογαὶ δι’ ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀναγινωσκομένης ἐπ’ ἐκκλησίας καὶ τοιχοκόλλωμένης, ἐν τῷ νάρθηκι.

”Αρθρον 17ον

Δι’ ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀναγινωσκομένης ἐπ’ ἐκκλησίας καὶ ἀναρτωμένης ἐν τῷ νάρθηκι τῶν ἐκκλησιῶν ὁρίζεται ἡ ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν πρὸ δικτὼ τούλαχιστον ἡμερῶν.

”Αρθρον 18ον

Τὴν τελευταίαν πρὸ τῶν ἐκλογῶν ἔθδομάδα ἡ Διαρκῆς Ἀντιπροσωπεία ἐν συνεδρίᾳ αὐτῆς ὁρίζει ἐφορευτικὴν τῶν ἐκλογῶν ἐπιτροπὴν ιδίαν δι’ ἐκάστην ἐνορίαν ἀποτελουμένην ἐκ δύο ἐνοριτῶν καὶ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ προεδρευομένην ὑπὸ ἐνὸς ἐφημερίου τῆς ἐνορίας, ἡτοις ἐποπτεύει ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν ἐκλογῶν.

”Αρθρον 19ον

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐκλογῶν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόλυτιν τῆς ἐκκλησίας ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποθέτει ἐν τῷ νάρθηκι τὴν κάλπην καὶ ἅρχεται ἡ ψηφοφορία προσερχομένων τῶν ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς καταλόγοις ἐγγεγραμμένων ἐνοριτῶν, οἵτινες ἀφ’ οὗ ὑπογράψωσιν ιδιοχείρως ἡ διὰ προσώπου τῆς ἐμπιστοσύνης των ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς παρουσίας, βάλλουσι τὰ ψηφοδέλτια αὐτῶν εἰς τὴν κάλπην διὰ τοῦ Ἱερέως προσέχοντος ἵνα ἔκαστος μόνον τὸ ἔαυτοῦ ψηφοδέλτιον

φέρῃ μὴ ἐπιτρεπομένης ἀπολύτως τῆς δι’ ἀντιπροσώπου ψηφοφορίας καὶ πᾶσαν ἄλλην κατάχρησιν προλαμβάνοντος μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ ψηφοφορία διαρκεῖ μέχρι τῆς 7ης ὥρας τουρκίστι, ὅποιει κλεισμένων τῶν θυρῶν τοῦ νάρθηκος γίνεται ἡ διαλογή τῶν ψήφων καὶ συντάσσεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς πρακτικόν, ὅπερ ὑπογραφόμενον ἀποστέλλεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν. Οὕτω δὲ οἱ τυχόντες τῆς πλειοψηφίας ὁρίζονται Ἀντιπρόσωποι, ἡ δὲ Ἱερὰ Μητρόπολις ἀποστέλλει ἐγκαίρως ἐνὶ ἐκάστῳ τὰ ἐπὶ τούτῳ πιπάκια.

Τοῦ Χρήστου Μουχάγιερ

”Αρθρον 20ον

Ἐὰν ἐν τινὶ ψηφοδελτίῳ εὐρεθῶσιν δύναματα περισσότερα τοῦ ὠρισμένου ἀριθμοῦ, τὰ τελευταῖα θεωροῦνται ὡς ἀγραφα. Οὔδεμία δέ βλάβη ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐκλογῆς ἐπέρχεται ἐὰν μεταξὺ τῶν ψηφοδελτίων ὑπάρχωσι καὶ λευκά.

”Αρθρον 21ον

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν δηλοῦται δι’ ἐπισήμου δηλώσεως ἀναρτωμένης ἐν τῷ νάρθηκι ἐκάστης ἐκκλησίας.

”Αρθρον 22ον

Οἱ ὡς ἀνωτέρω ἐκλεγέντες δέκα ἐνοριακοὶ ἀντιπρόσωποι ἀποτελοῦσι τὴν ἐκλογικὴν Ἀντιπροσωπείαν συνεδριάμενοι δὲ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου ἡ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ διὰ προσκλήτηρίων ὁρίζοντων τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν ἐκλεγούσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὴν Δημογέροντίαν, τὴν Ἐφορείαν τῶν σχολείων καὶ τοὺς Ἐπιτρόπους τῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου αὐτῶν, λαμβάνοντες ἐκλεξίμους εἴτε ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας εἴτε καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν.

”Αρθρον 23ον

Ἡ διάρκεια τῆς περιόδου τῆς ἐκλογικῆς Ἀντιπροσωπείας εἰνεὶ τετραετής.

”Αρθρον 24ον

Ἐν περιπτώσει παρατήσεως ἡ θανάτου τίνος ἐκ τῶν ἐνοριακῶν ἀντιπροσώπων ἡ Διαρκῆς Ἀντιπροσωπεία διορίζει τὸν ἀντικαταστάτην διὰ τὸ ὑπολειπόμενον χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπεροχίας.

”Αρθρον 25ον

Ἡ ἐκλογικὴ Ἀντιπροσωπεία ὡς καὶ πάντα τὰ Κοινοτικὰ σωματεῖα συνεδριάζουσι πάντοτε ἐν τῇ I. Μητροπόλει ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου ἡ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ συγκαλούμενα ὑπὸ τοῦ προέδρου δι’ ἐγγράφου προσκλήσεως ὁρίζονται τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς συνεδρίας προσεπιδιλούντων τῶν μελῶν διὰ τῆς ιδίας αὐτῶν ὑπογραφῆς διη ἔλαθον γνῶσιν τῆς προσκλήσεως.

Ο Κανονισμός τῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος

ΑΡΘΡΟΝ 26ον

Ἡ Ἐκλογικὴ Ἀντιπροσωπεία θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν πλήν τοῦ προέδρου παρῶσι τὰ δύο τρίτα (2/3) τῶν μελῶν αὐτῆς ἢτοι ἔνδεκα ἐν περιπτώσει μὴ ἀπαρίας προσακλοῦνται τὸ δεύτερον τὰ μέλη εἰς συνεδρίαν, ὅποτε θεωρεῖται ἀπαρτία, ἐὰν παρῶσιν οἱ ἡμίσεις τῶν ἀντιπροσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

"Αρθρον 27ον

Οι δέκα ἔξι ἐνοριακοὶ Ἀντιπρόσωποι συνεδριάζοντες μετὰ τῶν τεσσάρων ἐπιτρόπων τῶν τεσσάρων ἐνοριακῶν ἐκκλησιῶν, μετὰ τῆς Ἐφορείας τῶν σχολῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Δημογεροντίας ἀποιειλοῦσι τὴν Διαρκή Ἀντιπροσωπείαν τῆς Κοινότητος.

"Αρθρον 28ον

Καθήκοντα τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας εἰσι:

1) Τὸ συσκέπτεσθαι καὶ ἀποφαίνεσθαι ὅριστοικῶς περὶ πάντων τῶν κοινοτικῶν ζητημάτων καὶ συμφερόντων ἐκκλησιαστικῶν, σχολικῶν καὶ μοναστηριακῶν.

2) Τὸ λαμβάνειν γνῶσιν ἐκ συνοπτικῶν ἐκθέσεων τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Δημογεροντίας, τῆς Ἐφορείας καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἐκκλησιῶν μονῶν καὶ παρεκκλησίων.

3) Τὸ ἐπιφρεγῆσθαι τοὺς ἐτησίους προϋπολογισμούς τῆς Ἐφορείας τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἔξελέγχειν τοὺς ἀπολογισμούς αὐτῶν κατὰ τὴν λῆξιν τῶν περιόδων αὐτῶν δι' εἰδικῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν ὑπ' αὐτῆς ἐκλεγομένων.

4) Ἡ μέριμνα περὶ καταρτισμοῦ ἀνελλιποῦς κτηματολογίου τῶν ἐκκλησιῶν, παρεκκλησίων, μονῶν σχολῶν καὶ ἐν γένει πάσης ἀκινήτου περιουσίας, ἐκκλησιαστικῆς καὶ κοινοτικῆς.

5) Πᾶσα ἄλλη φροντὶς καὶ μέριμνα περὶ τῆς Κοινότητος ἐκ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀπορρέουσα ἡ καὶ μὴ προβλεπομένη ὑπ' αὐτοῦ.

"Αρθρον 29ον

Ἐκάστη συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐὰν παρῶσι τὸ ἥμισυ πλέον ἐνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς. Μὴ ἐπιτευχθείσης ἀπαρτίας ἡ πρόσκλησις ἐπαναλαμβάνεται καὶ θεωρεῖται ἀπαρτία ἐὰν παρῶσι τῶν μελῶν τὸ ἔτριτον (1/3) πλέον ἐνός.

"Αρθρον 30ον

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας ὡς καὶ πάντων τῶν κοινοτικῶν οικαπατείων λαμβάνονται διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων κατὰ τὴν συζήτησιν μελῶν ἐν ισοψηφίᾳ νικᾶ τὸ μέρος τὸ ἔχον τὴν ψῆφον τοῦ προέδρου ὑποχρεούμενων καὶ τῶν μειονοψηφούντων νὰ ὑπογράφωσι τὰ πρακτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝ ΝΑΟΥΣΗ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

"Αρθρον 31ον

Μέλη τῆς Δημογεροντίας ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς Ἐκλογικῆς Ἀντιπροσωπείας τέσσαρα πρόσωπα κεκτημένα πάντα τῶν ἐκλεξίμων τὰ προσόντα ἡ δέ ἐκλογὴ αὐτῶν ἀνακοινοῦται ἐκάστῳ διὰ πιτακίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

"Αρθρον 32ον

Ἡ περίοδος τῆς ὑπηρεσίας τῶν μελῶν τῆς Δημογεροντίας ὁρίζεται διετής. Τὰ ἀποχωροῦντα μετὰ τὴν λήξιν τῆς διετοῦ περιόδου μέλη εἰνε καὶ πάλιν ἐκλέχειν.

"Αρθρον 33ον

Ἡ Δημογεροντία ὡς Μικτὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον δικάζει ἀπάσας τὰς ὑλικὰς διαφοράς, οἵας αἱ περὶ διαχειρίσεως ἑσδόων καὶ ἔξδόων καὶ λογοδοσίας ἱερῶν ναῶν, εὐκτηρίων οἴκων, προσκυνημάτων ἀγιασμάτων καὶ μονῶν καὶ πάσας τὰς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῆς ὑπαγομένας ὑποθέσεις, δηλαδὴ ἀπάσας τὰς ὑλικὰς ἐκ μηνιστείας καὶ γάμου ἀπορρεούσας διαφοράς, ἡτοι περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ διαλύσεως μηνιστείας, περὶ προικός, τραχώματος καὶ προγαμπαίας δωρεᾶς περὶ διατροφῆς μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, πάσας τὰς ἐκ διαθηκῶν διαφοράς καὶ τὰς λόγω ἀρμοδιότητος παραπεμπομένας αὐτῇ ὡς Μικτῷ Ἐκκλησιαστικῷ Δικαστηρίῳ. Ἐπίσης εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῆς ὑπάγονται καὶ πᾶσαι αἱ ὑλικαὶ διαφοραί, ἐν αἷς ὁ ἐναγόμενος εἰνε κληρικός, μοναχός ἡ ἡμικόν πρόσωπον, οἷον ἐπιτροπὴ ναοῦ, ἐφορεία σχολῆς ἡ νοσοκομείου προεδρεῖον ἀδελφότητος, συνδέσμου ἡ συντεχνίας. Δικάζει δὲ κατὰ τοὺς ἔθνικούς Κανονισμούς τῶν Πατριαρχείων, τὴν Βεζυρικὴν ἐγκύλιον τῆς 23 Δεκατία-οῦ-Αχήρ 1808 (22 Ιανουαρίου 1891) καὶ τὴν Πατριαρχικὴν τοιαύτην τῆς 31 Ιανουαρίου 1891 συνφδὰ τῇ ἐν ισχύ δικονομίᾳ τῶν Πατριαρχείων καὶ κατὰ τὰς ἐν τῇ Ἐζαβίθλῳ τοῦ Ἀρμενοπόλου, τοῖς Βασιλικοῖς, τοῖς Κώδηξι ταῖς Πανδέκταις καὶ ταῖς Νεαραῖς περιεχομέναις διατάξειν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτόπια θέμα τὰ ἀδιακόπως ἐφαρμοζόμενα ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ τὰς κύρους νόμους ἔχοντας ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις.

"Αρθρον 34ον

Ἡ Δημογεροντία θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρῶσι κατὰ τὴν συνεδρίαν πρὸς τῷ προέδρῳ δύο τῶν μελῶν, αἱ δέ ἀποφάσεις λαμβάνονται διὰ πλειοψηφίας ἐν περιπτώσει δὲ ισοψηφίας νικᾶ τὸ μέρος τὸ ἔχον τὴν ψῆφον τοῦ προέδρου.

"Αρθρον 35ον

Ἐν περιπτώσει παραπήσεως ἡ θανάτου τοῦ τοῦ τῶν μελῶν τῆς Δημογεροντίας, εἴτε ἀποδημίας συνεχοῦς ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἡ ἀπουσία ἀδικαιολογήτου ἐπὶ τέσσαρας κατὰ συνέδριας ἡ Ἐκλογικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐκλέγει τὸν ἀντικαταστάτην διὰ τὸ ἔχον τὴν ψῆφον τοῦ προέδρου.

Ο Κανονισμός τῆς Ὄρθοδόξου Κοινότητος

"Αρθρον 36ον

Ἡ Δημογεροντία συντάσσει καὶ ἐπιβάλλει τὴν ἑφαρμογὴν διατημήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ γραφείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

"Αρθρον 37ον

Τὰ εἰσπραττόμενα ὑπὲρ τοῦ ταμείου τῆς Δημογεροντίας δικαιώματα διατίθενται ὡς ἔξης: 1) εἰς εὐπρεπῆ διατήρησιν καὶ ἐπίπλωσιν τοῦ κτιρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, 2) εἰς τὴν πληρωμὴν πάντων τῶν ἔξδων τοῦ γραφείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, 3) εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ γραμματέως καὶ τοῦ κλητῆρος. Μὴ ἐπαρκούντων τῶν πόρων μεριμνᾶ ἡ Διαρκής Ἀντιπροσωπεία.

"Αρθρον 38ον

Ἡ Δημογεροντία ἔχει σφραγίδα τὴν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ

"Αρθρον 39ον

Ἡ Διαρκής Ἀντιπροσωπεία ἐκλέγει τὸν γραμματέα αὐτῆς, ὅστις εἶνε ἄμα καὶ γραμματεὺς τῆς Δημογεροντίας, τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τῶν ἐκ τούτων ἀπορρεόντων σωματείων.

"Αρθρον 40όν

Τὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως τῆς Δημογεροντίας ὡς καὶ τὰ τοῦ κλητῆρος καθορίζονται ὑπὸ τῶν οχετικῶν διατάξεων τῆς Πατριαρχικῆς Δικονομίας. "Εξουσοὶ δὲ ἐν περιλήψει ὡς ἔξης, α') συντάσσει τὰ πρακτικὰ καὶ τὰς ἀποφάσεις τὰ κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν ἀναγινωσκόμενα, ἐπικυρώμενα καὶ ὑπογραφόμενα, καθὼς καὶ πᾶσαν ἄλλην γραφικὴν ἔργασίαν τῆς Μητροπόλεως, τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας τῆς Δημογεροντίας, τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τῶν ἐκ τούτων ἀπορρεόντων σωματείων, β') ἐκτελεῖ καθήκοντα συμβολαιογράφου, ἵστοι συντάσσει προϊκούσμφωνα, διαθήκας, ἀφιερωτήρια πληρεξόδια δι' Ἐκκλησιαστικὰ καὶ Μικτὰ Εκκλησιαστικά Δικαστήρια καὶ ἔνας δικαστικὰς καὶ διοικητικάς Ἀρχάς καὶ πᾶν ἄλλο ἔγγραφον τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, γ') ἐκδίδει τῇ ἀδείᾳ τοῦ προέδρου ἀντίγραφα ἔγγραφων δ'), τηρεῖ ἐν τάξει τὰ ἀρχεῖα καὶ τοὺς κώδικας εὐθυνόμενος διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀπώλειαν αὐτῶν ἢ ἔγγραφου τινὸς ἐξ ἀμελείας του προελθοῦσαν καθὼς καὶ διὰ πᾶσαν ζημίαν ἢ θλάβην ἐξ ἀμελείας ἢ ἐνοχῆς αὐτοῦ προκύψασαν, ε') τηρεῖ ἐν τάξει τὰ ἀκόλουθα βιβλία, ὃν οὐδὲν μέρος ἀνακοινοῖ ἀνευ διαταγῆς τοῦ προέδρου: 1) τὸ πρωτόκολλον τῶν εἰσαγωγένων καὶ ἔξαγομένων ἔγγραφων, 2) τὸν κώδικα τῶν πρακτικῶν τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας, 3) τὸν κώδικα τῶν πρακτικῶν τῆς Δημογεροντίας καθὼς καὶ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, 4) τὸν κώδικα τῶν πρακτικῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καθὼς καὶ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ, 5) τὸν κώδικα τῶν πράξων, συμβολαίων καὶ διαθηκῶν, 6) πάντα τὰ δικαστικὰ καὶ διοικητικὰ ἔγγραφα παραλαμβάνων καὶ ἀποδίδων τῇ ἐντολῇ τοῦ προέδρου πᾶν

ἔγγραφον κατατιθέμενον εἰς τὸ γραφεῖον.

"Αρθρον 41ον

Τὸν μισθὸν τοῦ γραμματέως ὡς καὶ τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος κανονίζει ἡ Διαρκής Ἀντιπροσωπεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ "Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

"Αρθρον 42ον

Ἐν τῇ ἐν Ναούσῃ Ἱερᾷ Μητροπόλει ἐδρεύει Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον συγκείμενον ἐκ τοῦ προέδρου, δηλ. τοῦ Μητροπολίτου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ καὶ τεσσάρων κληρικῶν μελῶν διοριζομένων διὰ μίαν διετίαν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ἐκ τῶν ἐπὶ τριπότητι, χρηστότητι ἥθεων καὶ πείρᾳ ἐκκλησιαστικῇ διακρινομένων κληρικῶν, κατοίκων μονίμων τῆς πόλεως Ναούσης. Γραμματέα καὶ δικαστικὸν κλητῆρα ἔχει τοὺς τῆς Δημογεροντίας καὶ σφραγίδα τὴν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

"Αρθρον 43ον

"Απασαὶ αἱ πνευματικαὶ διαφοραὶ, οἵαὶ αἱ περὶ κυριότητος καὶ ιδιότητος ἱερῶν ναῶν καὶ παντὸς περιεχομένου αὐτῶν, εὐκτηρίων οἰκιῶν, προσκυνημάτων, ἀγιασμάτων καὶ μονῶν ἔτι δὲ καὶ ἔξαρτημάτων αὐτῶν, αἱ περὶ κυριότητος εἰκόνων, αἱ περὶ ὄριων ἐνοριακῶν ἐκκλησιῶν, αἱ ἐκ μνηστείας καὶ γάμου καὶ περὶ λύσεως αὐτῶν, περὶ παραμονῆς καὶ διατροφῆς τέκνων διαρκοῦντος ἢ μὴ τοῦ γάμου, περὶ τοπικῆς διαστάσεως τῶν συζύγων καὶ περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ συζυγικοῦ θίου ὑπάγονται λόγῳ ὅλῃς εἰς τὸ Πνευματικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

"Αρθρον 44ον

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον είνει ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν παρῶσιν ὁ πρόεδρος καὶ δύο τῶν μελῶν αὐτοῦ.

"Αρθρον 45ον

Ἐν ἑκάστῃ ἐνορίᾳ ἐφημερεύουσιν ὥρισμένως δύο μόνον ιερεῖς, ἢ ἐν ἀνάγκῃ καὶ τρεῖς.

"Αρθρον 46ον

Οι ιερεῖς ὁφελοῦσι νὰ τηρῶσι τακτικὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τελουμένων βαπτίσεων, γάμων καὶ θανάτων, ἐφοδιάζοντες πάντοτε δι' ἐπισήμου βαπτιστικοῦ δωρεάν.

"Αρθρον 47ον

"Οταν χηρεύῃ θέσις ἐφημερίου, ἢ ἐνορίᾳ ὑποβάλλει ἔγγραφως αἴτησιν τῷ Μητροπολίτῃ εἴτε πρὸς διορισμὸν ἐτέρου διαθεσίμου, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτος, εἴτε ὑποδεικνύουσα πρὸς κειροτονίαν ὑποψήφιον κατάλληλον συνῳδὸν τοῖς ιεροῖς κανόσι πρὸς ἔγκρισιν καὶ κειροτονίαν. Οἱ κειροτονούμενοι ιερεῖς δέοντες νὰ είναι τελειόφοιτοι Διδασκαλείου ἢ Γυμνασίου ἢ ἄλλης ὁμοιοθεμίου σχολῆς ἢ τούλαχιστον Ἡμιγυμνασίου.

"Αρθρον 48ον

Οι ιερεῖς ἑκάστης ἐκκλησίας οὐδένα τακτι-

κὸν μισθὸν λαμβάνοντες ἔχουσι τὰς ἀπὸ τῶν χριστιανῶν συνήθεις ἀποδοχὰς ἡγοι: Ἀπὸ βαπτίσεων, γάμων καταβαλλόμενα ἐξ ἡμιοείας ὑπὸ τοῦ νυμφίου καὶ παρανύμφου κηδειῶν, μνημοσύνων συλλειτούργων, παρακλήσεων, ἀγρυπνιῶν φωτισμάτος μηνιαίου, διαβασμάτων, εὐχῶν γεννήσεων, σαραντισμοῦ καὶ σαρανταλειτούργων ἀπὸ ἀναγγώσεως τετραευαγγέλου, ἀπὸ εὔχελαιών ἀπὸ δίσκου διανομῆς βαῖων, ἀνθέων ἐπιταφίου, βασιλικῶν τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὡς καὶ τῆς σταυροπροσκυνήσεως καὶ ἀπὸ χρίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

"Αρθρον 49ον

Τὰ Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτήρια τῆς Ορθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ναούσης διοικοῦνται ὑπὸ Εφορείας τριμελοῦς ἐκλεγμένης ὑπὸ τῆς Ἑκλογικῆς Ἀντιπροσωπείας ἀμέως μετὰ τὸ πέρας τῶν ἑπτησίων ἔξετάσεων διὰ μιστικῆς ψηφοφορίας συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεοίας τῆς Εφορείας είνε τριετής.

"Αρθρον 50ὸν

Ἡ Εφορεία ἐκλέγει ἐκ τῶν ἑαυτῆς μελῶν τὸν ταμίαν, διστὶ εἰσιπράττει πάσας τὰς προσδούς τῶν σχολείων τακτικὰς τε καὶ ἐκτάκτους καὶ πληρώνει τοὺς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ καὶ πᾶσαν ἄλλην δαπάνην ἐπὶ λίγῳ ἀποδείξεως καὶ ἐν γένει κρατεῖ ἐν τάξει καὶ ἀκριβείᾳ τὰ λογιστικὰ βιβλία.

"Αρθρον 51ον

Ἡ Εφορεία διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τῶν σχολείων κινητήν τε καὶ ἀκίνητον φροντίζουσα περὶ τῆς δσον ἔνεστιν ὀπαυξήσεως τῶν πόρων διορίζει καὶ παύει τοὺς διδασκάλους κατὰ τὰ σχετικὰ ἅρθρα καθὼς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχολικοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἐν γένει εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν γενικὴν πρόσδον καὶ προαγωγὴν τῶν σχολείων συντάσσει τὸν ἑπτησιον προϋπολογισμὸν τῆς διαχειρίσεως τῆς, δν τίνα καὶ ὑποβάλλει εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας κατὰ τὴν λῆξιν ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους ὑποβάλλει τῇ Διαρκεῖ Ἀντιπροσωπείᾳ συνοπτικὸν ἀπολογισμὸν τοῦ λῆξαντος ἔτους. Κατὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς τριετίας ὑποβάλλει τῇ Διαρκεῖ Ἀντιπροσωπείᾳ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς τριετοῦ χρήσεως ἔξελεγχόμενον ὑπὸ ἐπιτροπῆς διορίζομένης ὑπὸ τῆς Διαρκοῦς Ἀντιπροσωπείας, παραδίδει διὰ πρακτικοῦ τὰ βιβλία, τὸ ταμεῖον καὶ πᾶσαν τὴν περιουσίαν τῶν σχολείων τῇ διαδόχῳ Ἐφορείᾳ, ἥτις διεβίβει τὰς πράξεις καὶ ἀναλαβάνῃ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς προκατόχου Εφορείας ἀνευ ἀντιρρήσεως.

"Αρθρον 52ον

Ἡ Εφορεία ἔχει ιδίαν οφραγίδα φέρουσαν πέριξ μὲν ταῦτα: «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΡΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ» ἐν τῷ μέσῳ δέ: λυχνίαν καὶ τὴν χρονολογίαν 1899. Διὰ ταύτης οφραγίζει πάντα τὰ ἔγγραφα.

"Αρθρον 53ον

Ἡ Εφορεία πρὸ τῶν ἐνιαυσίων ἔξετάσεων γινομένων κατὰ τὸ δευτέρον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου διορίζει τριμελή ἔξεταστικὴν ἐπιτροπὴν ἐκ προσώπων καταλλήλων, οἵτινες παρευρίσκονται μετὰ τῶν διδασκάλων παρόντων τῶν Ἐφόρων καὶ τῶν βουλορένων ἐκ τῶν πολιτῶν ἐν τε ταῖς γραπταῖς καὶ προφορικαῖς ἔξετάσεωι τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων ὑπαβάλλονται δὲ τὸ πόρισμα τῶν ἔξετάσεων δι' ἐκθέσεως τῆς Περᾶ Μητρόπολει πρὸς τὴν δέουσαν μελέτην καὶ βελτίωσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν τῆς Κοινότητος.

"Αρθρον 54ον

Μέχρι τῆς πρώτης (1ης) Ιουλίου ἡ Εφορεία διεβίβει νὰ συνάψει μεθ' ἐκάστου διδασκάλου τὸ συμβόλαιον τοῦ ἐπίδντος σχολικοῦ ἔτους ἢ νὰ δηλώῃ αὐτῷ ἔγγραφως ὅτι ἀπολένει αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀποτίνουσα συγχρόνως καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ μισθοῦ του. Ἐὰν ἡ Εφορεία ἀμελήσῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν διατύπωσιν ταύτην, ὁ διδασκαλος θεωρεῖται ὡς παραμένων ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς δρους διὰ τὸ ἐπὸν σχολικὸν ἔτος. Ἐπίσης καὶ οἱ οἰκειοθελῶς παρατούμενοι διδασκαλοι διφείλουσιν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας νὰ δηλώσωσι τοῦτο ἔγγραφως τῇ Εφορείᾳ. Ο μὴ συμφιεροφόριμον πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην διδασκαλος ἀπόλλυται τοὺς μισθοὺς τῶν δύο τελευταίων μηνῶν.

"Αρθρον 55ον

Ἡ ἔναρξης τῶν μαθητικῶν γίνεται ἀνυπερθέτως τὴν 16ην Αὐγούστου. "Απαντεῖ δὲ οἱ διδασκαλοι διεβίβουσι νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰς θέσεις των ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Αὐγούστου, ἐπότε ἀρχονται αἱ ἔγγραφαι τῶν μαθητῶν.

"Αρθρον 56ον

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθητικῶν ὁ διευθυντὴς διεβίβει νὰ ὑποδάληῃ εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν τῆς Περᾶς Μητροπόλεως: α') τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν μαθητικῶν τοῦ ἔτους ἐκείνου συνταχημένον ἐπὶ τῇ δάσει τῶν γενικῶν προγραμμάτων τῶν Πατριαρχείων καὶ κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς Περᾶς Μητροπόλεως περιέχον τὰ ὄντατα τῶν διδασκαλίων διλίων δ') τὸ ὑρολόγιον τῆς διδασκαλίας γ') τὰ συμβόλαια τῶν διδασκάλων πρὸς ἐπικύρωσιν. Ἡ δὲ Π. Μητρόπολις ἐφοδιάζει ἐκατόν τοῦ διδασκαλον διὰ τοῦ νεονομιμένου ἐπιστήμου ἐγγρίου ἐγδεικτικοῦ. Αἱ διατάξεις δὲ αὐταὶ ὡς ἀπορρέουσαι, ἐκ τῆς ἐπιστήμου μεταξύ τῆς Λότος καραποτῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Πατριαρχείων συμβιάσσεις περὶ τῶν δικαιίων καὶ προσοντῶν τῶν Ορθοδόξων, τῇ περιεχομένῃ ἐν τῇ Τύφλῃ Βεζυρικῇ ἐγχυκλίῳ τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1891, ποέπει νὰ τηρῶνται ἀπαιρεγκλίτως καὶ μετ' ἀκρας εἰδαθείσις. Πάσα τὸ ἀθέτησις τῇ ἀμέλειᾳ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν περὰ τῶν διδασκάλων ὡς ἀποτελεσματικῶν ταῖς παταπάτησιν τῶν ὑπὸ τῶν δύο ἀνωτάτων Αρχῶν τοῦ Κοάτους, πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς, τεθεσπισμένων καὶ ὡς δυνατιένη γὰρ ἔχη λίαν δυσταύπηστους τυμούς εἰσι: διὰ τὰ δικαιά καὶ προσήμα τῶν Ορθοδόξων, τημορεῖσι: διὰ ἀμέσου παύσεως ταῦ πιαστου.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὸ ἐπόμενο τεῦχος

Η ΛΑΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ "ΠΟΥΠΟΥΛΟ,,

Τὸ «Πούπουλο» ἔγα κόμιμα, ποὺ ἰδρύθηκε μὲ πρωτοδουλία τοῦ Δημάρχου τῆς Νάουσας Χατζηκωνσταντίνου Μαλούση, μὲ στόχους πολυποίκιλους, ἀλλὰ μὲ προεξάρχοντα τὴν σύγκρουση καὶ τὴν κατατρόπωση τῆς ἀρχουσας τάξης τῆς πόλης, ἀγκαλιάστηκε δυθιὰ ἀπὸ δύλα τὰ στρώματα τοῦ γνωστακίου λαοῦ. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ κόμιμα, ἀκροκριστερὸ ἐκπληκτικὰ γιὰ τὴν ἐποχὴ του, κυρίαρχη θέση, πρωτοπόρων, κράτησε ἡ ἀστικὴ τάξη.

Ο Γιώργιος Παπαδημητρίου, γνωστὸς στοὺς Ναουσαίους καὶ μὲ τὸ δνομα Πάντειον ἐπηρεασμένος καὶ δ' ἴδιος ἀπὸ τὸ μεγάλο πολιτικὸ λαϊκὸ ξεσήκωμα τοῦ λαοῦ τῆς Νάουσας, ἔγραψε στὴ Νέα Υόρκη καὶ στὶς 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1920, ἔνα ποίημα μὲ τίτλο «Πρὸς τὸν Ἱστορικὸν Σύνδεσμον». Εἶπε ἀπὸ τῆς πολλὲς καὶ χρήσιμες πληροφορίες, ποὺ δίνει τὸ ποίημα γιὰ τὰ Ναουσαίκα μέλη τοῦ Πούπουλου, μαθαίνομε, πὼς τὰ κηρυγματά του πέρασαν τούτων οὐκεανούς. Αγγίζοντας δὲ τίς φυγὴς τῶν ξενητεμένων μας, τοὺς παρθενυγαν στὴν ἔδραση παρόμοιων συνδέσμων, ποὺ δρίσκονται σὲ δράση καὶ σύμερα.

Ο λαϊκὸς μας επιχευργὸς γεννήθηκε στὴ Νάουσα τὴν 20ην Δεκεμβρίου τοῦ 1894. Ήπηγε στὴν Ἀμερικὴ (Η.Π.Α.) τὴν ὅγη Δεκεμβρίου τοῦ 1913. Έπέστρεψε στὴν Ἑλλάδα τὴν 6ην Φεβρουαρίου τοῦ 1926 καὶ ξανάψυγε τὴν 11ην Ιουνίου τοῦ 1926 ἐπίση. Ήπειρε στὴ Νάουσα τὴν 16ην Δεκεμβρίου τοῦ 1964. Στὸ διδλοκάκι μὲ τοὺς στίχους του, ποὺ ἐκδόθηκε στὸ Μελγούσκο τοῦ Βιστόγυντον τῶν Η.Π.Α. τὸ 1946 γράψει τὴν ἑξῆς ἀφιέρωση.

Τὰ ποιήματά μου δὲ ταῦτα, προϊὸν τῆς πείσας μου, προσφέρω δωρεὰν πρός δόλους, εἰς μνήμην τῶν ἀειψυνήστων γονέων μου Γεώργιος Παπαδημητρίου ἢ GEORGE D PADISON.

Αμέσως πιὸ κάτω παραθέτω

τὸ ποίημα τοῦ Παπαδημητρίου ἢ πιὸ ἀλλοθινά μέρος τοῦ ποιήματος, ποὺ ἀφορᾶ τὸ Πούπουλο καὶ τοὺς Ναουσαίους τῆς Ἐλλάδος.

- 1) Χατζῆ-Μαλούσης ίδρυτῆς Συνδέσμου Ναουσαίων, ἀφ' ἑαυτοῦ τ' ὄρμονμενος ὡς γίγας καὶ ὡς λέων
- 2) Ἐντόνως δὲ ἀνέκραξε εἰς τὸ καθῆκον δλοι θαδίζοντες νὰ εῦρωμεν τὸ νέον περιθόλι.
- 3) Στὸ περιβόλι μέσα ἔκει πολλὰ καλὰ θὰ ἔχῃ ἀλλ' ἀπαπειταί θέλησις ἦν ὁ καθεῖς θὰ ἔχῃ.
- 4) Χωνὸς ὁ Σταύρος ἔρχεται πιοτὸς εἰς τὸ καθῆκον παρ' δλον δι' ἐτύγχανε προστάτης ἀνιηλίκων.
- 5) Συμπαρασύρει δὲ μαζὶ πολλὸν καλός ἐργάτας στὸ περιβόλι νὰ ἐργαστοῦν, μὲ τοὺς λοιποὺς προστάτας
- 6) Ο Θεοδόσης ιατρὸς ἐοκέφθη κατὰ βάθος δι' δ καὶ ἀνεκήρυξε, οἱ πλούσιοι εἶχαν λάθος.
- 7) Ανέλυσε τὸ ζῆτημα ὡς ιατρὸς ποὺ εἶναι συνέστησε καὶ εἰς πολλοὺς καλὰ μέλη νὰ εἶναι.
- 8) Εύρκως τοποθέτησαν θερέλιον τὸν λίθον κοί εἰς ἡμᾶς ἀνέθεσαν νὰ κάμωμεν τὸν τοίχον.
- 9) Παπάδες καὶ διδάσκαλοι ἡσπάσθησαν τὸ κόμιμα, οἱ παντοπῶλοι καὶ λοιποί καὶ συντεκνῖται ἀκόμη.
- 10) Ο παπά-Ράκας τόδεισε καὶ τὸν Χατζῆ ὀλῆρε ἀφοῦ κι' ἀπ' τὴ Σπουρέλινα μὰ τὸ κλειδὶ ἐπῆρε.
- 11) Επαμεινώνδας ἔσπενε νὰ ἐγγραφῇ ὡς μέλος μὲ ἄκρων ἀρρούσιον καὶ μέχρι δεῖ τὸ τέλος.
- 12) Οι Γιαγκουλαίοι τάκουσον καὶ κράζουν καληώραν Βασιλήν Κάρταν Ελαδον καὶ τόσους οὲ μιὰ ὥρα.
- 13) Ο Παπα-Γιάννης ὀρμησεν ἀκόδους τὴν φωνὴν τῶν συμπράξας δὲ διέδωσεν ἀκράτητον ὄρμην τῶν.
- 14) Επὶ δὲ καὶ ὁ Σωφρόνιος ἐτάχθη εἰς τὸ πλευρόν του συνάμα δὲ παρέλασε μαζὶ καὶ τὸν λαόν του.
- 15) Ο Παπαζῆς διέσκισεν τοὺς δρόμους τῆς Ναούσης τὸν Καστανιώτη συναντᾶ ἀνάγκης ἐπειγούσης.
- 16) Ο γείτων που 'Αργύριος πάνω καλῶς ἡράσθη καὶ φαρμακεῖον τῶν πτωχῶν κατόπιν ἡγοράσθη.
- 17) Ἡράσθησαν ἐν σώματι μὲ τὰς δυνάμεις δλας ἀδελφικῆς συνέπραξεν Γεώργιος Μπαδάλας.
- 18) Ο Τσικιτίκος ἔσπενε τὸν Δ. Τσιδιών νὰ εῦρῃ τὸ Πούπουλο ἐφούνιζε τὸ Τύμη τὸ ἀλεύρι.
- 19) Τὸ πτωχοκόριτον ἥρκισαν τραγούδια γιὰ νὰ βγάζουν τὸ Σύντογμα ἐλήλυθε τὰ πράγματα ἀλλάζουν.
- 20) Προσέθεσαν στὰ ἄσημα ἀρχαῖας τραγωδίας καὶ στὸν Χατζῆ μας ἐφαλον δικαίας ὄμνωδίας.
- 21) Εἰς Νάουσαν ίδρυθηκε ὁ πρῶτος σύνδεσμός μας καὶ διανύσσει κύμρια παρουσιάσθη ἐμπρός μας.
- 22) Έν Νέα Υόρκη ίδρυσαν τὸν Σύνδεσμον τὸν δεύτερον καὶ εἰς Βοστώνη οἱ λοιποί οἱ Ναουσαίοι ἔτερον.

Σημειώσεις.

Στροφή 4η. Σταύρος Χωνός. Δάσκαλος, Πατέρας τοῦ συμπολίτη μας 'Αλέκου Χωνοῦ. "Εγραψε ἀπομνημονεύματα, ἀλλὰ δυοτυχῶς κάπηκαν τὸ 1947.

Στροφή 14η. Σωφρόνιος. 'Αρχιμανδρίτης καὶ ἀρχιερατικός ἐπίτροπος Ναούσης ἀργυτέρα Δεσπότης Βεροίας καὶ Ναούσης. Κληρικός λαοαγάπητος. "Ιδρυσε στὴ Νάουσα τὴν πρώτη οχολὴ ἀναλαφάθητων ἐνηλίκων.

Τοῦ Σταύρου Δάση

- Στροφή 19η. Τὸ σύνταγμα, ποὺ ἤρθε, ἦταν τὸ τουρκικὸ τοῦ 1908

"Ενας μεγάλος Θρακιώτης ἀπό τὴν Ὀδησσόν

Ἐγενόμησεν τὸν πόλεμον τῆς Πατρίδας μαζὶ ἡταν καὶ ὁ Γρηγόριος Μαρασλῆς, Θρακιώτης στὴν καταγωγήν, ποὺ γεννήθηκε στὴν Ὀδησσόν, στὴν πόλην αὐτῆς τῆς Ρωσίας Λιτοχωρίας, ἢ δύοις θύλαις είναι ἀλητριῶνητη, μᾶλλον καὶ ἔκει ἰδρυθηκε νῆσος Φλιλένη Επαρχία.

Ο Μαρασλῆς καταγόταν ἀπὸ τὴν Θράκην καὶ μάλιστα ἀπὸ ἕνα χωρὶς ἔξι τὸν πόλην τῆς Φλιλένης ποὺ λεγόταν Μαράζη ή Μαράζη. Γένοτο καὶ ἡ οἰκογένεια του στὴν Ὀδησσόν εἶχε σὰν ἐπίθετο τὸ Μαρασλῆς. Οἱ Μαρασλῆδες ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους κατοίκους τῆς Ὀδησσόν. Καὶ λέμε ἀπὸ τοὺς πρώτους γιατὶ αὐτὴ ἡ πόλη τοῦ Εὔξεινου Πόντου είναι νεώτερη. Ἰδρύθηκε μὲν διάταγμα τῆς Αἰγαίου Β' τὸ 1781.

Ἄλλος δὲ ποιητής, πρώτα-πρώτα, δυσὶ λόγια γιὰ τὴν φιλόξενη κατὴν στοὺς "Ελλήνες πόλην τῆς Κάτω Ρωσίας:

Ο κόλπος τῆς Ὀδησσόν στὸν Εὔξεινο Πόντο εἶχε ἐλληνικές ἀποικίες ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια. Οἱ Ρωμαῖοι θριαμβεῖσαν τὰς πόλεις, Ἰστανόρουν Πόρτους καὶ Ἰστανόρουν Πόρτους. Τὸν 14ο αἰώνα ὁ τάταρος ἡγεμόνας Χατζῆ Μπένης ἔχεις ἔνα φρούριο ἔκει δύποι δοιοκτεῖς ἡ σημερινὴ Ὀδησσός. Σὲ τέλη τοῦ 18ου αἰώνα ἡ περιοχὴ ἔπεισε στὰ χέρια τῶν Πολωνῶν καὶ μετὰ τῶν Λιθουανῶν. Άργετερα, τὰ ξαναπῆραν οἱ Τάταροι. Τὸ 1774, στὸν ρωσιούρικον πόλεμο καὶ στὴν διπολικὴν τῆς Συνθήκης Κιουτσούκ Καΐντερζη σὲ Ρόσοι κατέλασαν τὴν περιοχὴν, ἀλλὰ ἀναγκάστηκαν νὰ τὴν παρούσουν καὶ πάλι στὸν Τούρκους. Τελικὰ οἱ Ρόσοι, κατέλασσαν τὴν περιοχὴν τὸ 1789 καὶ ἀπὸ τότε τὸ υπούριο μὲν τὸ μικρὸν γνωστὸν Χατζῆ Μπένη ὄνομάστηκε Ὀδησσός σὲ ἀνάμνηση μᾶς ἀλλαγῆς Ὀδησσοῦ στὴν ἀσχατήτη ποὺ δροστάτει στὰ σημερινὰ πασάλια τῆς Βουλγαρίας στὸν Εὔξεινο Πόντο, κοντά στὴ σημερινὴ Βάρνα.

Ἡ Αἰγαίου Β', δύοις ἀναφέρομε, δυσὶ γούναις μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς Ὀδησσόν, διέταξε νὰ διρυθεῖ μὲν σύγχρονη πόλη. Γένοτο ἀνέθεσε στὸ Γάλλο ἀξιωματι-

κό Ντέ Ριμπά, ποὺ ἦταν ἐπικεφαλῆς τῶν Ρώσων ἐκείνων ποὺ ἔδιωσαν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὴν Ὀδησσόν, καὶ στὸ Γάλλο μηχανικὸ Βολάνη νὰ δραγανώσουν καὶ νὰ ἀνοικοδομήσουν ἓνα σύγχρονο λιμάνι στὴν πόλη. Τὴν ἑδία ἐποκήν, οἱ "Ελλήνες, κατατραγμένοι ἀπὸ τοὺς Τουρκαλδανούς στὴν Πελοπόννησο, ἔφυγαν ἀπὸ τὶς ἑστίες τοὺς καὶ δημιούργησαν τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ κέντρα τῆς Ταυρικῆς καὶ τῆς Χερσονήσου στὴν Κάτω Ρωσία. Τὸ πελότο τούρκικο φρούριο ἔγινε σὲ λίγα χρόνια, μὲ τὸν σύκοδοικὸ δραγανικὸ τῶν ρω-

Τοῦ Κωνστ. Παπουλίδην

Ἐπιστημονικοῦ Συνεργάτη
τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν
Χερσονήσου τοῦ Αἵμου

τικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν ἐμποροκήν δραστηριότητα τῶν Ἐλλήνων, μὲν σύγχρονη εὐρωπαϊκὴ πόλη, ποὺ τυναγνούσταν πολλές δυτικοευρωπαϊκές πόλεις. Τὸ 1803 ἡ Ὀδησσός ἔγινε ἐγκαριστὴ διοικητικὴ περιφέρεια καὶ πρώτος νομάρχης (ἐκεῖ λεγόταν κωνσταντίης) ἦταν ὁ Γάλλος δούκας Αριάνης Ντέ Ριμπίλε, ἀνεψιός τοῦ μεγάλου Καζδινάλιου Ριμπίλε τῆς Γαλλίας.

Ἀπὸ τοὺς πρώτους κάτοικους τῆς νέας πόλης τῆς Ὀδησσόν ἦταν καὶ ἡ οἰκογένεια Μαρασλῆς. Ο Γρηγόριος Μαρασλῆς γεννήθηκε στὴν Ὀδησσόν μεταξὺ τοῦ 1828 καὶ τοῦ 1831. (Διαφωνοῦσι πηγές μᾶς στὴν ἡμερομηνία τῆς γεννήσεως τοῦ). Πέθανε στὴν ἑδία πόλην τὸ 1907, μὲ τιμές γιὰ τὴν ἀνθυπή του δράσην καὶ τὴν προσφορὰ του στὰ κοινά.

Ο πατέρας του, Γρηγόριος καὶ αὐτός Μαρασλῆς τοῦ Ἰωάννη, πρωτοστάτης γὰρ διρυθεῖται ἡ Ἑλληνικὴ Σχολὴ τὸ 1817. Ἐξάλλου, ἦταν γνωστὸς γιατὶ σὰν προεστός τῆς Γραικικῆς Κοινότητας τῆς Ὀδησσόν ἦταν μέλος καὶ ἔφορος τῆς Φλιλένης Επαρχίας, στὴν Ὀδησσόν. Τὰ γραφεῖα τῆς Φλιλένης Επαρχίας δηλ., τὸ ἔργα τοῦ Λόγιαρχου τῆς Ὀδησσόν τὸν περιστερέον αἰώνα. Καὶ πρώτα -πρώτα πρέπει νὰ σημειώσουμε πῶς δῆλα τὰ τεχνικὰ ἔργα, τὰ ἔξωραις, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξυπαντακά (τυνέχεια στὴν σελίδα 103)

τοῦ "Οδοῦ" ποὺ ὀνομάζόταν «Ἐρυθρὰ στεγωπάδα».

Ο Μαρασλῆς ἀκόμη, σὰν πρόεδρος τῆς Γραικικῆς Κοινότητας τῆς Ὀδησσόν, πρωτοστάτης στὴ διοργάνωση μὲ κύτωρατορικὲς τιμὲς, τῆς ταφῆς τοῦ σκηνώματος τοῦ μαρτυρικοῦ Πατριάρχη Γρηγορίου Ε'.

Ο γιός του, Γρηγόριος Μαρασλῆς καὶ αὐτός, σπουδαστὴ στὴν Ἐλληνοεμπορικὴ Σχολὴ καὶ στὸ διοικατόλούκειο «Ριμπίλε» τῆς Ὀδησσόν καὶ μετὰ πῆγε γιὰ εὐρύτερες σπουδές στὸ Παρίσιο. Τὸ 1850 γύρισε στὴν Ὀδησσό καὶ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του ἀνέλαβε τὴ διεύθυνση τῶν ἐμπορικῶν ἐπειγειρήσεων του. Ή ἀγάπη ποὺ ἔτερεψε γιὰ Ελληνικὴ Κοινότητα στὸ πρόσωπό του τὸν ἔκανε νὰ φέρει: σὲ υπατα ἀξιώματα στὴν κοινωνία τῆς Ὀδησσόν. Τιμήθηκε δὲ Γρηγόριος Μαρασλῆς μὲ τὸ τίτλο τοῦ ματικούριμου λογοτέλου Τσάρου, καὶ ἀκόμη διοικάστηκε καὶ Κλειδούχος τῆς Αὐλῆς.

Ἐκεῖνο δικαὶος ποὺ πρέπει νὰ ἀναφέρεται ἐδῶ καὶ μάλιστα νὰ τονισθεῖ εἰναῖς τὸ γεγονός διτὶ δὲ Γρηγόριος Μαρασλῆς ἔγινε τὸ 1878 διήμερος τῆς Ὀδησσόν. Καὶ στὴ θέση αὐτῆς παρέλειψε 16 χρόνια.

Σήμερα, δέος: ἀποκολλοῦνται μὲ τὴν ἴστορία τῆς πόλεως τῆς Ὀδησσόν δέν παύσουν νὰ ἀναφέρουν διτὶ νότιος πόλης ἔγινε αὐτὴ ποὺ γένεση στοὺς Γάλλους καὶ στοὺς Ελλήνες. Οἱ "Ελλήνες δικαὶοι εἰναι: κυρίως δὲ δίμιαρχος τῆς πόλεως Γρηγόριος Μαρασλῆς. Μήπαλλα μαρτυρία σχετικὴ μὲ τὴ δράση τοῦ Μαρασλῆς λέγει: χαρακτηριστικά:

«Τὰ σπουδαιότερα ἔκπαιδευτικά, διοτεχνικά καὶ φιλανθρωπικά διερύματα τῆς Ὀδησσόν ἐπραγματοποιήθηκαν ἐπὶ τῆς δημιαρχίας του. Έκ τούτων τὰ μὲν ἐγένοντα διδάκτους αὐτοῦ διαπάνως, εἰς δὲ συνεισέφερε γενναιώσκως».

Θὰ ἀναφέρουμε περιληπτικὰ μόνο δρισμένα ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Λόγιαρχου τῆς Ὀδησσόν τὸν περιστερέον αἰώνα. Καὶ πρώτα -πρώτα πρέπει νὰ σημειώσουμε πῶς δῆλα τὰ τεχνικὰ ἔργα, τὰ ἔξωραις, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξυπαντακά (τυνέχεια στὴν σελίδα 103)

Τί άπογινε τὸ ὄραμα τῶν πρωτοπλάστων;

Καὶ ἐνώ τό ἀστρο τῆς Αὔγης, φεγγοβδόλαχες τὴ σημαδικὴ κείνη μέρα στὸ διστίλειο τῆς Ἐδέων, πανέτοιμο νὰ φιλοξενήσει τὴν γεννιά τῶν ἀνθρώπων μέσα στὰ γενένητα απλάχηα τῆς, δυό Πρωτόπλαστα διντα θεοπέσια σηματεύμενα ἀπὸ τὴν εὐλογημένη φύση στοχαζόνται τὸ δραμα τῆς Παναθηναϊκής Δημοφυργίας.

Καὶ κάποια γύχτα θεῖκή, ἔνα δώριο καὶ ἔνα σπερματοζωάριο, ἀρματωμένα μὲ τὸ διαρὺ χρέος τῆς ἀναπαραγγῆς — κατ' εἰκόνα καὶ ὀμοιώση τοῦ τέλεου, — ξεστραχίζουν ἀπὸ τὰ διάθη τῆς ἀνυπαρξίας, γιὰ ν' ἀντικρύσουν τὸ λυκαυγές τῆς ζωῆς.

Καὶ καὶ, στὴ χαραυγὴ τῆς κομιογονίας πού τὸ σκοτάδι· γίνεται· φῦλο, ποὺ οἱ στάλεις τῆς ἀνυπαρξίας γίνονται· ἀπειρες ὑπάρχεις μέσα στὸ σύμπαν, ποὺ ἡ σύλληψη τῆς Δημοφυργίας γίνεται τὸ ἀπέλληπτο πυετύριο τῆς Τέρειας Φύσης, ποὺ τὸ πρωτόγονο γίνεται ἔνας παντεδύναμος πολετισμός, ἔρχεται ἀδυτώπητος ἀλληλαπαραγγίας ὁ προσαώνιος πόλεμος τῶν λαῶν. Τώρα τὰ ιερὰ σταγονίδα, πού ξεπήδησαν ἀπὸ τὸν γειμιαρό τῆς δροχῆς, γιὰ ν' ἀγαδυθοῦν νικητὲς στὸ δάθυρο τῆς ζωῆς καὶ νὰ σταλλάξουν στὴ μῆτρα τῆς ἀστείευτης πηγῆς, ἔριναν ἀστροπελέκια δροντὲς· καὶ κεραυνοὶ ποὺ ἀκρωτηριάζουν. Οἱ κεραυνοὶ τοῦ μίσους πού ξερρίχναν οἱ πανταχοῦ ἀποτυχημένοι κήρυκες τῆς ἀνθρώπινης εὐτυχίας. «Τὸ σπαθὶ καὶ τὸ τσεκούρι, τὸ μαχαίρι καὶ ἡ φωτιά. Αὐτά είναι τὰ σύνεργα τῆς εὐτυχίας. Τὴν εὐτυχίαν τὰς τὴν κρατοῦν οἱ ἀλλοι. Σκοτώστε τους, γιὰ νὰ τὴν πάρετε στὰ χέρια σας. Η εὐτυχία λέγεται: Νίκη. Είναι πολύ ἀπλό.»

Μὲ τὸν Νέριο λοιπὸν παραμένουν ὁ πρῶτος ἀδελφοκοτόνος συνέχισε νὰ λιμάρῃς τὸ κοφτερό τος κούρι του, καὶ μὲ τὴν φόρα πού ἔχει πάρει, ὁ τελευταῖος οὗτος στερνοπούλι θὰ δρεῖ γιὰ νὰ σκοτώσει.

Οἱ ἀδελφικὲς οἱ ἐιφύλιες καὶ οἱ παγκόσμιες διαιράχες μαζὶ μὲ τὴν ἀχαλίνωτη καὶ ἀκόρεστη δι-

φα τῆς κατάκτησης, ἐπιταχύνουν διλένα τὴν συντροφὴν τοῦ κόσμου. Ένδικα κόσμου ποὺ τὸ διό τὸ ἀλόγιστα λιποτάκτηρες ἀπὸ τὸ λέκυνο τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς φρόνησης, προπατώνται νὰ κτίσει ἔναν καὶ νούργιο Πύργο τῆς Βαδέλη. «Οχι: γιὰ νὰ φτάσεις καὶ νὰ συναγωνιστεῖς τὴν Δημοφυργό του τὴν πάνσοφη φύση. Μὰ γιὰ νὰ τὴν δαμάσεις νὰ τὴν ἔξουσιάσεις καὶ νὰ τὴν ἀλλοτριώσεις.»

Ἐνες πολιτισμός πού ἔχει φῦται σε σήμερα στὸ Ζενίθ τῆς Ἰστορικῆς ἔξιληξης, ἔχει καταφέρεις, δισ ποτὲ ἀλλοτε, νὰ δημοφυργήσει τόσους πρωτόγονους σὲ θηριώδεις καὶ καυδολιτικούς ἀνθρώπους ἀπὸ διεισιδεράτες εἰχαν ποτὲ γνωρίσεις οἱ προϊστορικοὶ χρόνοι.

Τῆς Μαρούλας Κεφαλᾶ— Μίντση

Ἡ μάστιγα τῶν ἀδιάκοπων πολέμων γιὰ φωνὴ ἐλευθερία καὶ αἰλιμά ἀγιάτρευτη θλίψη γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, πού τὴν ὁδηγοῦν καθημερινά στὴν ἔκαθλιστη τῇ φιόχεια τὸν ἀναλαφαδητισμό, δεῖ γιουν πόσο μακριά δρίσκεται τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἀπὸ τὸ δραματικὸν πρωτόπλαστων.

Τώρα τὸ ἔδηγμα τῆς πίστης, πύριδο τῆς ιερῆς ὑπαρξῆς του, ἀποκαλεῖ καὶ αὐτὸς τοῦ πολέμου, θρηνεῖ τὴν παλιὰ του αἰγῆν μέσα ἀπὸ τὴν ζεστὴ ἀκόμη τέφρα του. Δίπλα του οἱ θηριές καὶ κοινωνικὲς ἀξίες χαροπαλεύουν καὶ αὐτές, κιγδυνεύοντας νὰ πάθουν ἀσφυξία ἀπὸ τὶς ἀναθυμιάσεις τῆς δίαις, τοῦ δργανωμένου ἐγκλήματος τοῦ φυλετικοῦ μίσους τοῦ σφιγκτοῦ τοῦ δικαίου τὴν πείνα.

Πόση πείνα διλόγυρα!! Έκει δύπου θάπρεπε γά φυτρώγουν καλλιπόκα: γιὰ τούς πειγασμένους, σχολεῖα γιὰ τοὺς ἀναλαφάδητους προσκυνητάρια γιὰ τοὺς εἰρηνικούς, ξεφυτρώγουν ἐργοστάσια προσαργγῆς διπλῶν καὶ πυρομαχικῶν, ποὺ ἀγνὲς νὰ ἔγγυδνται: τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἔξασταλλίζουν ἀπὸ τὴν Ια: τὰ Βοριγκανικὰ συμφέροντα καὶ ἀπὸ τὴν ἀλληλη τὴν ἔσοδοθρευτὴ τῆς ἀνθρώπινης γενεᾶς. Μᾶλι ἔξοδοθρευτὴ, ποὺ παρατύρεις μέσα στὴ δυστοδία τοῦ μίσους δλους τοὺς πνευματικούς καὶ πολιτιστικούς του θηραυρούς.

Οἱ Δημοφυργοὶ τῶν πυραύλων καὶ τῆς ἀτομικῆς δόμιδας γίνονται τὰ πρώτα θύματά τους. Σὲ λίγο θύματα καὶ θύτες «οἱ δύο κόσμοι: τῆς ἀνέχειας καὶ τῆς ἀσθενίας» θὰ στροβίλιζονται μέσα σὲ μὰ καταστροφή, χωρὶς ἀλπίδα.

Γιατὶ ἔκαναν τὸ μοιραίο λάθος καὶ στηριχιούν μόνο στὴ δυνατότητα του γοῦ, τοῦ φρελεύμονος καὶ τοῦ ἀτομικοῦ παραδείποντας τὴν ἀντίσταση το φυγικοῦ κόσμου, ποὺ κατέρρεσε σιγά-σιγά. Τὰ ἀνταγωνιστικὰ συμφέροντα τῶν ἀνθρωπίνων τεράτων, ποὺ κυδερνοῦν τὴν ἀνθρωπότητα, δρίσκονται: ἐπικεφαλῆς τῆς φάλαγγας, σέρνονταις ἀπὸ πίσω τους στρατεῖς τοφλῶν καὶ ὄποια γένονται. Οἱ λίγοι, ποὺ τολμεῖν ν' ἀποκολλήθονται γιὰ νὰ σταθοῦν στὶς ἐπάλξεις τῆς εὐηγερίας καὶ τῆς ἀτομικής πνίγονται μέσα στοὺς καπνούς τῶν πυρομαχικῶν καὶ διαλύονται στὴν ὅμιλην «τῶν ἐγκλημάτων τῆς σωπής».

Ἡ λατρικὴ ἀποστολὴ ποὺ περιέρχεται τὴν θηριωδήν τῶν ἀνθρώπων, γνωτίζει, μπροστὰ στὴ θηριωδήτη τῶν λαῶν, ἀπὸ τὴν ἀγιάτρευτη μολύτιμη ἀποδεσμούς, τὶς γενοκτονίες, τὸ αἰματοκύδητο τὴν πείνα.

Τὸ εἶχο, τὸ φωνὴ τῶν πεινασμένων ποὺ ποιείτυρε ἀπὸ τὸ κώνυμο τῆς ἀγαριστικῆς, ποὺ θέριεψε ἀπὸ τὸ δηληγήκοι τῆς ἀλλαζονείας καὶ τοῦ μίσους, θερίστηκε στὸ τέλος ἀπὸ τὰ δόλια. Τώρα τὶς ἀπέρχυτες ἀκτάσεις, ἔκει δύπου ἀλλοτε διλάττωνται ὁ καποδίς τῆς ζωῆς, ἀπόρειν ν' ἀγνίζει μὰ γκανοκόκκινη στάχτη, τὰ τελευταῖται λείφαντα τὰ παρακροτούμηντα τοὺς.

Καὶ ἔκει, ἀνάλιαστα ἀπὸ τοὺς ἀλλαγμούς, κατί: παδιά, ἀπομιγνύρα τοῦ πολέμου, μὲ τὶς κοιλιές διθυμιλωτίνες ἀπὸ τὴν πείνα, φαγουλεύουν μὲ τὰ λιμανικά νύχια τους, διθεὶά μέσα στὸ γόνα.

Στὴν τερνή ἀπελπισία, νὰ κρατήσουν λίγο ἀκόμα ἀναμπέντε τὸ καυτήγιλ: τὴν ζωῆς τους — ποὺ ποιήσεις σιγά-σιγά νὰ τρεμοτοῦρηνει: — νοθόθιους τὰν κατί: ν' ἀγγίζουν. «Τιως: κατοικεῖς ἀποξεγαγιένες ὁπ' τὴν φωτιά, σπόρος ζωῆς, τὸν ζεθάδουν, μὰ ἀλλοιόμενο... καρδουνικαίνες τάρκες, σ' ἔνα στενό διπλέλους μονοκαπιένο ἀγκάλατα, ποὺ διωτείς εἶχες τοῖν: πο-

Τί άπογινε τὸ δράμα τῶν Πρωτοπλάστων;

λὸν ἀργά.

«Σὲ» έναν κόσμο τόσο σοφὸν σὲ γνώσεις καὶ τόσο ἀσοφὸν στὴν χρησιμοποίηση τῶν γνώσεων», διπού μὲν μειοφήφια διαιμονισμένων ἴχυρῶν, ρουφοῦν τὴν πλειοφήφια τῶν φτωχῶν, φτάσαμε στὴν πὲ ταρκαστική, τὴν πιὸ καταστροφική περίοδο.

Σὲ ένα πυρηνικὸ δόλοκαύτωμα, ποὺ κοντεύουμε νὰ γίνουμε πυρανάλωμά του.

Απὸ τὴν διάσπαση τοῦ ἀτόμου ποὺ ἔφερε τὸν θάνατο σὲ ἑκατομβύρων ἀνθρώπων — πληρώνοντας μὲ τὴν ζωὴ τους τὴν ἀσφῆ χρησιμοποίηση τῆς μεγαλοφυΐας τῶν σοφῶν — ἐπέζησαν πολλοί. Αὐτοὶ ποὺ είχαν τὴν φρόνηση νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν γιὰ εἰρήνη κούς τυκούς. Απὸ τὴν διάσπαση δύοις τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου δὲν θὲ ἐπέζησε κανεὶς. Γιατὶ θὲ ἀφανήσει τὴν μιά, τὴν μοναδικὴν καὶ ἀντικατάστατη ἀξία πού λέγεται: «Ἄνθρωπος».

Μὰ οἱ τραγοί, οἱ αἰμοχρασίες μεγαλοφυΐες, οἱ μασάνθρωποι: αὐτοὶ ποὺ μαγάριζαν τὸ ἀνθρώπινο γένος δὲν ἀνησυχοῦν. Γιατὶ ἔπαισαν ἀπὸ καιρὸν τῷρα νὰ θυμικάσουν καὶ νὰ προσκυνοῦν, μπροστά στὸ ματήριο τῆς Δημοσιογραφίας.

Σὲ λίγο οἱ ἀνθρώπινες μῆτρες, θ' ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ ἄριστα τελειοποιημένες ἀνθρωποδιαιρήσεις. «Σωλῆνες καὶ κλίσκοι!» Θὲ εἶναι: ἔποιμοι γιὰ τὴν μαζικὴν παραγωγὴν παιδιῶν, πού θὲ διγαίνουν ἀπὸ ἔναν παιμενένιο κόσμο, δίχως δημιουργία, γιὰ νὰ ζήσουν σὲ ἔναν κόσμο, κωρίς πνοή. Ήδον ἀλλόγετα χάρταις τὴν ἀγάπη!!!

Ἐκείνη, ἀποδημητικό πουλί, μὲ τὴν ἀνάθεμα τῆς συντριβῆς στὸ ράμφος φτερούγες μακριά.

Ἴσως σὲ κάποιο θεριμότερο καὶ πὲ φιλόξενο πλανήτη νὰ δρῇ φωτιὰ νὰ λεσταθεῖ, ἢν δὲν προλάσσουμε ΕΜΕΙΣ, νὰ διατάσσουμε καὶ νὰ λαμπαδίκεσουμε μέσα μας τὸ ὅπερικο αἰσθητικά τῆς ἀγάπης.

Ως τότε, στά δικά μας κρύα κέρια, θ' ἀπομιστένει τὸ μῆσος νὰ κοκκλάζει, ροκανίζογει καὶ τὶς τελευταῖς τύψεις, ὁ πόνος τῆς ντροπῆς.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΑΡΑΣΛΗΣ

(συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 101)

δρεῖλοντα: στὸν «Ἐλλῆνα Δήμαρχο τῆς Ὀδησσοῦ. Συγκεκριμένα: πλούτος τὴν πόλη μὲ ὄρθραγωγεῖα καὶ ὑπονόμους, μὲ λιθόστρωτους δρόμους, μὲ δημόσια φωτισμό, μὲ πολλὰ θέρμαντα (Ἐδώ θὲ ἀναφέρουμε τὸ «Μεκροῦ οἰλογεῖο», τὸ «Μέγαρον τῶν διοικήσαντων Τεχνῶν» καὶ ἄλλα), μὲ θέατρο, μὲ σχολεῖα, μὲ μουσεῖα, μὲ διδλοθήκης, καὶ μὲ φιλανθρωπικὰ θέρμαντα. Τόσο δραγανωτικὸ πνεῦμα είχε ὁ Γρηγόριος Μαρασλῆς διὰ πλούτου τῆς Ὀδησσοῦ καὶ μὲ ταχυδρομεῖο καὶ ἀγορανούμα, μὲ δρεφοκομεῖο τῶν ἔκθετων παιδῶν, μὲ ὄφθαλμιατρεῖο καὶ τέλος μὲ ψυχατρεῖο. Αὐτὰ δὲν, εἴναι ἀλήθεια, δὲ πολὺ λίγες πόλεις τὰ ἔχουν τῶν 200 αἰώνα, ἐγδὲ τὰ είχε τὴν Ὀδησσό τὸν 19ο αἰ. κάρη στὸν «Ἐλλῆνα Δήμαρχο τῆς Γρηγορίου Μαρασλῆς.

«Οταν πιὰ ἀρρώστος καὶ κουρασένος παρατίθηκε τὸ 1890, τότε ἡ «Ἐλληνική Κοινότητα καὶ δόλος ὁ λαὸς τῆς Ὀδησσοῦ εὐχαριστοῦσαν (πολλοὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια) τὸν ἀκούσαστο ἐργάτη τῶν κοινῶν. Τὴν ἵδια χρονιά, δηλαδὴ τὸ 1890, δρέθηκε στὴν Ὀδησσό σταλμένος ἀπὸ τὴν «Ἐλλάδα» δὲ Εθνοῦς Καράκαλος γιὰ νὰ προωθήσει Ἑλληνικές σταφίδες. «Οταν ὁ Καράκαλος ἐπέστρεψε στὴν «Ἐλλάδα» ἔγραψε χαρακτηριστικὰ γιὰ τὸ Γρηγόριο Μαρασλῆς:

«Ο κύριος Γρηγόριος Μαρασλῆς, ἐκλεγόμενος ἐπὶ τέσσερας συνεχεῖς περιόδους δήμαρχος Ὀδησσοῦ, ἐπὶ 16ετίαν δηλαδῆ, ἔδωκε τὴν παρατίθησιν του ἔνεκα λόγων ὑγείας. Πολὺ μᾶς τιμᾶ ὁ διμογενής οὗτος. ὃν ἀγαπῶσι καὶ σέσονται: «Ἐλλῆνες καὶ Ρώσοι: καὶ πᾶσαι αἱ δόλαι ἀθνακότητας ἀδιακρίτως. Εἴθε γὰ είχαμεν πολλοὺς τοιούτους ἐν Ρωσίᾳ».

Θὲ πρέπει δημος: νὰ ἀναφέρουμε, πρὸ τελειώσουμε, καὶ τὶς προσφορές τοῦ Γρηγορίου Μαρασλῆ στὴν «Ἐλλάδα»: Καὶ ἔδω πάλι: μὲ συντομία θὲ ὑπογραμμίσουμε πώς στὸν «Ἐλλῆνα δήμαρχο τῆς Ὀδησσοῦ» δρεῖλοντα τὸν ἀνδριάντα τοῦ μαρτυρικοῦ πατριάρχη Γρηγορίου Ε', ποὺ μεταφέρθηκε ἀπὸ τὴν «Ο δημαρχό στὴν «Ἐλλάδα», δρεῖλοντας ἀκόμη τὴν ἔκδοση τῆς «Βιβλιοθήκης Μαρασλῆ», (τὴ διεύθυνση τῆς δημοτικῆς εἰχε ὁ Λύτσανδρος Χατζηκώστας καὶ ὁ Αναστάτως Μάλτος). Η διδλοθήκη Μαρασλῆ είχε συνολικὰ 83 ἔκδοσεις. «Ολα τὰ διδλοποιητικά πουλεῖται τιμὴ ἀπὸ τὸ κόστος τους.

Γιὰ δὲλη αὐτὴ τὴν ἔθνικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ δράση του ὁ Γρηγόριος Μαρασλῆς χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Ἐλληνομόδος» τῆς γνωστῆς τότε «Εταιρείας Ελληνομόδου», σὰν δὲ «ἐπιφανέστατος κατὰ τὴν στήριξην ταύτη».

Πρὸ τελειώσουμε θὲ ἀναφέρουμε ἀκόμη δὲ: ἡ Μαράσλειος Σχολὴ στὴ Φιλαπούπολη, ἡ Αστικὴ Σχολὴ στὴν Κιουσταντινούπολη, τὸ Μαράσλειο Διδασκαλεῖο στὴν Αθήνα, ἵνα μέγαρο στὴν ὁδὸν Βασιλίσσης Σοφίας στὴν Αθήνα, δημοτικὸ στεγανόταγον ἡ «Ανώτατη Επιπορικὴ Σχολὴ» καὶ ἀκόμη, τὸ ἔνυδρεῖο στὸ Παλιό Φάληρο καὶ ἡ Διεύθυνση «Εκθετη τοῦ 1903: «Ολα καὶ τὰ είναι: ἔργα τοῦ Γρηγορίου Μαρασλῆ».

«Ο μέγιστος τοῦ διου του πόθου», ἔγραψε, ήταν γὰ ἐπισκεφθεῖ τὴν «Ἐλλάδα». Άλλα ἔκλειτα τὰ πάτια του χωρίς νὰ γνωρίσει τὴν «Ἐλλάδα». Αὐτὸς δὲ μεγάλος καὶ θερμὸς «Ἐλληνας. Πέθανε τὴν πρώτη Μαΐου 1907 στὴν «Οδησσό». Εθνικὸ πένθος χαρακτηρίστηκε ὁ θάνατός του καὶ ἀκόμη δὲ: ήταν δὲ θυντής εὐεργέτης Γρηγόριος Μαρασλῆς. «Ἐν τῶν διαπρεπεστέρων τέκνων» τοῦ «Ἐλληνομόδου,

ΑΠΟΨΕΙΣ

Έπισημαίνουμε μὲ ίκανοποίηση δύο σπουδαία γεγονότα γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου τὶς ἐργασίες γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ κτιρίου τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης καὶ τὰ ἔγκαια via τοῦ Παιδικοῦ Τμήματος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Εύξείνου Λέσχης.

Ἡ κατασκευὴ μόνημης στέγης γιὰ τὴ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη λύνει κατὰ τὸν ιδανικότερο τρόπο ἔνα καυτὸ γιὰ τὴν πόλη μας πρόβλημα καὶ ἀναμένεται νὰ ἐπιδράσει ἀποφασιστικὰ στὶς δχι καὶ τόσο καλές σχέσεις τοῦ κοινοῦ μὲ τὸ βιβλίο. Ὁ ἄνετος κῶρος καὶ οἱ ὄμαλὲς συνθῆκες ἀνάγνωσης ἀποτελοῦν πόλους ἔλξης τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, πρόμα ποὺ οτὴν περίπτωση αὐτὴ θὰ τονώσει τὸ βιβλίο καὶ θὰ βοηθήσει στὴ διάδοση του σὲ δλεῖς τὶς ἡλικίες.

Οοο ἀφερᾶ, ἔξαλλου, τὴν Παιδικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Εύξείνου ἐπικροτοῦμε ἀνεπιφύλακτα τὴν πρωτοβουλία γιὰ τὴν ἰδρυση τῆς, γιατὶ πιστεύουμε ὅτι ὁ καταλληλότερος τρόπος ἐθισμοῦ τοῦ ἀιόμου μὲ τὸ βιβλίο εἶναι νὰ τὸ φέρουμε σ' ἐπαφὴ ἀπὸ τὴν Παιδικὴ ἡλικία.

Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρήσουμε ὅτι ἡ ποσότητα τῶν βιβλίων ποὺ διαθέτουν οἱ βιβλιοθήκες μας (10.000 τέροι καὶ οἱ δύο) εἶναι ἀνεπαρκῆς γιὰ μίαν πόλη 20.000 κατοίκων. Ἐπίσης ἡ ἀνυπαρξία δανειστικῶν τημάτων ὑποβαθμίζει τὸ ρόλο τους καὶ τὶς καθιστᾶ ἀπρόσιπες γιὰ τὸ μεγάλο κοινό.

Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ὁ συστηματικὸς πλουτισμός τους μὲ βιβλία καὶ περισσικὰ κάθε εἰδους καὶ ἡ δημιουργία δανειστικῶν τημάτων ποὺ θὰ φέρουν τὸ βιβλίο σὲ κάθε σπίτι.

ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ

(Μέρος Α')

Πολύτιμος ὁδηγός γιὰ τὴν καταγόηση τῶν λογοτεχνικῶν κείμενων είναι καὶ ἡ ἀνάγνωση ἢ ἡ ἀπαγγελία τους ἀπὸ τοὺς ἔδιστους δημιουργούς τους ἢ ἀπὸ μελετητές καὶ γήθοποις, ποὺ περιστασιακὰ (ἐπέτειοι, ραδιοφωνικές ἢ τηλεοπτικές, ἐκπομπές κ.ἄ.) κάνουν.

Ἐκτός δημος ἀπὸ κάτες τὶς περιπτώσεις ἔχουμε στὴ διάθεσή μας καὶ διέτους ἢ κατέτες ποὺ διάφορες ψυχογραφικὲς ἔταξίσεις κυκλοφοροῦν. Τὸ ὄλικόν μας είναι χρονομάτιτο, γιατὶ δίνει τὴ δυνατότητα σ' ὅλους νὰ ἔχουν διαρκὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ λογοτεχνικό κείμενο, νὰ τὸ μελετοῦν καὶ νὰ τὸ «διάψουν» ἀνετέρευτα.

Ἡ Νίκουστα ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτὸς ἀρχίζει τὴ δημιουργίας ἐνδιαγραφής καὶ διέγραφης τῆς νεοελληνικῆς ποίησης καὶ πεζογραφίας, ποὺ πιστεύει ὅτι θὰ δύνεται τὴ δυνατότητα στοὺς ἀναγνώστες την νὰ ἔρθουν σὲ σύστασικότερη ἐπαφὴ μὲ τὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία.

I. ΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

1. Ο Σεφέρης διαδίξει: Σεφέρης, Ι καὶ Η. Διόγυρος XDL 0851
2. Ο Ελάτης διαδίξει: Ελάτης, Ι καὶ Η. Διόγυρος XDL 0801 καὶ 0855.

3. Ο Ρίτσος διαδίξει: Ρίτσος, Ι καὶ Η. Διόγυρος XDL 0857 καὶ 0858.

4. Ο Ρίτσος διαδίξει: Ρίτσος, Μουσ. σύνθεση καὶ διεύθυνση, Αγρ. Λυμπούρη, Στροφές 33 STXG 11001.

5. Γιάννης Ρίτσος: Η κυρὶ τῶν ἀριστῶν. Μουσ. σύνθεση καὶ διεύθυνση, Αγρ. Λυμπούρη, STEREO, ROD STROFES STXG 1205—10.

6. Ο Γιάννης Ρίτσος διαδίξει: τὴ «Ρωμοσύνη». Κ.θέτ. ὁ Ν. Μαυρούδης, Διόγυρος XDL 0859.

7. Ο Βάρναλης διαδίξει: Βάρναλης, Διόγυρος XDL 0854.

8. Ο Εγγονόπουλος διαδίξει: Εγγονόπουλος, Διόγυρος XDL 0852.

9. Ο Χριστοδούλου διαδίξει: Χριστοδούλου, PHILIPS 630119 PL. (Συνεγκέντω)

Ἡ Κίνηση τοῦ Βιβλίου

Σύμφωνα μὲ τὸς μηνιαίους πίνακες ἀγορᾶς τοῦ περιοδ. Διαβάζω, κατὰ τὸ τρίμηνο 'Απρίλιος 'Ιουνίου 1980 ἀγοράστηκαν περισσότερο τὰ ἔξης βιβλία:

ΚΕΝΤΡΟ

1. Μάρως Δούκα: Ἡ ἀρχαία σκουριά (Κέδρος).
2. Ἡλία Πετρόπουλου. Τὸ μπουρδέλο (Νεφέλη)
3. Νίκου Χουλιαρά: Ὁ Λούσιας (Κέδρος).
4. Γιώργου Ιωάννου: Τὸ δικό μας αἷμα (Κέδρος).
5. Ἡλία Πετρόπουλου: Ἐγχειρίδιον τοῦ καλοῦ κλέφτη (Νεφέλη).
6. Ζώρζ Μπατάγι: Ἡ ιστορία τοῦ ματιοῦ ("Άγρα")
7. Γιώργου Σεφέρη: Μεταγραφές (Λέσχη).
8. Τὰ τετράδια τῆς 'Ανζέλ Κουρτιάν (Πλέθρον).

ΕΠΑΡΧΙΑ

1. Μενέλαου Λουντέμη: Ἐνα παιδὶ μετράει τὸ ἄστρο (Δωρικός)
2. Μαρίας Ιορδάνου: Λωξάντρα (Έστια)
3. Νίκου Καζαντζάκη: Ὁ Χριστὸς ξανασταυρώνεται (Καζαντζάκη)
4. Νίκου Τοιφόρου: Τὰ παιδιὰ τῆς πάτσας (Έρμης)
5. Ἡλία Πετρόπουλου: Τὸ μπουρδέλο (Νεφέλη).
2. Μαρίας Ιορδανίδου: Λωξάντρου τὰ γυρίσματα (Έστια)
7. Ἀντώνη Σαμαράκη: Τὸ λάθος (Έλευθερούδακης)

Μηνάς Δημάκης – 'Αλέξης Τραϊανός

Μηνάς Δημάκης

Σκληρό τὸ καλοκαίρι ποὺ μᾶς πέρασε. "Εφυγαν ἄλλοι δύο ποιητές, ὁ Μηνάς Δημάκης κι ὁ 'Αλέξης Τραϊανός. Αὐτοχειρίστηκαν βάζοντας ἔνα τέρμα στὴν ἀγωνία ποὺ τοὺς ἔλιωνε καὶ ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ βαστάξουν. "Ομως οἱ φίλοι τῆς ποίησης δὲν ἔξεπλάγησαν, γιατὶ γνωρίζαν ὅτι οἱ ποιητές ἦταν «ώριμοι ἀπὸ καιρό» γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι.

Ἡ ποίηση τοῦ Δημάκη, σ' ὅλες τὶς συλλογές ποὺ τύπωσε ἀπὸ τὸ 1939 (Φύλλα τέχνης, 'Η χαμένη γῆ) ὧς τὸ 1977 (Τελευταῖα ποίηματα) ἀπονέει τὴν ἀγωνία τοῦ ποιητῆ γιὰ τὴν πρωτική του ἀντοχὴ μέσα σ' ἔνα περιβάλλον ποὺ ἀπὸ παντοῦ

τὸν πέζει ἀσφυκτικά. Ὁ ποιητὴς περιχαρακώνεται ὅπως μπορεῖ, προσπαθεῖ ν' αὐτοπροστατευτεῖ καὶ ἀντιμετωπίζει τὰ γεγονότα μὲ ἀξιοπρέπεια καὶ αὐτοσεβασμό, ἀλλὰ οἱ τραυματικὲς του ἐμπειρίες (παγκόσμιος πόλεμος, μεταπολεμικὰ γεγονότα σ' Ἑλλάδα κι ἔξωτερικό) ποτίζουν τὴν ποίηση του μὲ ἔνιον δραματικότητα, ιδεολογικὴ ἀπογοήτευση καὶ βουβό σπαραγμὸς γιὰ τὰ δνειρά τῆς νιότης ποὺ κάθηκαν γιὰ πάντα.

Ἡ ποίηση τοῦ Τραϊανοῦ δημιουργεῖ ἀνάλογο κλίμα ἀσφυξίας. Ὁ ποιητὴς τέρμει τὴν ζωὴ τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς καὶ μὲ ἀπόγνωση διαπιστώνει τὴν ἀποεύνθεση τῶν ἀνθρώπινων σχέσεων, κυρίως τὴν ἔλλειψη οὐσιαστικῆς ἐπικοινωνίας, ποὺ ὀδηγεῖ τὸ ἄτομο σὲ μιὰν ἐφιαλτικὴ κατάσταση αὐτοεγκλεισμοῦ καὶ ἀπομόνωσης. Τὸ ἄτομο βουλιάζει στὸ τέλμα τῆς ζοφερῆς ζωῆς του δλιοθάνει ὅλο καὶ περισσότερο πρὸς τὸ τέρμα ὅπου παραμονεύουν τὸ σκοτάδι καὶ ὁ τρέμος τοῦ θανάτου.

Τώρα λοιπὸν ποὺ κάσορει τὴν μορφή τους δὲ μᾶς μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Μπέκετ: «Μονάχα οἱ λέξεις σπάνε τὴν σωτηρία», γιατὶ «κάθε ἄλλος ἥχος ἔπαιψε» καὶ είναι γεγονός ὅτι οἱ λέξεις τους,

'Αλέξης Τραϊανός

τὰ ποίηματα τοῦ Μηνᾶ Δημάκη καὶ τοῦ 'Αλέξη Τραϊανοῦ θά «οπανε καὶ τὴ δική μας σιωπὴ γιὰ πολὺ καιρό...».

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

A) ΜΗΝΑ ΔΗΜΑΚΗ

1) Συγκεντρωτικὴ ἔκδοση: Τὰ ποίηματα 1934—1965, 'Αθήνα 1974 Τ3 2) Τελευταῖα ποίηματα, 'Αθήνα 1977.

B) ΑΛΕΞΗ ΤΡΑΪΑΝΟΥ

1) 'Ανθολογία Νέγρων Ποιητῶν, 'Εγνατία 1969.

2) Οἱ μικρὲς μέρες, Τραϊ 1973.

3) 'Η Κλεψύδρα μὲ τὶς Στάχτες, 'Εγνατία 1975.

4) Τὸ Δεύτερο Μάτι τοῦ Κύκλωπα — CANCER POEMS, 'Εγνατία 1977.

ΜΝΗΜΗ

ΜΗΝΑ ΔΗΜΑΚΗ (1913-1980)

Φεύγω
Θέλω πάλι νὰ φύγω
"Ολο ἔφευγα
'Απὸ τὴ θάλασσα στὴ στεριὰ
'Απὸ τὶς ἄκρες στὴν ἐνδοχώρα
'Απὸ τὸ σῶμα διέφευγα
'Απὸ τὸ χῶμα
Μὴ γνωρίζοντας ποὺ θὰ βρεθῶ

ΜΝΗΜΗ

ΑΛΕΞ. ΤΡΑΪΑΝΟΥ (1944-1980)

Δὲν ἔμεινε κανεὶς
"Ολοι παίζουν τὸ ρόλο τους
Χωμένοι πίσω ἀπὸ μιὰν ἐφημερίδα γυαλιά
"Άδεια ἔπαιγγέλματα ἀσχολίες ἐλεεινὲς
Δὲν ἔμεινε κανεὶς μέσα σ' αὐτὴν τὴν πολιτεία
Μόνοι ἔσο κι ἐγὼ ἐγὼ κι ἔσο
Θά 'μαστε τ' ἀγάλματα μὲς σιὸν ἀκίνητο χρόνο
ποὺ τρῶνε τὸ κενὸ καὶ ὑφίστανται.

Διάγραμμα 'Ελληνικῆς - Παγκόσμιας Ιστορίας καὶ Πνευματικῆς ζωῆς

Μέρος Α' (1880 - 1899)

Έπιμέλεια ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΟΥΧΑΓΙΕΡ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ	ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ
1880	Oι Ν. Καρπάς καὶ Γ. Δροσίνης κυκλοφοροῦν τις πρώτες ποιητικὲς ουλογὲς σὲ δημοτικὴ γλώσσα.	Διπλωματικὴ εὐρεσιτεχνίας οὲ Μπέλλα — "Επτανησον καὶ Γκραΐν γιὰ ἀνακάλυψη τηλεφώνου — Φ. Ντοστογιέφοκι, «Άδελφοι Καραμαζώφ» — Ε. Ζολά, «Νονά» — Γι. Ταΐν, «Φιλοσοφία τῆς Τέχνης».
1881 <i>'Απελευθέρωση Θεσσαλίας καὶ Αρτας.</i>		— Κατασκευὴ πρώτου ἡλεκτροκίνητου οιδηροδρόμου (Γερμανία) — Ιψεν, «Οι βρυκόλακες» — Δολοφονία Τσαρλου 'Αλεξάνδρου 6'.
1882 <i>Κυθέρηνη Χ. Τρικούπη, Αναδιοργάνωση τοῦ κράτους — Κατασκευὴ ἐκτεταμένου οιδηροδρόμικοῦ δικτύου — Αποξήρανση Κωπαΐδας — Διάνοιξη Ισθμοῦ Κορίνθου.</i>	"Ιδρυση Ιστορικῆς καὶ Εθνολογικῆς Έταιρείας — Γ. Σουρῆ, «Ο ρωμῆός» — Α. Παπαδιαμάντη, «Οι έμποροι τῶν Εθνῶν».	Τριπλή Συμμαχία — Έπεμβαση Ἀγγλῶν στὴν Αἴγυπτο — Οἰκονομικὴ κρίσις οὲ ΗΠΑ καὶ Γαλλία — Νομικὴ ἔξομοιωση γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν στὴν ιδιοκτησία (Αγγλία) — Ανακάλυψη θακίλλου Κόχ — Ε. Ιψεν, «Ο ἔχθρὸς τοῦ λαοῦ».
1883 <i>Μεγάλη οἰκονομικὴ κρίσις — Ταραχές στὶς μεγάλες πόλεις.</i>	Διαγων. ἡθογραφικοῦ διηγήματος ὅπο τὸ περιοδ. «Ἐστία» — 'Εκδίδεται ἡ «Ἀκρόπολις» τοῦ Β.Λ. Γαθριηλίδη — Κλείνεται τὸ περιοδ. «Μῆχανεσ» — Γ. Βιζηγοῦ, «Ἄτθιδες αὔραι».	Νίτος, «Τάδε ἔφη Ζαρατούστρας — Πρῶτα ἔργα Π. Κλωντέλ.
1884 <i>Ένταση οἰκονομικῆς κρίσης — Νέοι φόροι — Υποτίμηση δραχμῆς.</i>	Tὰ Νέα Ἑλληνικὰ γὰ πρώτη φορὰ στὰ προγράμματα Μέσης Ἐκπαίδευσης.	Ε. Ιψεν, «Η ἀγριόπαπα».
1885 <i>Ο ἄγγλος πρεσβευτῆς ταπεινώνει τὴν ἡλλην. Κυθέρην — Πιάση Τρικούπη — Ο Θ. Δηλιγιάννης πρωθυπουργὸς — Γενικὴ ἐπιστράτευση γιὰ τὰ γεγονότα τῆς Αν. Ρωμυλίας.</i>	Ἐμφάνιση Α. Καρκαβίτσα καὶ Γρ. Σενέπουλου στὴ λογοτεχνία — Α. Παπαδιαμάντη, «Χρῆστος Μηλιόνης» — Ε. Λεγκράν, Ἑλληνικὴ θιβλογραφία — Πρῶτη δρασικὴ ἔκθεση ζωγραφικῆς στὸν Παρνασσό.	Προσάρτιο Α. Ρωμυλίας ἀπὸ Βουλγαρία — Πόλεμος Σερβίας — Βουλγαρίας καὶ νίκη Βουλγαρίας — Ανακάλυψη ἀντιλυστικοῦ ἐμβολίου ἀπ' τὸν Παστέρ.
1886 <i>Συμμαχικὸς ἀποκλεισμὸς ἡλληνικῶν παραλίων — Αποτυχημένη ἡλληνικὴ εισβολὴ στὸ τουρκ. ἔδαφος — Κυθέρηνη Χ. Τρικούπη — Αποστράτευση.</i>	Κ. Παλαμᾶ, «Τὰ τραγόδια τῆς πατρίδος μου» — Α. Λασκαράτου, «Ίδοις ὁ ἄνθρωπος» — Ιδρυση Βαρβάκειου Λακείου.	Τ. Χάρντη, «Ποιήματα ἀπ' τὸ Εοσοεῖ».
1887	"Ιδρυση Συνδέομον Ἑλλήνων Δημοδιδασκάλων — 50ετία Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν — Χτίζεται τὸ Ζάππειο Μέγαρο.	Ἐφεύρεση λινοτυπίας — Θεωρία ἡλεκτρομαγνητικῶν κυμάτων (Χέρτς) — Α. Στρίντμπεργκ, «Ο πατέρας» — Μαλαζερέ, «Ποιήματα», — Κόνων Ντόύλ, «Η κάκκινη κηλίζη».
1888	Γ. Ψυχάρη, «Τὸ ταξίδι μου».	Α. Στρίντμπεργκ, «Δεσποινὶς Τζόλη» — Μ. Μιαρρές, «Κάτω ἀπ' τὰ θλέματα τῶν βαρβάρων» — Ι. Καρνυτότσι, «Νέοι Στίχοι» — Κ. Χόρσουν, «Η πείνα» — Εγκαίνια Τυποτούτου Παστέρ.
1889 <i>Έπαναστατικὸς ἀναβρασμὸς στὴν Κρήτη — Ταραχές γιὰ τὴν ἀρνητικὴ στάση τοῦ Τρικούπη στὸ Κρητικὸ ζῆτημα.</i>	Αύτοκτονεῖ ὁ Κ.Λ. Τριαντάφυλλος — Κλείνεται ὁ «Ρωμαγάς» — Α. Πάλλη, «Τραγουδάκια γιὰ παιδιά» — Δ. Κορομηλᾶ, «Η τύχη τῆς Μαρούλας» — Α' Φιλαδέλφειος Διαγωνισμός.	Δεύτερη Ἐργατικὴ Διεθνής — Κατασκευὴ Πόργου τοῦ Αιφελ.

Έλληνική Ιστορία

1890

Μεγάλη οικονομική κρίση — Δρακόντεια μέτρα λιτότητας — Καταψήφιση Τρικούπη — Έκλογη Δηλιγιάννη. - Διώγμοι δρθοδοξίας από Βουλγάρους.

1891

Ρήξη Δηλιγιάννη μὲ τοὺς Ἑλληνες εφυλαιούχους.

1892

Ρήξη Γεωργίου Α' μὲ Δηλιγιάννη — Πτώση κυβερνήσεως — "Ανοδός Τρικούπη — Σκληρή οικονομική πολιτική (Νέα δάνεια καὶ φόροι).

1893

Ο Χ. Τρικούπης κηρύσσει τὴν Ἐλλάδα οὐ πτώχευση.

1894

Χειροτέρευση οικονομικῆς κατάστασης — Νέα φορολογικά μέτρα — Ταραχές στὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα.

1895

Έκλογική συντριβή Τρικούπη.

1896

Ἐπανάσταση στὴν Κρήτη — Θάνατος Χ. Τρικούπη — Α' Ολυμπιακοὶ ὄγκηνες στὴν Ἀθήνα.

1897

Έλληνοτουρκικὸς πόλεμος — "Ηττα Έλλάδας — Επιβολὴ διεθνοῦς οικονομικοῦ ἐλέγχου απὸ τὶς μεγ. δυνάμεις στὴν Έλλάδα — Βούλγαροι κομιταζῆδες στὴ Μακεδονία.

1898

Αύτονομία Κρήτης — Ο πριγκ. Γεώργιος ὑπατος ἀρρωστής.

1899

Ο Γεωργίος Θεοτόκης οχηματίζει κυβέρνηση.

Έλληνική Πνευματική Ζωὴ

Γερ. Μαρκορᾶ, «Ποιητικὰ ἔργα» — Β' Φιλαδέλφειος Διογωνισμός.

Κ. Παλαμᾶ, «Ο θάνατος τοῦ παλληκοριῶν» — Α. Ἐφταλιώτη, «Ἀγάπης λόγια» — Πρῶτα χειρόγραφα φυλλάδια Κ. Καθάφη.

Ι. Κονδυλάκη, «Ο Πατούχας» — Δ. Καρφητᾶ, «Ο Ἀγαπητικὸς τῆς βιοκοπούλας» — Σπ. Περεσιάδη, «Γκόλφω».

Γ. Βλαχογιάννη, «Ιστορίες τοῦ Γιάννη ἐπακτίτη» — Ε. Ροΐδη, «Τὰ εἰδέσθα» — Κ. Κρυστάλλη, «Ο τραγουδιστὴς τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς στάνης» — Δ. Βερναρδάκη, «Φαῦστα».

Α. Ἐφταλιώτη, «Νησιώτικες ιστορίες», — Ιδρυση Βιομηχανικῆς καὶ Εμπορικῆς Ἀκοδημίας.

Πρῶτα συνέτα Λ. Μαθίλη καὶ Ι. Γρυπάρη — Πρῶτες φωτιτήριες στὸ Πανεπιστήμιο.

Γ. Βιζηνοῦ, «Μοοκάθ Σελίμης» — Α. Καρκαβίτσα, «Η λυγερή».

Κ. Παλαμᾶ, «Ἴαμβοι καὶ ἀνάπαιοτοι» — Κ. Κρουμπάχερ, «Ιστορία τῆς βυζαντινῆς λογοτεχνίας» — Γ. Ψυχάρη, «Τ' δινειρό τοῦ Γιαννίρη» — Κ. Καθάφη, «Τείχη».

Σύλλογος πρὸς Διάδοσιν Ὄφελίμων Βιβλίων — Πρῶτες ουλλογὲς Κ. Χατζόπουλου — Κυκλ. τὸ περιοδικὸ Τέχνη — Κ. Παλαρᾶ «Τάφος».

Α. Καρκαβίτσα, «Λόγια τῆς Πλάρης» — Μ. Μαλακάση, «Συντρίμματα».

Παγκόσμια Ιστορία καὶ Πνευματικὴ Ζωὴ

Ο Βίομπρκ ἀποσύρεται ἀπὸ τὴν πολιτικὴ (Γερμανία) — Πρῶτες τρομοκρατικὲς ἐνέργειες ἀναρχικῶν στὴν Εὐρώπη καὶ ΗΠΑ (συνεχίζονται ὅς τὰ τέλη τῆς δεκαετίας).

Ο. Ούάλντ, «Τὸ πορτραῖτο τοῦ Ντόριαν Γκράιη» — "Ιψεν, «Ἐντα Γκάρι πλερ».

Γκ. Χάουπτμαν «Οἱ ύφαντές»

Χ. Μπράντλεϋ, «Φαινομενικότητα καὶ πραγματικότητα» — Μ. Ἐρέντια, «Τρόπαια».

Σφαγὲς Ἀρμενίων στὴν Τουρκία — Κ. Ντεμπού, «Τὸ ἀπόγευμα ἐνδε φαύνους» — Κ. Χάμπουν, «Πᾶν» — 'Υπόθεση Ντρέυφους — Κατάληψη Ἀθηναϊκῆς ἀπὸ Ἰταλοὺς — Κίπλιγκ, «Τὸ βιβλίο τῆς Ζούγκλας».

Η Ἰαπωνία νικᾷ τὴν Κίνα — Ραΐντγκεν: ἀκτίνες Χ — 'Ανακάλυψη κινηματογράφου (Λουηρέρ) — Σ. Φρόντι, «Μελέτες περὶ ὑπερίας» — Κ. Μάρκ, «Τὸ κεφάλαιο» τ. 3 — 'Εμφ. Τζ. Κόνραντ στὴν ἀγγλ. λογοτ. — Θ. Χέρτολ, «Τὸ ἐθραϊκὸ κράτος — Σένκιεβιτς, «QUO VADIS?».

Καθιέρωση θραβείων Νόμπελ — Πρῶτο αὐτοκίνητο (Φόρντ) — 'Ασύρματος τηλέγραφος (Μαρκόνι) — Κρόπτκιν, «Η ἀναρχία» — Μ. Προύστ, «Οι τέρφεις καὶ οἱ μέρες» — Καθιέρωση ἐφημερίδας μαζικῆς κυκλοφορίας (ΗΠΑ, Ἀγγλία) — 'Ανακάλυψη ραδιενέργειας (Μπεκερέλ).

Βάκιλλος ἐλονοοίας (Ρός) — 'Ο Ντυρκέρ ἐκδίδει τὴν Κοινωνιολογικὴ 'Επιθεώρηση — Τζῶν Ντιού, «Τὸ παιδαγωγικὸ μου πατεύω» — Α. Ζίντ, «Γήρνες τροφές» — Ε. Ροοτάν, «Συρανὸ ντε Μπερζέράκ» — Ε. Ζολά «Κατηγορῶ».

Οι Η.Π.Α. νικοῦν τὴν Ἰαπωνία — Τ. Μ. Σᾶ, «Καίσαρ καὶ Κλεοπάτρα» — 'Ανακάλυψη Ραδίου καὶ Πολωνίου (Κιουρι).

Πόλεμος Μπόερς στὴ Ν. Ἀφρικὴ — Ίρ. Διεθνοῦς Δικαστ. Χάγης — Σ. Φρόντι, «Ἐρημνεία τῶν ὄνείρων» — Α. Μπερζόν, «Τὸ γέλιο» — Λ. Τολστόη, «Η Ἀνάσταση» — Μ. Γκόρκου. Θωρᾶς Γκορντέγιτφ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Στή σύντομη και περιστασιακή ένασχόληση μου με τὴν ἱστορία τῆς πόλης μας διαιπίστωσα ότι υπάρχει μιὰ δική εὐκαταφρόνητη σὲ ἀριθμὸν βιβλιογραφία γι' αὐτὴν σκορπιομένη πολὺ πολὺ σὲ περιοδικά καὶ ἐφημερίδες. "Ομως ἀπό ἄποψη οὐσίας γιὰ ὄρισμένα μόνο δημοσιεύματα θὰ ἔκανα κολακευτικές κρίσεις. Τὰ πολλὰ ἀντιγράφουν τὸ ἔνα τ' ἄλλο ἀνεύθυνα. Τὸ κακὸ παραγίνεται σὲ μερικὲς ἑγκυκλοπαιδικές σειρές, ὅπου ἡ ἐνημέρωση μεταβάλλεται σὲ παραπλάνηση.

Σκέψητικα λοιπὸν νὰ προτείνω στοὺς φίλους ἀναγνῶστες τῆς «Νιάουστας» ποὺ ἔχουν σχετικὸν ἔνδιαφέρον μιὰ σειρὰ βοηθημάτων ποὺ κατὰ τὴν ἐκτίμησή μου μποροῦμε νὰ τὰ θεωρήσουμε γενικὰ ἔγκυρα. Κάποιες ἐπιφυλάξεις ἵσως υπάρχουν γιὰ λεπτομέρειες ἢ μικροπαραλήψεις. Πρέπει δημοσίες νὰ γνωρίζουμε δημοσίες τῆς ιστορικῆς ἔρευνας τῆς περιοχῆς μας λίγα μόνο οὐσιαστικὰ βῆματα προχώρησε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Στουγγανάκη (1924), βασικά, ἥποτε ἀδυναμία ἐντοπισμοῦ ἐπαρκῶν νέων πηγῶν, ποὺ θὰ διασφίζαν πολλὲς πινακές τῆς ιστορίας μας καὶ θὰ ἐνθάρρυναν μιὰ πληρέστερη ἀνασύνθεσή της.

Τοῦ Κώστα Στ. Σπορέλα

"Ἄλλα κριτήρια γιὰ τὸ διάλεγμα τῶν τίτλων είναι: α) Νὰ υπάρχουν σὲ μιὰ ἀπὸ τὰς βιβλιοθήκες μας (Εὐζείνου Λέσχης, Πολιτιστικοῦ Κέντρου, Σχολείων καὶ στὴν πλούσια Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βεροίας).

β) Νὰ καλύπτουν, δοῦ γίνεται, ὀλόκληρο τὸ ιστορικὸ φάσμα ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια μέχρι περίπου τὸν Α' Παγκόσμιο πόλεμο.

Ἄπειρυγα νὰ ταξινομήω τὰ πολλὰ καὶ ἔνδιαφέροντα ἄρθρα ποὺ κατὰ καιροὺς δημοσιεύθηκαν στὴ «Φωνὴ τῆς Ναούστης» καὶ στὴ «Νιάουστα», γιὰ νὰ μὴν παραφορτώσω τὸν παρακάτω κατάλογο, όφου νομίζω δημοσίες εἶναι προσιτά σὲ δλους.

Τέλος δίνω καὶ μιὰ σειρὰ πηγῶν ποὺ θὰ τὶς βροῦνται ἔνδιαφέρουσες δοσοὶ θὰ ἀσχοληθοῦν μὲ δρευνα μόνο ποὺ εἶναι δυσπρόσιτες καὶ μερικὲς ἀπαιτοῦνται καλὴ γνώση ἔνων γλωσσῶν.

Παραθέτω τοὺς τίτλους κατὰ ἀλφαβητικὴ σειρά:

Α' ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Α.Π., 'Ιστορία τοῦ Νέου Ἐλληνισμοῦ', Θεσσαλονίκη, τ.Α' (1961), τ.Β' (1964), τ.Γ' (1968).

ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Α.Π., 'Ιστορία τῆς Μακεδονίας (1354—1833)', Θεσσαλονίκη 1969.

ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Α.Π., 'Ιστορία τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821', ΟΕΔΒ, 1971.

ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ Α.Π., 'Ο Μέγας Πέτρος καὶ οἱ Ἑλληνες κατὰ τὰ τέλη τοῦ 17 καὶ σπὸς ἀρχὲς τοῦ 18 αἰ., Θεσσαλονίκη 1971.

ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗ Ι.Κ., 'Η Νάουσα κατὰ τὸν ἀγώνα τῆς ἀνεξαρτησίας (διάλεξη)', Αθήνα 1952.

ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗ Ι. Κ., 'Ιστορικὰ περὶ Ναούστης ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου «Μακεδονικά» 3 (1953—1955) 126—141.

ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗ Ι.Κ., 'Οι Μακεδόνες κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821', Θεσσαλονίκη 19673.

ΒΑΣΔΡΑΒΕΛΛΗ Ι.Κ., 'Αρρατολοὶ καὶ κλέφτες εἰς τὴν Μακεδονίαν', Θεσσαλονίκη 19702.

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, 'Λόγιοι τῆς τουρκοκρατίας, Τ. Β5, 'Αθήνα.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ Β., 'Η Κεντρικὴ καὶ Δυτικὴ Μακεδονία κατὰ τὸν Ἐθλιγά Τοελεμῆ', Θεσσαλονίκη 1973.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛ. ΕΘΝΟΥΣ, Τ.Δ. (1973), Ε (1974), Ι (1975), ΙΑ (1975), ΙΒ (1975), (1977) 'Αθήνα.

ΚΑΡΑΤΑΣΣΟΣ, ἄρθρο στὴ Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαδίᾳ, τ. ΙΙ', σ. 809.

ΚΟΚΚΙΝΟΥ Δ., 'Η Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις, τ. 3 (1968) 5 (1968)' 6 (1969), 'Αθήνα.

ΚΟΚΚΙΝΟΥ Δ., 'Ιστορία τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος (1800—1945), τ. 1 (1970), 'Αθήνα.

ΜΙΣΥΡΑΗ ΔΗΜ., 'Η ουμμέτοκὴ τῆς Μακεδονίας εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων ιερὸν ἀγώνα τοῦ 1821', Θεσσαλονίκη 1937.

ΜΟΔΗ Γ., 'Ο Μακεδονικὸς Ἀγώνας καὶ ἡ Νεώτερη Μακεδονικὴ Ιστορία', Θεσσαλονίκη 1967.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤ. Ι., 'Ἐκπαιδευτικὴ καὶ Κοινωνικὴ δραστηριότητα τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Μακεδονίας κατὰ τὸν τελευταῖο αἰώνα τῆς τουρκοκρατίας', Θεσσαλονίκη 1970.

ΠΕΡΑΝΩΗ ΜΙΧ., 'Ἑλληνικὴ Πεζογραφία (1453 ἕως σήμερα), τ. 2ος, 'Αθήνα.

ΠΕΤΣΑ Φ.Μ., 'Ο τάφος τῶν Λευκαδίων', Αθήνα 1966.

ΠΕΤΣΑ Φ.Μ., Νιάουστα - Γλυπτουνιαύστα, «Μακεδονικά» 7 (1966—1967) 81—93.

ΠΕΤΣΑ Φ. Μ., 'Τὸ ἄρθρο του γιὰ τὴ Νάουσα στὴν ἑγ. ΔΟΜΗ, τ. 11.

ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ ΚΥΡ., 'Ξένοι ταξιδιώτες στὴν Ἑλλάδα, τ. 1—4 'Αθήνα 1970-1975.

ΣΠΟΡΕΛΑ Κ. ΣΤ., 'Ο ὄγγυλος περιηγητής W. M. LEAKE καὶ οἱ ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή του στὴ Νάουσα στὰ 1806, Νάουσα 1979 (φωτοτυπία).

ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΑΚΗ ΕΥΣΤ., 'Ιστορία τῆς πόλεως Ναούστης', Θεσσαλονίκη 1976 (ἐπανέκδοση).

ΤΖΑΦΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠ. ΜΙΧ., 'Ημαθία, Θεσσαλονίκη 1969.

ΤΖΑΦΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠ. ΜΙΧ., 'Οι Καρατσοίοι, Α', 'Ο Γερα - Καρατάσος', Βέροια 1971.

ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ Γ., 'Δοκίμιον Ιστορικὸν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως', 'Αθῆναι 1859—1861 (καὶ ἐπανέκδοση).

ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ Ν. Γ., 'Η ἐπανάστασις καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ναούστης', 'Αθῆναι (ἐπανέκδοση).

ΧΙΟΝΙΔΗ Γ., 'Τὰ σχολεῖα Βεροίας — Ναούστης κατὰ τὸ 1898, «Μακεδονικὸς Ἡμερολόγιος» 1963, σ. 139—142.

ΧΙΟΝΙΔΗ Γ., 'Ιστορία τῆς Βεροίας, τ. 1ος (1960 Βέροια), τ. 2ος (1970 Θεσσαλονίκη).

ΧΙΟΝΙΔΗ Γ., 'Ο δοιος Θεοφάνης ὁ νέος, «Μακεδονικά» 9 (1968) 223—238.

ΧΙΟΝΙΔΗ Γ., 'Τὰ γεγονότα εἰς τὴν περιοχὴν Ναούστης (ουνέχεια στὴ σελίδα 110).

Τά θημέλια τότι άνοιγουνταν μή τούν κασιρά τοῦ τοπίου κί τοῦ φκιάρι, δὲν ύπήρχαν νούδι μπουλντόζες, νούδι φουρτουτάι κί χαρπάργια. "Εσκαφταν ώπου νὰ βροῦν ψίχα γιρδό κώμα πουρόχουμα ἡ κί κουκινόχουμα. Σοὶ χαρχούρα δὲν άνοιγουνταν θημέλια. Κι οὗτ; σκέδιου μηχανικοῦ είχαν. Τοῦ σπήτη τόβαναν όπους τοὺς ταΐριαζεν.

"Οταν ἔμπειντην ἡ πρώτη πουρόπιτρα μή λάσπη κόκκινη, μή λίγη ἀσθέσι οὖν κουρασάνι, ἐσφαζαν κ; ἔνων πέτηνουν γιὰ τοῦ χαρλούδικου γιὰ νάνει τοῦ σπήτη καλὰ θυμηλιουμένου.

Ντουβάρι μή πορόπιτρες ἔχτιζαν ισιαρτ' ἀνώγι. Ντγιὸ τοίχους ἡ τρείς τοίχους ἀπ' τοὺς τέσσαρεις ἔχτιζαν. Μιρικοὶ μάϊ πλούσιοι ἔβαναν κί πλάκεις ἀπ' τὸ σπήλιον ἡ τοὺν "Αγίου Θουλόγου μή καλὸ κουρασάνι αὐτὸ είχειν πάχους 55—60 πόντους. Τώρα βάνουν, τοψέντα, σιδηρά, φκιάνουν καλούπ:α κί τοιχεῖα κί ἄλλα χαρπάγια.

'Αποὺ τοῦ πάτουμα σιαπάνου ἔχτιζαν ντγιὸ ἡ τρία ντουβάργια μή τουπάτοκια (πλυθιά) ποὺ τάφκιαναν μή κόκκινου ἡ κί μαύρου κώμα ἀποὺ τοὺν τόπου ἀνακατούμενου μή ἄχυρα. "Εριχναν λάσπη σ' ἔνα καλούπ; μή 4 ἡ 6 μάτχια κί τάφηναν νὰ σπιγνώσουν στοὺν ἥλιου.

"Οντας μπίτζαν οἱ τοίχοι μή τὶς πουρόπιτρεις ὑσταρνας ἄνοιγαν μέσα στοὺ κώμα θημέλια, γιὰ τάντηρέκια γιὰ νὰ γένουν οἱ χουρισιές γιὰ τοὺς νουντάδεις. Τὰ θημέλια αὐτὰ ἥταν μικρά κί χτίζουνταν μή πουρόπιτρεις κί κουρασάνι ἡ λάσπη κί ἀποὺ πάνου ἔβαναν μιὰ ντηρικόπιτρα γιὰ ν' ἀκουμπάει τοῦ ντηρέκι νὰ μή σαπίζει. Μ:ρικοὶ ἔχυναν κί μουλίβι ἔκει ποὺ πατούσειν τοῦ ντηρέκι.

Τὰ ντηρέκια κί τὰ ἔύλα ὅλα ἥταν ἀποὺ καστανιές πλικιτές. Κιριστές ποὺ τοὺν ἔκουφταν ἀπ' τοῦ βουνό.

Τώρα φκιάνουν τοψιντένιες κουλώνεις κί δουκάρια.

Τὰ ντηρέκα ὅλα τότι είχαν μπασλίκια ἔνα ντγιὸ, τρία ἡ καρνιάφρας κί τέσσιρα ὅπους ταΐριαζειν. Πανουθίδ ἀπ' τὰ ντηρέκια ἔβαναν τὰ ταμπάνια (σὰν δοκάργια), ποὺ ἥταν χουντρά μακρά ἔύλα ὅπους τὰ ντηρέκια, αὐτὰ παλαμίζουνταν τοῦ ἔνα μή τοῦ ἄλλου γιὰ νὰ καρφουλθοῦν πανουθίδ στὰ μπασλίκια μή μακριὰ τιτράγουνα γιούφτικα καρφιὰ ποὺ τάφκιαναν στοὺν σιδηρά. Σύμφουνα μή τὰ ντηρέκια κί τὰ ταμπάνια γένουνταν οἱ χουρισιές ἀπ' τοὺς νουντάδεις τ' ἀνώγι, τοῦ μαγειργὸ κί τοῦ παρακέλι.

"Οντας χτίζουνταν τὰ κάτου ντουβάργια ἄφιναν κί μέρους γιὰ τὴν οὐδόπουρτα κί τὴν πουρτουπούλα στοὺ σιωκάκι. "Ολα τὰ σπίτχια είχαν πουρτουπούλεις γιὰ νὰ κρύθουντει ἀπ' τοὺς Τούρκους. Κι ὅταν ἔσκαφταν τὰ θημέλια ἔσκαφταν κί μνιὰ ντγιὸ κρυψάνεις μέσα στοὺ κώμα κί γαλαρία νὰ βγαίνει ὅξου σοὶ κάναν μποξέν ἀπ' τοῦ γείτονα.

"Ολα τὰ σπίτχια είχαν μπαζέδες. Κί τὰ πλιότηρα είχαν τὴ χροία στοὺ μπαζέ είκει ποὺ πιρνοῦσιν κάνα ἀγώγι. Τώρα οὐ χαλές γένητει φηλά, λουτροκαμπινέ σοὶ λέει κί τὰ νιρά φεύγουν στοὺν ύπόνουμου. Τ' ἀνοιχτὰ τ' ἀνώγια κί τὰ πουτάρνια ὅλα σκιπάστηκαν. Πού νὰ

Τότι κὶ Τώρα

ΠΩΣ ΧΤΙΖΟΥΝΤΑΝ ΤΑ ΠΑΛΗΑ ΤΑ ΣΠΗΤΙΑ

βριθεῖ ἀνοιχτό ποτάμι νὰ δέσουν μή σκινὶ τὰ πινγιγιὰ καρνιὰ πέτσα μή καρπούζ; σὰν βάρκα, ἡ νὰ βάλουν σ' ἔνα κρουμίδι πιρασμένου οἱ μνιὰ μακριὰ μουρόβιργα καλαμάκια κί νάφκιάσουν φιρωτὴ ἀποὺ μύλους νὰ γ:ρνάει μή τοῦ νιρό πού τρέχει. Πᾶν αὐτά τὰ πηχνίντια ἀλημουνήθηκαν.

Τόπι οι λαβδαριές ἀπ' τοῦ πάτουμα ἀραντγιάζουνταν ἀποὺ ταμπάνι σοὶ ταμπάνι γιὰ νὰ διχιοῦν πανουθίδ τὰ σανίτνια ἀπ' τοῦ πάτουμα. 'Αποὺ νουντάν σοὶ νουντάν τὰ κάρφουναν ἀνιθῆτα γιὰ νὰ νταϊακώνητι καλύτηρα τοῦ σπίτι. "Υσταρνας οηκώνουνταν τὰ ντηρέκια φηλὰ ἀποὺ τοῦ πάτουμα μή μικρότερα πλικιπά καθισταντίκα ἔύλα 10X10 ἡ 12X12 πόντους. Κί σ' αὐτὰ ἀποὺ νουθίδ καρφώνουνταν μπασλίκια στοὺς κιουσέδεις ἀπ' τοὺς νουντάδεις κί στὰ χουρίσματα ἀπ' τίς πόρτεις. Παναθιδ ἀπ' τὰ μπασλίκια καρφώνουνταν τὰ νταπάνια ἀπ' τοῦ νταβάνι.

**τοῦ Νίκου Σπάρτσον
Καθηγητοῦ ΚΑΤΕΕ**

"Ολα τὰ ντηρέκια ἀπ' τοῦ πάτουμα, ίκτος ἀποὺ κεὶ ποὺ ὑπάρχειν ντουβάρι μή πλιτχιά, νταϊκώνουνταν μή παϊάντεις (ἀντιστηρίγματα) γιὰ νὰ μὴν κουνιέται τοῦ σπίτι. Οι παϊάντεις καρφώνουνταν καταγῆς στοῦ νταμπάνι κί δχι στοῦ ντηρέκι γιὰ μὴν τοῦ ζημπρώξει. "Υσταρνας στρώνονταν οι λαβδαριές γιὰ τὰ νταβάνια κί αὐτὲς καρφώνουνταν ὅπους τὰ κατώχυλα στοῦ κόντρα ἀποὺ νουντάν σῇ νουντάν.

Τώρα τὰ πατώματα καρφώνουντε πανουθίδ στὴν τομιντόπλακα κί τὰ νταβάνια είνε κρυγιὰ γιατὶ είνει τοψιντένια κί δχι ἀποὺ σανίδι.

Τόπι ἄμα μπάτζειν τοῦ κάρφουνα μή ποὺ τὰ ἔύλα τοῦ νταβανιοῦ οηκώνουνταν οἱ παπάδεις γιὰ τοῦ τοιατί (σκελή). Οι παπάδεις ἥταν ντγιὸ τὶς πλειότηρεις βουλές κί πατούσαν σοὶ γιρδό, πανουθίδ στὰ ταμπάνια ἀπ' τοῦ νταβάνι. Μόλις οηκώνουνταν οἱ παπάδεις δένουνταν ἔνα σκινὶ ἀπ' τοὺν ἔνα στοὺν ἄλλου κί καρφώνονταν κί ἔνας πρόχειρους ξυλένιους σταυρὸς στουλισμένους μή λουλούντγια. Τόπι φώναζαν ἀράτομάρατσ κί δώριζαν οἱ σπητικοὶ κί οἱ συγκινεῖς τοὺς μαστόρους. Καρνιά σιρβέτα, τίπουτα σκουφούνια καρνιὰ βιλιντούλα κί τέτοια. Στοὺς παπάδεις καρφώνουνταν τὰ κιντρικὰ τοιατόχυλα 8X8 ἡ 9X9 πόντους ποὺ σκηριάζαν τοὺν κουρφκιάτη. Αὐτὰ στηρίζουνταν μᾶρι καλύτηρας μή ποταμούς. Τὰ κιντρικὰ τοιατόχυλα κί οἱ πουταμοὶ στηρίζονταν στοῦ νταβάνι μή ντιστέλια (στηρίγματα τῆς στέγης). Πανουθίδ σ' αὐτὸν τοῦ σκιλπτὸ καρφώνουνταν ποὺ λιανὰ τοιατόχυλα καπτρούλια ἀποὺ τοὺν κουρφκιάτη σιακάτους 30—40 πόντους τοῦ ἔνα ἀποὺ τ' ἄλλου. Πανουθίδ ἀπ' ταυτὰ (κάθετα) καρφώνουνταν τὰ

πέταρα. Αύτά ήταν ξύλα σκισμένα μή του τοικούρι ψηλά 1—2 πόντους (σκίζεις) κι' καρφώνουνταν σημά κουντά του ένα μή του άλλου, νά μή χουρεῖ δάχτυλον ἀπ' τίς φιράδεις γιά νά διχτοῦν τὰ κιαραμίντγια. 'Αλού κάτου μιριά έβαναν τὰ γιρά τὰ κιαραμίντγια. "Οταν τὰ κτυπούσαν μή του χέρι καυδούνιζαν καλά. Κί' ἀπού πανουθίο τὰ καπάκια. Στὶς ἀστρικίες κι' στοὺς κουρφκιάτι έβαναν κί πέτρες γιά νά μήν πέρνει ού ζέρας τὰ κιαραμίντγια. Τώρα γιόμουσειν ἡ Νιάουστα τσιμιντόλακεις, πᾶν τὰ κόκκινα τὰ κιαραμίντγια.

Μητὰ τοῦ κιαράμιουμα κάρφουναν κί τὰ ξύλα ἀπ' τοὺς μπουλμέδεις σὰν παιανιτζίδια γιά νά γένουν τὰ χουρίσματα ἀπ' τοὺς νουνιάδεις. Κί οὐ Θουμᾶς οὐ Φραγκότος μή τὴν παρέα του κουβανούσειν κοκκινόχουμα κί μόλια γιά τοῦ κτίσμου. Τῇ λάσπῃ τὴν ἔφκιαναν μή νιρὸς κί ἄχυρου γιά νά στηρίζει τὰ μόλια (μικρὲς πουρόπετρες). Τὰ μόλια ἀλοίφουνταν καλὰ μή λά σπη γιά νά μή φείνουνται κί ἀπανουθίο ἀπὸ κεῖ οουβάτιζαν κι ένα ψιλὸς μή ἅμμουν κί ἀσβέστη οἱ μάζι πλούσιοι. Πρὶν ἄμα ἀπ' τὰ σουβατί οματα καρφώνουνταν τὰ πατώματα. Αύτὰ ήταν σανίγια ἀπὸ καστανιές μὲ μιὰ πατόύρα ποὺ γένουνταν μὲ παλιστράκι. Τὰ σανίγια κόφτουνταν ἀπὸ γρινιές στοῦ πριόνι τοῦ Λόγγου 2,5—3 πόντους πάχους κί 20—25 πόντους φάρδους.

"Οντας κτίζουνταν οἱ τοῖχοι μή τὰ πλητκιὰ ἀφῆναν κί κουφώματα γιά τοῦ τζιάκι ποὺ στηρίζουνταν στὴ οιδηρένιες λάρεις στὸν πάτουρα, κί ἔβγαινεν στοῦ τοιατὶ μή πιστράγκουνα ψημένα τούβλα τρανὰ κί τάβαναν κί στὴν παρασκιά.

Τὰ πατουσάνιδα καρφώνουνταν στὶς λαβδαριές. Σὲ στραβὲς λαβδαριὲς έβαναν κί μπολιμέδεις (μικρὲς σφῆνες ξύλου), ἡ πιλικούσαν καμνιὰ καμπούρα ἀπὸ κάναν ρέζουν γιά νά στρώσου τὰ σανίγια. Στὶς ἄκρεις κάρφουναν τὰ σουβατυπὰ σὰν ούδηγούν γιά τοῦ ἀλοιμα τοῦ τοίχου. Στὰ νταβάνια κάρφουναν πέλεις ποὺ ἔρχουνταν ἀπ' τὴν Ήρώπη.

Τὶς ρουκάνιζαν οὐλίγου κί τὶς κάρφουναν δύος τοῦ πάτουρα μή μπολιμέδεις κί στὰ ίνώματα έβαναν τὰ καβάλια (πηχάκια) κί τρουγιούρου στοὺς τοίχους τὴν κουρνίζα. Μιρικοὶ ἔφκιαναν κί ςράφεις ἡ καμπαρούντγια ή μουσάντρεις.

Τώρα τ' ἀληθημονησάμει αύτὰ νὲ γναθάνι νέ ἀράφεις. Τότι ἡ σκάλα γένουνται μή σανίγια καρφουτή. Σὴ κλουστὴ σκάλα έβαναν κουβάνι γιά νά γένουν κλουστὰ τὰ σκαλιά.

Ἐπιλογὴ βιβλιογραφίας

γιὰ τὴν μελέτη τῆς τοπικῆς μας

Ιστορίας

(Συνέχ. ἀπὸ τὴν σελ. 108)

—Βεροίας κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1822. Προβλήματα κατὰ τὴν χρονολόγησιν των, «Μακεδονικά» 8 (1968) 211—221.

ΧΙΟΝΙΔΗ Γ., Σχεδίασμα περὶ τοῦ Γερο - Καρατάσου καὶ τῆς οἰκογενείας του, «Μακεδονικά» 9 (1969) 295—316.

ΧΙΟΝΙΔΗ Γ., Ζητήματα ιδιοκτηρίας — φορολογίας καὶ διώξεις στὴ Νάουσα στὰ χρόνια 1870—1877, Θεοσαλονίκη 1979 (ἀνάτυπο τ. ΙΘ' «Μακεδονικῶν»).

Β' ΠΗΓΕΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ. Ἀ. κολουθίο τοῦ δοίου τοῦ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ νέου, ἀσκητοῦ καὶ θαυματουργοῦ, τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ δρει τῆς περιφέρου πόλεως Ναούσης, τοῦ ἔξ Ιωαννίνων, Ἐνετίης 1764.

ΒΑΣΔΡΑΒΕΔΛΗ Ι.Κ., Ἰστορικὴ Ἀρχεῖα Μακεδονίας. Β' Ἀρχείον Βεροίας — Ναούσης (1598 — 1886), Θεοσαλονίκη 1954.

ΖΑΒΙΡΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Γ., Νέα Ἑλλὰς ἡ Ἑλληνικὸν Θέατρον, Ἀθῆναι 1972 (ἐπανέκδοση).

ΛΑΜΠΡΟΥ ΣΠ., Νέος Ἑλληνομνήμων, τ. 8ος, ο. 274.

ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ Ν., Ἐνθυμήματα στρατιωτικὰ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων (1821—1832), τ. 1—3 Ἀθῆναι 1939—42.

ΜΕΛΑΤΙΟΥ (ΜΗΤΡΟΥ), Γεωγραφία, Βενετία 1728.
ΠΑΡΑΝΙΚΑ Μ., Σχεδίασμα περὶ τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ έθνει καταστάσεως τῶν γραμμάτων ἀπὸ ἀλώσεως Κωνσταντινούπολεως (1453 μ.Χ.) μέχι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστώσης (ΙΘ') ἑκατονταετηρίδος. Ἐν Κωνσταντινούπολει 1867.

ΣΑΩΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, Ἀθῆναι 1868.

ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΑΚΗ ΕΥ., Νάουσα, «Μακεδονικὸν Ἡρολόγιον Παμικεδονικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν» 1911, ο. 144—157.

ΣΧΙΝΑ ΝΙΚ., Οἰδιοποιοὶ οιμειώσεις Μακεδονίας, Ἄπειρου, νέας ὁρθετικῆς γραμμῆς καὶ Θεοσαλονίας, Ἀθῆναι 1887.

ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ Γ., Σκέψεις καὶ ἐντυπώσεις ἐκ περιοδείας μετὰ τοπογραφικῶν, ιστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν οιμειώσεων, τ. 1, Ἀθῆνα 1962 (ἀνατόπωση).

BAKER JAMES, TURKEY IN EUROPE, LONDON — PARIS — NEW YORK 1877.

BAKER JAMES, DIE TURKEN IN EUROPA, STUTTGART 1878.

COUSINERY E.M., VOYAGE DANS LA MACEDOINE, τ. 1—2, PARIS 1831.

LEAKE W.M., TRAVELS IN NORTHERN GREECE, τ. 1—4, AMSTERDAM 1967 (ἐπανέκδοση).

JENA SCHULTZE MACEDONIEN LANDESCHAFTS UND KULTURBILDER, JENA 1927.

POUQUEVILLE F. C.H.L., HISTOIRE DE LA RE. GENERATION DE LA GRECE, τ. 1—4, PARIS, τ. 1—4' PARIS 1824 (κοι σέ ελλ. μετάφραση).

POUQUEVILLE F. C.H.L., VOYAGE DE LA SREECE ἔκδ. 2η, τ. 1—6, PARIS 1826—1827.

ΓΝΩΜΕΣ

Μά καλή διδλιοθήρη εἶναι τὸ
ἀληθινό πανεπιστήμο τῆς ἐποχῆς
μας.

Καρλάνη

Τό «κουρμπάνι» τοῦ Αρκοχωρίου

Τὸ «κουρμπάνι» εἶναι ἔνα θημῷ ποὺ γίνεται. Ήσως σὲ ἀρκετὰ χωρὶς τὴν πατρὶ διας μας, δημος σὲ τὸν έχταση καὶ μέ τέσσο πάθος θρηγκευτικὸ μόνο στὸ χωρὶς τοῦ Αρκοχωρίου τὸ εἰδώλο. «Ημοιν ἀρκετὰ μικρὴ δεῖχναν πῆγμα ἀπὸ περιέργεια νὰ δῶ τὶ γίνεται ἀκριθῶς, διατηρῶ δημος στὴν ἀνάμνησή μου καθαρὴ τὴν εἰκόνα καὶ μπορῶ νὰ τὰς τὴν περιγράψω μὲ ἀρκετές λεπτομέρειες.

Πρὶν τὰς περιγράψω δημος τὸ «Κουρμπάνι» δέν θὰ γίνεται ἀκοπο νομίζω νὰ τὰς πῷ λίγα λόγια γιὰ τὸ χωρὶς καὶ τὰς κατοίκους του γι' αὐτὸν εἰκόνα καὶ μπορῶ νὰ τὰς τὴν περιγράψω μὲ ἀρκετές λεπτομέρειες.

ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Στὰ γόνια τῆς Νάουσας ἔφτα ὁ δικτὸς χιλιόμετρα περίπου, σὲ ὅψη μετρο 600, μέτρα δρίσκεται τὸ Αρκοχώρι. Τὸ παλιὸ του δημοική ήταν Αρκούδοχώρι. Δέν θρεσε δημος στοὺς κατοίκους του γι' αὐτὸν τὸ ἀλλαξίαν.

Ἀπὸ μικρὶς φαίνεται σὲ μιὰ μεγάλη φωλιά, ποὺ λέει κι ἔχει τηγδες γιὰ νὰ προσφύλαχτει ἀπὸ τὰ δλέματα πακιδῶν ἀνθρώπων. Τὰ σπίτια του ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ λόφο τοῦ Αγίου Αθανασίου, κατρακυλοῦν στριμωγμένα τὸ ἔνα πάνω στὸ ἄλλο σὲ ἔνα μικρὸ σύγχινα, ἀφήνουν στὴ μέση ἔνα μικρὸ χθρὸ γιὰ πλατεία καὶ ἀνηφορίουν λαχανικούμενα στὸν ξέλλο λόφο, τοῦ Αγίου — Δημητρίου.

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ

Οι κάτοικοι, ἐλάχιστοι σήμερα, ξεπερνούσσαν πρὶν λίγα χρόνια τὸν χιλιούς. Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ήταν ἔργατες τοῦ Τούρκου Μπέη ποὺ διαφέντευε τὸ δάση τῆς περιοχῆς. Η ὄλοτομία ήταν τὸ κύριό τους ἐπάγγελμα. Μὲ τὴν ἀπελευθέρωση ἀγόρασαν τὸ δάσος καὶ τὸ μοίρασαν σὲ 16 «κεράρια» (μερίδια) διεσ ήταν καὶ οι πατριαρχικὲς σίκογνειες. Τὰ δάση τους τὰ ἐκμεταλλεύονται τόσα καλά ποὺ μποροῦται σὲ ἔνα ἀπὸ αὐτὰ νομίζεις σὲ μπακίνες σὲ περιβόλι. Είναι τρομερὰ σίκογνοις καὶ προσποθεῖν νὰ ἔργουν μόνο μὲ τὰ προϊόντα ποὺ παράγουν καὶ μέ μεγάλη λιτότητα.

Τὸ πουγγί τους τὸ ἀνοίγουν ἀλογάριαστα μόνο γιὰ τὰς Αγίους.

Δέν τούς τάσσονται ἀπλῶς ἀλλὰ θὰ λέγωμε ὅτι τοὺς φρούρια. Γι' αὐτὸν ἀλλωστε δὲν τολμούμε οὔτε ἔνα ξύλο νὰ πάρουμ ἀπὸ τὸ δάσος τοῦ προφήτη Ηλία, έστω κι ἂν μέ αὐτὸν χρειάζεται; γάλ γίνει ἡ σκεπὴ μιᾶς ἀλληλεγγύης. Είναι ἀχαρικὸς "Άγιος λένε γιὰ τὸν Προφήτη Ηλία. 'Αναρωτιέται κανεὶς ἀν εἴη για: θεοσεδεῖς; ἢ θρησκόληπτοι! Μάλλον καὶ τὰ δύο. Καὶ τὸ «κουρμπάνι» δέν ἔχει πηγετεῖ κανέναν ἄλλο τυπό, περὰ μόνο πλουτίζει τὸ κοινὸ ταύτιστο γιὰ νὰ γινετοῦν ἢ νὰ διαριθμοῦν ἐκκλησίες.

ΤΟ ΚΟΥΡΜΠΑΝΙ

Τὴν λέξη «Κουρμπάνι» σημαίνει θυσία.

Γίνεται ἀνήγειρα τὴν γιαρτὴ τοῦ Άγιου Αθανασίου. Οἱ σίες του χάνονται στὰ δάση τῶν κιόνων καὶ οὔτε οἱ γεροντότεροι: θυσιώνται τὴν χοργὴ του.

Όπως διήποτε δημος τὸ θημῷ ἔχει κάποια σχέση μὲ τὶς θυσίες καὶ τὶς ἐκπατόνδες τῶν ἀρχαίων Ελλήνων.

Τῆς Ολυμπίας Τοίτον

Μαθήτριας ΣΤ' Δημοτικοῦ

Τὶ παράδοσή τους λέει ὅτι γάλ περίτη φορὰ ἀρχίσε, δέκα Θεόστατοι ἐλάφι παρουσιάστηκε πίσω ἀπὸ τὸ ιερὸ τοῦ γαοῦ τοῦ Άγιου Αθανασίου γονάτισε καὶ ζάτησε νὰ θυσιώστει γιὰ νὰ τελειώσε: ἢ ἀνέγερ τη τοῦ γαοῦ. Σήμερα τὸ «Κουρμπάνι» ἀρχίζει μὲ τὴ θυσία ἐνδὲ κριαριοῦ ποὺ σφάζεται στὸν ίδιο πάντοτε ἀκριθῶς τόπο, ὅπου θυσιάστηκε τὸ ἐλάφι.

Τὰς πάρουσιες δημος τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν χοργή.

Παραμονὴ τῆς γιαρτῆς μιὰ ἐπιτροπὴ τοῦ χωριοῦ, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ σεβαστὰ πρόσωπα, παρουσιάζε-

τα στὸ δάσκαλο τοῦ χωριοῦ καὶ τὸν παραχαλεῖ γὰρ δώσει ἀδειὰ στὰ μεγάλα παιδιά τοῦ σχολείου γιὰ γὰρ δογθῆσσον τὴν ἐπιτροπὴν στὸν ἔρχον τῶν προσόντων. Οἱ ἔρανοι ἄρχει τοι. Η ἐπιτροπὴ περνάει ἀπὸ δύο τὰ σπίτια καὶ ὁ καθένας δίνει ὅτι ἔχει. "Ἄλλος ἀρνὶ ἡ κατσίκη, ἀλλοὶ κρεμμύδια, λάδι, ἀλάτι, πιπέρι, κρασί καὶ ὁ τιδήποτε ἄλλο κρεμμύδεται. "Ολα αὐτὰ συγκεντρώνονται στὸ λόφο τοῦ ἄγιου Ἀθανασίου.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ θὰ ἀγεροῦν τὰ παλληράρια τοῦ χωριοῦ, θὰ καθαρίσουν τὸ χώριο, καὶ θὰ ἀγάψουν μεγάλες φωτιές.

Σφάζεται πρώτη τὸ κριάρι καὶ ὑστερα τὰ ἀρνιά καὶ οἱ κότες. Σφάζονται περισσότερες ἀπὸ 200 κότες, καὶ ἀρκετὰ ἀρνιά καὶ περισσότερα στὶς ασβόλες. Τὸ κριάρι καὶ ἀρνιά τέσσερις προδιατίνες τεμαχίζονται, καὶ μπαίνουν στὰ καζάνια μὲ τὰ φυλλοκρημένα κρεμμύδια. Τὰ καζάνια τοποθετοῦνται στὶς σειρὲς καὶ καθένα ἐπιδλέπεται ἀπὸ ἕναν μάχαρα. Στὸ μεγαλύτερο καζάνι, δηπού εἰναι ὁ ἀρχιμάχαρας, δράζει ἡ σούπα μὲ τὰ ἔντοσθια τῶν ζώων, ποὺ πρέπει νὰ φτάσει γιὰ περισσότερα ἀπὸ πεντακότερα ἥτοια. Τὰ ἔντοσθια ἀπὸ τὴς κότες γίνονται μικρές τοῦ διετοῦ γιὰ νὰ ξεγελάσουν τὰ μικρὰ παιδιά ποὺ θὰ φέρουν τὶς κότες. Κάθε παιδί ποὺ θὰ παραδώσει στὴν ἐπιτροπὴν μιὰ φυγένη κότα θὰ πάρει γιὰ δώρο τὸ «Μπαζιλέσκο» του δηλαδὴ τῆς κότας τὰ ἔντοσθια φγιένα.

Στὸ μεταξὺ ἡ λειτουργία ἔχει ἀρχίσει στὴν ἐκκλησία ποὺ είναι γενάτη ἀπὸ γυναικεῖς γιατὶ οἱ ἄντρες είναι ἀπασχολημένοι μὲ τὸ μαγείρεμα καὶ τὸ φέρμιο.

Μετὰ τὴν λειτουργία οἱ γυναικεῖς θὰ ἀποχωρήσουν. Καμιὰ γυναίκα πάνω στὸ λόφο. Κι ἂν καρπιὰ ξεχαστεῖ θὰ τῆς δώσουν νὰ καταπλέσει μὲ τρόπο δὲ: δέν εἰναι ἡ θέση της ἔκει ἀλλὰ στὸ σπίτι. "Ο σοκόδες φανερός. Δέν πρέπει νὰ ἐπιφρέδων τοὺς ἄντρες στὴν μεγάλη δημοσιότητα ποὺ θὰ ἀκολουθήσει.

Δώδεκα παρὰ κάτι μεταχρέ: "Ολα είναι ἔτοιμα. Οἱ ἄντρες θὰ κατεδοῦν στὸ σπίτι νὰ εἰσένων καὶ νὰ πάρουν τὰ ἀπαραίτητα σκεύη: πάτα, κουτάλια, πηρούνια, φωμά, ποτήρια, ζηγιάκια σκαλινιά. Σὲ λίγο ὁ λόφος θὰ ξαναγεμίσει. Θὰ καθή-

σουν κατὰ σίκογένειες. Οἱ παππούς μὲ τὰ παιδιά του καὶ μὲ τὰ ἑγγόνια του καὶ μὲ τοὺς φίλοξενούμενούς του.

Αρχίζει ἡ διαμονὴ τῆς σούπας καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κρέας γιαχνὶ μὲ κρεμμύδια. Τὰ μπουκάλια γεμίζουν μὲ κρασί. Τὸ φαγῇ καὶ τὸ κρασὶ είναι ἀπεριόριστο. Τρώγεις καὶ πίνεις ὅσο θέλεις. Στὴν κατσαρόλα θὰ μπει καὶ τὸ φαγητό γιὰ τὶς γυναικεῖς τους ποὺ ἔμεναν στὸ σπίτι. Τὰ πάντα γίνονται μὲ τάξη, μὲ ιεροτελεστία, χωρίς κανένα λάθος, λές καὶ ἔγιναν πολλές πούδρες νιφάδερα γιὰ νὰ πετύχεις αὐτὸς ποὺ διλέπεις. Κανένας δὲν ἐπεινόνται στὸ έργο τοῦ ἀλλου. Λές καὶ τρώεις μιὰ μεγάλη σίκογένεια σ' ἓνα μεγάλο τρυπέτι.

Μετὰ τὸ φαγητό σημαίνει ὁ διαγενέσιος τῆς ἐκκλησίας. Είναι ἡ πρώτη σφυγισμέτρηση ἢν τὸ κρασὶ ἔκανε κακά τὴν δουλειά του. Καὶ πράγματι στὸ δίσκο δὲν πέφτουν κέρματα, ἀλλὰ μόνο χαρτονομίσματα.

Είναι καρός πλέον. Αρχίζει ἡ δημοσιότητα τῶν φητῶν. Πεπειράμενοι οἱ κράχτες.

Γιὰ τὴν ροδοφυλιένη αὐτὴ κόστο ὁ Γιώργης ὁ Μπ... (ἀκολουθεῖ κάποιο παρατετόμενο γιατὶ δύσκολα μπορεῖν νὰ τοὺς ξεχωρίσουν μὲ τὰ ἐπίθετα) δίνει 60 δραχμές.

— 100 δραχμές φωνάζουν ἀπὸ διπλα.

— 300 δραχμές ἀπὸ τὸν...

— 500 δραχμές ἀπὸ τὸν...

· Απορεῖς πῶς θὰ πουληθοῦν 200 καὶ 300 κότες ἀφοῦ ἡ πρώτη ἔφτασε τὶς 500 δρχ. Κι ὅμως θὰ πουληθοῦν διλες καὶ διχι κάτω ἀπὸ 400 δραχμές ἡ κάθη μία.

Τὰ ἀρνιά θὰ φτάσουν τὶς 5.000 δρχ., τὸ ἔνα. Οἱ υπολογισμοὶ είναι πλούσιοι. Οἱ σίκογένειες θὰ γυρίσουν τὸ δράδου στὸ σπίτι. Εἶναι θὰ τυνεχισθεῖ τὸ γλέντι μὲ τὰ φητὰ ποὺ πήρε ὁ καθένας.

Η σίκογομία ποὺ ἔκανε ἔνα χρόνο ὁ Ἀρκοχωρίτης, τρώγοντας φασόλια, καὶ πατάτες ἔφερε τὸ ἀναμενόμενο ἀποτέλεσμα. Σήμερα έδειξε ὅτι είναι μιὰ υπολογισμένη μονάδα στὸν καινοτόμο τοῦ χωριοῦ του. Η γυναικά του διητή δέν θὰ μάθει ποτέ πόσα έδειξε γιὰ τὸ κουρμάνι. Λίγο ἀπαγορεύεται. Είναι ἀπὸ τοὺς ζηγαρισμούς νόμους τοῦ κουρμάνιου.

Η ἐπιτροπὴ θὰ ἐργαστεῖ μὲ τὰ χρήματα ποὺ συγκέντρωσε. Θὰ κάνει καινούργια ἐκκλησία, θὰ διορθώσει τὴν παλαιά, δημιουργία διλεπίδη, δέν θὰ φύγει σ' ἄλλο σκοπό.

Οἱ Ἀρκοχωρίτες δέν ωριούν γιὰ τὴν διαχείρηση τῶν χρημάτων. Εἴρουν δὲ: ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ἐργαστεῖ τημα. Καμιὰ κατάχρηση δέν θὰ γίνεται. Δέν έγινε ποτέ μέχρι σήμερα. Οὔτε ποτέ θὰ γίνεται.

Οἱ Ἀρκοχωρίτες... φοδούνται τὸν "Αγ.ο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Τὸ διοικητικό διαμερίσμα τοῦ Συλλόγου "Αποφοίτων Ναούσης εύχαριστεί θερμά:

1. Τὸν κ. Δάδη Σταῦρο γιὰ τὴ δωρεὰ 3.000 δρχ. πρός τὸ Σύλλογο εἰς μνήμη τῆς θείας του Σεβαστῆς Δημητριάδου.

2. Τὸν κ. Καρατσιώλη Ιωάννη γιὰ τὴ δωρεὰ 2.000 δρχ. εἰς μνήμην τῆς γιαγιάς του Πηνελόπης Καρατσιώλη Ἡ Γιόκαλα.

Η χοιροτροφία στήν Ελλάδα και (Παραγωγή, θρεπτική άξια και κατονάλωση τοῦ χοίρειου κρέατος)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έκτροφή τοῦ χοίρου πού θεωρεῖται σάνη τὸ ἀρχαιότερο ἀπὸ τὰ κατοικήδια στὸν πλάνητη μας ζῷο, ξέκειται σχεδόν ἀποκλειστικά γιὰ τὴν παραγωγὴ κρέατος. Τὸ χοίρειο κρέας ἀναφέρεται στὴν Ιστορία τῆς Κίνας τὸ 3.900 π.Χ., ἀπὸ ἐπιγραφές καὶ παρατάσεις ἀποδεικνύεται δὲ οἱ ἀρχαῖοι Λιγύπτιοι διατηροῦσαν χοίρους, οἱ Ρωμαῖοι (14ος—10ος π.Χ. αἰώνας) συνήθιζαν γὰρ κατανάλωσκούς χοίρειο κρέας, ἐνῷ ὁ χοίρος μνημονεύεται ἀπὸ τὸν "Ομηρο τὸν Οδύσσειά του, σὰ γνωστὸ στὸν Ἀνθρώπο ζῷο. Σύμερχ, ἡ χοιροτροφία διαδραμιτίζει σπουδαῖο ρόλο στὴν ἀγροτικὴν οἰκονομία πολλῶν κρατῶν, σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἀρχῆς, νὰ ὑπάρχει στὴν κατανάλωση ἀφθονη καὶ καλῆς ποιότητας ζωϊκὴ πρωτεΐνη, καὶ μάλιστα σὲ χαμηλή τιμῇ.

Οἱ ποδὸς δασκοὶ λόγοι γιὰ τοὺς διποίους ἐπιχειρεῖται ἡ χοιροτροφία εἶναι οἱ ἔξι:

1. Ο χοίρος εἶναι έξιαρτικὸς πολύθυμος ζῷο, σὲ σύγχρονη μὲ τὸν παραγωγικὸν ζῷο. Κανονικὰ μὲ τὸν χοιρομητέρα πρέπει νὰ παράγει (ἀπογαλακτίζει) 15—16 καὶ σεριεστέρα χοιρίδια μέσω τοῦ χρόνου.

2. Τὰ χοιρίδια διατίθενται σὲ μικρὴ σχετικὰ ηλικία δηλαδὴ

τοῦ 5—6 μῆνας.

3. Στὸ ξεκίνημα τῆς χοιροτροφίας ἐκμεταλλεύσεως ἀπαιτεῖται μικρὴ ἐπένδυση κεφαλαῖο.

4. Κάτιο ἀπὸ καλές συνθήκες παραγωγῆς καὶ διαθέσεως μπορεῖ νὰ ἐξασφαλισθεῖ εἰσδημητικὸς μέσω τοῦ μικρὸς χρονικὸς διάστημα.

5. Μεγάλος ἀριθμός χοιρίδιων μπορεῖ νὰ παραχθεῖ καὶ ἀπὸ μικρὸς ἀκόμη κτημά, γιατὶ ἡ ἔκτροφὴ τοῦ χοίρου εἶναι πολλές φορὲς ἀνεξάρτητη δοσκηγήματος ἐκτάπεια.

6. Η χοιροτροφία μπορεῖ ν' ἀντέξει σὲ οἰκονομικὰ μεταβολές, μὲ τὴν γρήγορη μείωση τῆς αγορᾶς τοῦ χοιρού τῶν ἐκτρεφομένων χοιρομητέρων.

Τοῦ Γεωργ. Θ. Γαβριηλίδην

Γεωπόνου — Ζωοτέχνου
τοῦ Ινστιτούτου Κτηνοτροφίας
Γιαννιτσῶν

7. Ο συντελεστὴς μετατρεψιμότητας τῆς τροφῆς εἶναι πολὺ καλός δηλ. ἀπαιτούνται 3.5—4.0 κιλὰ τροφῆς γιὰ τὴν αὐξηση τοῦ δάρους τοῦ χοιριδίου μέχρι τῆς σφαγῆς κατὰ δύνα κιλό.

8. Ο συντελεστὴς ἀποδόσεως σὲ σφάγιο, δηλ. ἡ ἀναλογία τοῦ ἐμπορευτικοῦ ψυχροῦ σφαγίου πρὸς

τὸ δάρος πρὸ τῆς σφαγῆς εἶναι πολὺ ὄψηρός.

9. Τὸ χοίρειο κρέας (μικροκό, εὐγενεστο, φθηνό) ἴκανοποιεῖ τὸ μεγάλο διαθρό τῆς ἀπαιτήσεις τοῦ καταγαλωτῆ, καὶ

10. Η ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς ὑγεινῆς, ἡ καταπολέμηση τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν καὶ ἡ ἐπιτέλεση τῶν ποικιλλῶν ἐμβολίων, μπορεῖ νὰ γίνει ἀποτελεσματικά, σὲ μαζικὴ μορφή.

ΤΟ ΧΟΙΡΕΙΟ ΚΡΕΑΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Μέχρι πρὸς λίγες δεκαετίες (προπόλεμη κυρίως καὶ μεταπολεμική περίοδος) ἐπικρατοῦσε στὴν χώρα μας ὁ ἐντόπιος χοίρος. Ήταν μὲ εῶιας ἐπίμηκες καὶ μεγάλο κεφάλι, αὐτὸς δροῦσα μὲ κατεύθυνση πρὸς τὰ ἐμπρός καὶ ἀκρα μέτρων. "Αρθονο τρίγωνα, τραχύ, μικρός καὶ δέρν, καλυπτε τὸ σῶμα, χρώματος μαύρου, τεφροῦ ή ὑπόλευκου μὲ μαθρες κηλίδες. Τὰ ιχύα ήσαν ἐπικλινῆ μὲ αἰσθητὴ τὴν ζέλειφη καλοῦ μούκου τυστήματος. Τὸ σφάγιο ήταν ξερὸ στρούμενο τοῦ ἐνδοφυλάκου λίπους. Τὸ λίπος τὸ ξερός του κανεὶς μόνο κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα. Ήταν ἀπαραγωγικὸς δψιμος, μικρής σχετικῆς πολυδυνίας δηλ. μὲ 4—8 κιλά σὲ κάθε γέννα, καὶ ζωταγόρους δύρους 50 περίπου κιλῶν τούς 9 μῆνες.

Στὴν σημερινὴ ἐποχὴ, ἐκτρέφονται οἱ δελτιωμένα χοίροι δηλ. οἱ σύγχρονες φυλές προσελεύσασται ἐξιτεοικοῦ, σὲ μεγάλο ποσοστὸ τοῦ LANDRACE (Λάντρεις) καὶ YORKSHIRE (Γιερκσάιρ), καὶ σὲ μικρὸ τοῦ DUROC (Ντούροκ), HAMPSHIRE (Χάμπσαιρ), καὶ PIETRAIN (Πιετρέν) ἡ τὰ ποσοστὰ διαταρθεωτικὴ κύτων. Οι φυλές κύτων ἔχουν σάνη κοινὸ γνωστή τὴν μεγάλη ταχύτητα ἀναπτύξεως (τὴν ηλικία τῶν 5—6 μηνῶν ἀποκτῶντας καθημερινὸ δάρος 90—100 κιλῶν), τὴν καλὴ μετατρεψιμότητα τῆς τροφῆς καὶ τὴν μεγάλη ἀπόδοση σὲ καθημερινὸ σφάγιο, ἀποδόσεις τοῦ 4—8 κιλῶν σφαγής, οὐστερός ἀπὸ συστηματικὴ καὶ μικρογρρόνια ἐπιλογή, τῶν

Τὰ καλὴ γονιμότητα ἀποτελεῖ βασικὴ προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ λειτουργία τῆς σύγχρονης χοιροτροφίας φυλῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Η χοιροτροφία στην Ελλάδα και Διεθνώς

ειδώδημων μερῶν του σώματος, μὲν ἀνάλογη δέσμαιν αὐξηση του ἀρθρικού των σπουδών ώπε 13 στὸν ἀγριόχορο μέχρι 17 στὴν φυλή LANDRACE.

Πίνακας 1.

Πορεία παραγωγῆς και κατανάλωσης του χοιρείου κρέατος στὴν Ελλάδα

Έτη σε τόννους	Παραγωγ. σε τόννους	Εισαγωγ. σε τόννους	Σύνολο 1 + 2	Έτισα ανά κάτοικο κατανάλωση σε κιλά			
				1	2	3	4
—	—	—	—	—	—	—	—
1935-38	18.337	208	18.545		2.66		
1960	27.693	1.227	28.920		3.47		
1965	42.934	2.015	44.949		5.20		
1970	55.146	16	55.162		6.30		
1971	66.415	—	66.415		7.56		
1972	77.000	—	77.000		8.80		
1977	117.495	10.603	128.098		15.07		
1978	124.003	6.781	130.784		15.38		

Διαπιστώνεται ότι, κατὰ τὴν περίοδο 1935/38—1978 ή, έπειτα από παραγωγὴν χοιρείου κρέατος, μέχρι ωρεξεξαπλωτισμού, μὲν συνέπεια γη ἀνά κάτοικο κατανάλωση χοιρείου κρέατος γη εἶναι τῆς τάξεως τῶν 16 περίπου κιλῶν ἐγγένεων.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΧΟΙΡΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΣ

Λαός χώρα και όποι προσχή, η παραγωγὴ και κατανάλωση του χοιρείου

κρέατος παραλλάσσεται. Τὸ γεγονός αὐτὸ μπορεῖ νη ἀποδοθεῖ στὶς γεωγραφικοτεροφυκίες συνθήκες ποὺ ἐπικρατοῦν, στὴν γῆθη και θεμιταὶ τῶν λαῶν, στὴν τεχνολογίαν ἐξελιξη και δυκιτέτησα ἀξιοποίησετος του προϊόντος, στὴν αὐξηση τοῦ εἰσοδήματος τῶν κατοίκων και ἄλλα.

Μὴ τίτοια εἰνόνα ὡς πρὸς τὴν γεωγραφικὴν κατανομὴν του χοιρείου πληθυσμοῦ, στὴν παραγωγὴν χοιρείου κρέατος και τὴν ἐπήριαν κατανάλωση ἀνά κάτοικο γη τὸ 1968, παρέχεται ο Πίνακας 2.

Πίνακας 2

Γεωγραφικὴ κατανομὴ του χοιρείου πληθυσμοῦ παραγωγὴν χοιρείου και ἐπήριαν κατανάλωση ἀνά κάτοικο (1968).

Περιοχή κατοίκων (περίπου)	Άριθμός κατοίκων πληθυσμού	Χοίρεςς κρέατος	Παραγ. χοιρείου κρέατος	Έτισα κατα- νάλωση σε κιλά			
				1	2	3	4
έκατομμάρια				γιλ. μέτρ. τόννων	κιλά		
Εύρωπη	454 (13)*	125 (21)	11.213 (33)		24.8		
Σ. "Ενωση"	238 (7)	51 (8)	3.075 (9)		13.1		
B. Αγρ.	222 (6)	61 (10)	6.450 (19)		28.8		
N. Αγρ.	268 (7)	101 (17)	1.536 (5)		5.8		
F.G. Αγρ.	161 (4)	0.1 (0)	15 (0)		0		
"Απ. Αγρ.	1106 (31)	44 (7)	1.873 (5)		1.8		
Kίνγ.	815 (23)	213 (35)	9.430 (28)		12.0		
Αφρική	290 (8)	7 (1)	193 (0.5)		1.1		
Ωκεαν.	19 (1)	3 (0.5)	200 (0.5)		11.0		
Σύνολο	3573 (100)	605 (100)	33.795 (100)		9.1		

*Οι χριθμοὶ μέσα στὴν παραγωγὴν εἶναι τὰ ποσοτά την την παγκόσμια παραγωγὴ.

Ἄπο τοὺς χριθμοὺς τοῦ Ηγανέα και διαπιστώνεται τὰ ἔξι:

1. Η Κίνα ἔχει τὸ μεγαλύτερο χοιρείο πληθυσμοῦ σὲ τύγχανση μὲ τὶς ἄλλες χώρες τοῦ κόσμου (35%, στήλη 3),

2. Η Εὐρώπη παράγει τὴ μεγαλύτερη ποσότητα χοιρείου κρέατος καθὲ χρόνο (33%, στήλη 4),

3. Ο κατοικος τῆς Βορείου Αμερικῆς καταγάλλεται τὴ μεγαλύτερη ποσότητα χοιρείου κρέατος καθὲ χρόνο (28.8 κιλά, στήλη 5).

4. Η Εὐρώπη ἀκόλουθει ἡ Λαζαρίτη, και δὲ καταγάλωση τὴ Β. Αγρ., καὶ ἀνά κάτοικο καθὲ χρόνο (24.8 κιλά, στήλη 6), καὶ,

5. Στὴν Εγγύς και Ἀπο Λαζαρίτη, ως και στὴν Αφρική, τὴ παραγωγὴ και ἡ καταγάλωση του χοιρείου κρέατος δρίσκονται: τὰ σκεδδύ μηδενικά ἐπίπεδα.

Ως πρὸς τὴ χώρα μας, λαμβάνοντας ὑπόψη τὰ στοιχεῖα τῶν Ηγανέων 1 καὶ 2 διαπιστώνεται ὅτι: διάρχονται ἀκόμη περιθώρια καθῆταις τῆς τὴν ἀνά κάτοικο καταγάλωσης καὶ 50% και πλέον, δηλ. ἀπὸ 16 σε 25 κιλὰ ἐπηρίσιος (ἐπίπεδο Εὐρώπης).

ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΛΕΙΑ

ΤΟΥ ΧΟΙΡΕΙΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ

Μέχρι πρὸς ἀπὸ λίγα χρόνια, ἡ ποιῶντα τὴ ἀνάριθμη και τὴ θρεπτικὴ ἀξία του χοιρείου κρέατος ἀντισημητῶν ἀπὸ ἔνα μεγάλο μέρος τῶν καταγαλωτῶν. Τοσοὶ αὐτὸ γη ὅφελονται στὴν ἀντίληψη ὅτι ἡ χοιρὸς μετέφερε στὸν παραδοσιακὴ ἐκτοσή του, στὸ γεγονός ὅτι δὲν ὑπῆρχαν οἱ σήμερα διαδεδομένες κρεοπαραγωγικές φυλὲς και στὴν Ελλειψη γγωσεων γύρω ἀπὸ τὴ θρεπτικὴ ἀξία του χοιρείου κρέατος.

Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τουλάχιστον τῶν προηγούμενων πυνάκων και ιδιαίτερα ἔκτισίων γὰρ τὴ Χώρα μας, δεῖχνονται οἱ λόγοι: ἀιφνιδητήσεως ἔχουν σχεδὸν ἀκλείσθει. Η καταγάλωση πλέον εἶναι θέμα τηντῆς και ποιότητας.

Η ἀξία γενικὰ του χοιρείου κρέατος συγχρίνεται (μὲ τὴ έκτιση τῶν μοσχῶν και ἀρνιῶν, κρέατων δηλαδὴ εὔρεσις ἐπίσης καταναλώσεως). Στόν Πίνακα 3 περιέχεται: ἡ σύνθεση και τὴ θρεπτικὴ ἀξία 100 γρ. χριαστέριστου ἐπιλεκτού

Η κοιροτροφία στην Ελλάδα και Διεθνώς

Πίγκας 3.

Σύμβολη και θρεπτική Αξία 100 γρ. Αριγείρευτου Έπιλέκτου Κρέατος (1).

Κρέας	Τγρας. %	Ένέρ. τροφής (θερμιδ.)	Πρωτ. (γρ.)	Δεύ. (γρ.)	Ασθ. σε χιλιοστά τοῦ γραμ.	Φόρσφ. Σ.δ. iBz. A		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Μόσχου	60,3	263	18,5	20,4	11	171	2,8	40
Άρνιού	61,0	263	16,5	21,3	10	147	1,2	—
Χοιριδ.	56,3	308	15,7	26,7	9	175	2,3	0

(1) Ηρέκειται περὶ δύο κατηγορίας: ταΐζοντας την από την ηλικία της πολλήτερος, κρεατώδους ήτοντος 77—78% και λιπόδους ήτοντος 22—23%.

κρέατος τῶν τριῶν εἰδῶν ζώων, δύος έχει: ὑπολογισθεῖ ἀπὸ τὸν SPILLETT καὶ συνεργάτες του (1975).

Διαπιστώνεται: δι, τὸ χοιρίειο κρέας; ὑπόλειπεται; ἀστήματα σὲ ποσοστό πρωτείνης (στήλη 4) ἀπὸ τὸ κρέας τοῦ μόσχου καὶ τοῦ ἄρνιού, πλὴν δύος ὑπερέχει ἀπὸ κατὰ σὲ λίπος καὶ σὲ ἐνέργεια (στήλαις 5 καὶ 3, ἀντίστοιχα). Ως πρὸς τὴν περιεκτικότητά του σὲ ἀσθέστιο, φωσφόρο καὶ σίδηρο (στήλαις 6, 7 καὶ 8) παρουσιάζει: μικρές διαφορές ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο εἶδη κρέατος, ἵνα στερείται: παντελῶς τῆς διαταμίνης Α.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΚΡΟΦΕΛ

Ο σύγχρονος χοιροτρόφος, κατὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ ἐπαγγέλματός του, πρέπει: νὰ θέτει: θριηλένους στόχους: ποὺ νὰ ἀποδέψουν στὸ καλύτερο οἰκονομικὸ ἀποτέλεσμα. Οἱ κυριώτεροι: ἀπὸ τοὺς στόχους αὐτούς είναι:

1. Η ταχύτητα ἀναπτύξεως: Ηρέκειται: γιὰ τὴν ἴκανοτήτην τῶν ζώων νὰ ἀναπτύσσονται μὲ μικρὴν μεγάλη ταχύτητα. Όπως δήποτε σὲ τὸν ζῷο ἀναπτυχαγωγῆς πρέπει: νὰ διαλέγονται: οἱ χοιροί: ἔκεινοι: ποὺ μέσα σ' ἕνα χρονικὸ διάστημα καὶ κυρίως ἀπὸ τὰ 20 μέχι τὰ 90 κιλά, ἐκδηλώνουν τὴν μεγαλύτερη ταχύτητα ἀναπτύξεως.

2. Ο συντελεστής μετατρεψιμότητας τῆς τροφῆς. "Οπως καὶ στὴν ἀρχὴ τημετόθηκε, είναι: γιὰ σχέση τῆς ποσότητας τροφῆς ποὺ καιτανλίσκεται: καὶ τοῦ δάρους ποὺ διάζει: τὸ ζῷο. Πρέπει: δηλαδὴ νὰ διαλέγονται: οἱ χοιροί: ἔκεινοι: ποὺ τοὺς δέρονται 20—90 κιλῶν θέλουν τὴν λιγότερη ποσότητα τροφῆς γιὰ τὴν αὔξηση τοῦ δάρους του: κατὰ 1 κιλό.

3. Τὸ πάχος τοῦ ραχιαίου λε-

πους. Είναι: μιὰ δουλειὰ που θέλει: μέτρηση τοῦ λίπους σὲ τρία σημεῖα κατὰ μῆκος τῆς σπονδυλικῆς στήλης τοῦ χοιριδίου, ητο: στὴν φωτοπλάτη (1η πλευρά), στὴν τελευταία πλευρά καὶ στὸν τελευταῖο δεσμοῦκό σπόνδυλο. Οἱ μετρήσεις γίνονται μὲ διαθηλογικού μαχαιρίδιο: η εἰδικὰ δργανα. Μπορεῖ: ἀκόμη κανεὶς νὰ δηλώῃ: συμπέρασμα γιὰ τὰ ζῶα ποὺ θέλει: νὰ κρατήσει: γιὰ ἀναπαραγωγὴ, σφράζοντας συγγενῆ πρόσων αὐτὰ ἀτομα. Στόχος πρέπει: γιὰ είναι: η κατὰ τὸ δυνατὸ ἐλάττωση τοῦ πάχους τοῦ ραχιαίου λίπους.

4. Τὸ μῆκος τοῦ σώματος. Είναι: η ἀπόσταση μεταξὺ τῆς ρίζας οὐρᾶς: καὶ τῆς δάκτεως τῶν ὀπών. "Οσο ποὺ μεγάλο είναι: τὸ μῆκος τοῦ σώματος τοὺς χοιρους, τόσο ποὺ πολὺ κερδίζει: κανεὶς σὲ ποιότητα σφαγῆς καὶ συντελεστὴ ἀπόδεσμος σὲ σφάγιο. "Απαιτούνται: δέδαια πολλές καὶ συστηματικές μετρήσεις.

5. Συντελεστής ἀποδόσεως σὲ σφάγιο. Είναι: η σχέση μεταξὺ τοῦ δάρους τοῦ φυγροῦ σφαγίου καὶ τοῦ δάρους τοῦ χοιριδίου μετὰ ἀπὸ γηρτεῖα 24 ὥρων. Συνήθως κυρίεται: μεταξὺ 70 καὶ 74%, σὲ ζωντανὸ δάρος: χοιριδίων 90—100

Πολυνόμενη κοιρίδια, σχεδὸν ξειρά γιὰ τὴν παραγωγὴ ἐκλεκτῆς καὶ φθηνῆς λιγκῆς πρωτεΐνης.

κιλῶν. Εγδείξεις γιὰ τὸ συντελεστὴ ἀποδόσεως σὲ σφάγιο τῶν χοιριδίων, ποὺ θέλει: κανεὶς νὰ κρατήσει: γιὰ ἀναπαραγωγὴ, μπορεῖ νὰ έχει: σφάζοντας συγγενῆ πρόσων τὰ χοιρίδια αὐτὰ ἀτομα, προσπαθῶντας γιὰ αὐξήσης τὸ συντελεστὴ αὐτό, διό γίνεται: πιὸ πολύ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

"Απὸ τὶς λίγες παραπάνω γραμμές μπορούν νὰ δεξαχθούν τὰ δέδης χρήσματα συμπεράσματα:

1. Ο χοιρος είναι: καὶ παραγωγικὸ διάκριτο γιὰ τὴν οδηγία στὴν παρατητηρία γιὰ τὸν ανθρώπο τὸ ικανής πρωτεγνής.

2. Η ἑτήσαια ἀγάλακτο κατηγόριας χοιρίσιου κρέατος, στὴ Χώρα μας τείνει: νὰ ψθάσει: τὴν μέση κατανάλωση τῆς Εύρωπης.

3. Η ἀνακινησόμενη πρόσδοση: στὸ τοιεύει τῆς χοιροτροφίας πρέπει νὰ στηρίζεται: στους σίκονομικούς στόχους ποὺ διείλει: πάντοτε νὰ θέτει: διάγκυρος χοιροτρόφος.

4. Κοινὴ ἐπιδιώξη δύον τῶν χοιροτρόφων πρέπει: νὰ είναι: Υψηλότερη παραγωγὴ κρέατος ποιότητος, μὲ λιγότερες τροφές καὶ μὲ τὰ λιγότερα κατὰ τὸ δυνατὸ προδόλγυματα.

5. Τὸ πρόσληπτα γενικὰ είναι: στοιχεῖο τῆς παραγωγῆς η τῆς ἀναπτυξόμενης τεχνολογίας. Επιλέγεται: σὲ συνεργασία μὲ τοὺς ἀριθμούς: ἐπιστήμονες καὶ τὸν κατάλληλο προγραμματισμό.

ΠΗΓΕΣ ΠΟΓ

ΧΡΗΣΙΜΟ ΠΟΙΗΘΙΚΑΝ

1. Στοιχεῖα Εθνικῆς Στατιστικῆς Υπηρεσίας τῆς Ελλάδος

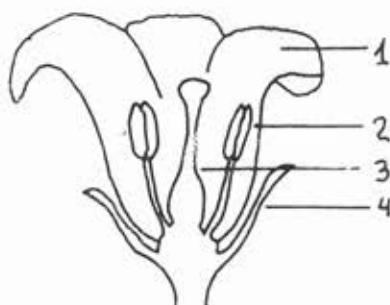
2) Διγή Σεμινάριο Κονομοκλήνων Μελετῶν καὶ Προγραμματισμού τοῦ Υπ. Γεωργίας. 1979.

3. WORLD ANIMAL REVIEW. 1972. 2, 15.

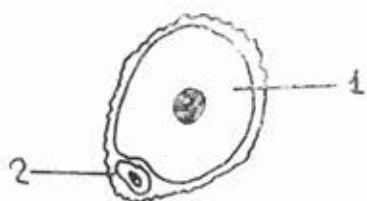
4. J.J. SPILLETT ET AL. 1975. J. AN. SCI. 40, 5,1009.

Ο κόσμος τῶν κυττάρων

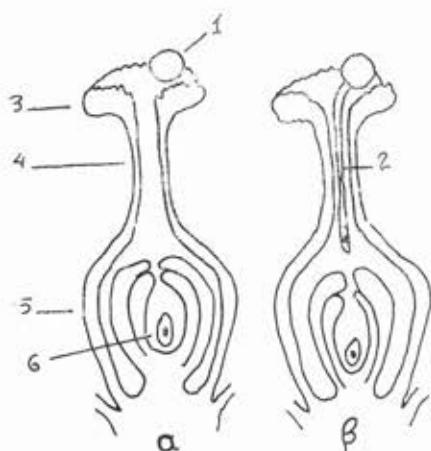
ΠΑΡΑΣΤΕΙΡΟΤΗΤΑ

Σχῆμα 1: Σχηματική παράσταση ἄνθους 1: πέταλα, 2: στήμονες, 3: ὑπερος, 4: οέπαλα. Οι στήμονες είναι τὸ ἀρσενικὸ τμῆμα τοῦ ἄνθους. Ο ὑπερος τὸ θῆλυ τμῆμα τοῦ ἄνθους.

Σχῆμα 2: Ὁριος γυρεκοκος. 1: βλαστητικό κύτταρο. 2: γεννετήσιο κύτταρο. Όταν ὁ γυρεκοκος βρεθεῖ (σχ. 3, 1) ἐπάνω στὸν ὑπερο, τὸ βλαστητικό κύτταρο θὰ ακημάτεψει μία νηματοειδῆ ἐκβλάστηση (σ. 3,2). Η ἐκβλάστηση θὰ δηγήσει τὸ γενετήσιο κύτταρο νὰ βρει τὸ ὡάριο ποὺ βρίοκεται στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ὑπέρου (σχ. 3,6) γιὰ νὰ γίνει ἡ γονιμοποίηση.

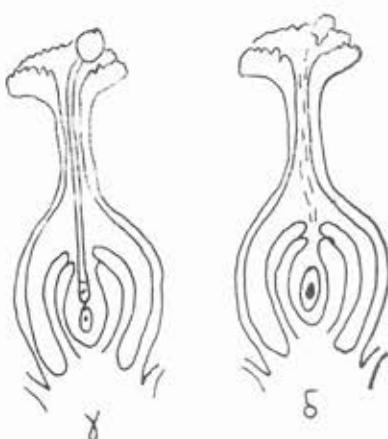

Σχῆμα 3: Γονιμοποίηση. 1: γυρεβοκοκος, 2: έκλαστηση γυρεοκόκου, 3: στύγμα, 4: στύλος, 5: ώσθηκη (3, 4, 5: ὑπερος), 6: ώάριο.

Σὲ πολλές ποικιλίες ἀχλαδιᾶς μηλιᾶς κερασιᾶς, καὶ ἄλλων φυτῶν δὲν γίνεται αὐτογονιμοποίηση. Ἔτοι ὁ παραγωγὸς ποὺ ἔχει δέντρα μᾶς μόνο ποικιλίας τῶν πόλων εἰδῶν είναι ὑποχρεωμένος νὰ φυτέψει δέντρα δεύτερης ποικιλίας ποὺ ἀνθεῖ τουτόχρονα γιὰ νὰ «δέσουν» καρπό.

Τὸ φαινόμενο είναι γνωστὸ στὴ Γενετική, μὲ τὸ δνομα παραστειρότητα (BIEGER 1928)*.

Οι CORREN καὶ EAST ἀνακάλυψαν ὅτι ἡ παραστειρότητα δηφίλεται στὴν παρουσία γονι-

δίων. Ο JASUDA ἀπόδειξε ὅτι ἐμποδίζεται ἡ βλάστηση τοῦ γυρεοκόκου ποὺ πέφτει πάνω σὲ ἄνθη μὲ τὸ ἴδιο κληρονομικό ύλικό. Η παρεμπόδιση γίνεται ἀπὸ ούσιες ποὺ παράγονται στὸν ὑπερο.

Νὰ λοιπὸν ποὺ ἡ φύση ἐπεμβαίνει καὶ δὲν ἐπιτρέπει... τὸ γάριο μεταξὺ συγγενῶν.

Βιβλιογραφία:

- Γενετική A. Κανέλλη
- Βοτανική Θ. Διανυλίδη
- Σ. Βοτανική K. Γκοκάτσα
- δηγγες Βοτανικῆς C. L. Duddington
- Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

Κινηματογραφικὲς Προβολές τοῦ Πολιτι- στικοῦ κέντρου (Περιοδου 1980-81)

Τὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο Ναούσης διάλεξε γιὰ τὴν χειμερινὴ περίοδο 1980—1981 τὶς παρακάτω κινηματογραφικὲς ταινίες.

A) ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ

- 1) Ἀποκάλυψη τῶρα τοῦ Φρ. Φ. Κόππολας
- 2) Τὸ κουρδιστὸ πορτοκάλι τοῦ Σρ. Κιούμπρικ
- 3) Ο μεγάλος Γκαφατζῆς τοῦ Τ1. Λούΐς
- 4) Μανχάτταν τοῦ σόγντου "Άλλεν"
- 5) Κράμερ ἐναντίον Κράμερ τοῦ Ρόμπερτ Μπέρτον
- 6) Χαίρ (Τρίγες) τοῦ Μίλος Φόρμαν
- 7) Άλλιέν

B) ΙΤΑΛΙΚΕΣ

- 1) Η κυρία χώρις καρέλιες τοῦ M. Ἀντονίονι
- 2) Σάν Μικέλε τῶν Αφῶν Ταβιάνι
- 3) Τὸ Φεγγάρι τοῦ M. Μπερτολούτοι
- 4) Τὸ μεγάλο Μπεττιάριο τοῦ Λ. Κομενταίνι
- 5) Τὸ λειβάδι τῶν Αφῶν Ταβιάνι

C) ΡΩΣΙΚΕΣ

- 1) Ἡταν ἔνας τραγουδιστὴς Κότσουφας τοῦ Ίσσελιάνι
- 2) Ἡ "Ανοδος" τῆς Λάρη Τοεπίτκα
- 3) ὁ καθρέπτης τοῦ Ταρτόφου
- 4) Σολλάρις

D) ΟΥΓΓΑΡΕΖΙΚΕΣ

- 1) Γιὰ ἔναν ἐπαναστάτη τοῦ Φ. Γκρουβάλοκι
- 2) Δύο Γυναικεῖς τῆς M. Ματζάρος

E) ΓΙΑΠΩΝΕΖΙΚΕΣ

- 1) Ούγκέτου Μονογκατάρι τοῦ K. Μοζαγούσι
- 2) Οι 7 Σαμουράς τοῦ Ακίρα Κουροοάβα

Z) ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ

- 1) 1922 τοῦ Νίκου Κούνδουρου
- 2) Στέλλα τοῦ Μίχ. Κακογιάννη

H) ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ

- 1) Ἡ ώραία τῆς ἡμέρας (Γαλλική τοῦ Μπονουέλ)
- 2) Τὸ κονάδι (Τουρκική τοῦ Z. Οκτέν)
- 3) Χωρίς ἀναισθητικὸ (Πολωνίκη τοῦ Αντρέϊ Βάντα)
- 4) Τέσσα (Αγγλική τοῦ Ρομάν Πολάνσκι)
- 5) Φθεγνοπωρινὴ Σονάτα (Σουηδική τοῦ Μπέργκαμην)

Σημείωση: Ή προσοβολὴ τῶν ταινιῶν ὡς γνωστῶν γίνεται κάθε Κυριακή καὶ Δευτέρα.

Δειγματοληψία έδαφους στίς δενδρόδεις καλλιέργειες

"Όταν στή γεωργική γλώσσα μιλάμε γιά δειγματοληψία έδαφους, έννοούμε γενικά τή λήψη δειγμάτων έδαφους πού η έξτασή τους, έπιπτους και στό έργα-στήριο, θά δώσει πληροφορίες χρήσιμες γιά τή διαμόρφωση τής σωστότερης καλλιέργησής τακτικής. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί νά υπορρούν είτε στή γονιμότητα τού έδαφους, δηλαδή στήν περιεκτικότητα του σε θρεπτικά στοιχεία και μάλιστα τέτοιας μορφής πού νά μπορούν σχετικά εύκολα νά παραληφθούν άπό τά φυτά, είτε στήν άλη παραγωγικότητά του, δηλαδή στό σύνολο τῶν διειστήσων έκεινων τού έδαφους πού έχουν σχέση, πού έπηρεζέσουν ή και καθορίζουν άκριη, τήν καταληγότητα κάθε συγκεκριμένου έδαφους γιά διαιλή άνάπτυξη και έξέλιξη μιᾶς καλλιέργειας.

"Η έξταση τού έδαφους πρέπει νά περιλαμβάνεται διωστήστε μέσα στό σύνολο τῶν φυοτίδων κάθε σωστού παραγωγού, πού θέλεις ν' ξετιμωπίζεις: σωστά και άλογκωμένα τά προσδήματα τῶν διαφόρων καλλιέργειών του και γίνεται σέ δύο, κατά κανόνα, περιπτώσεις:

a) Πρίν άπό τήν έγκατάσταση τῆς καλλιέργειας, μέ σκοπό τήν έντημέρωση τού παραγωγού γιά τήν καταλληλότητα ή δχ: τού κτήματό του γιά τήν συγκεκριμένη καλλιέργεια πού έγδιαφέρεται: νά έγκαταστήσεις: και τά μέτρα πού πρέπει νά πάρει: γιά τήν έπιτυχία της, και

b) "Όταν στήν ηδη έγκαταστημένη καλλιέργεια έμφανίζονται άνωμαλίες, πού ύποψιώζονται ότι μπορεί νά διφέλονται: σέ κακές έδαφοςγικές συνθήκες.

Θά πρέπει νά τονισθεί μὲ ξηρασίης: ή στήν δεύτερη περίπτωση ή έδαφολογική έξταση θεωρείται άπαραίτητη γιά τή διεσεύνηση τῶν αιτίων μιᾶς άνωμαλίας και τή θεραπεία της, έφερσον είνα: δυνατό, τήν πρώτη περίπτωση ή έξταση είνα: άκριη πιό άνωμαλία, γιατί μιᾶς προφυλάγει άπό άσκοπες δυπάνες, γάστρια χρόνο, κακή χρήση τού έδαφους και έπιλογή καλλιέργειας, μέ διὰ τά δυσάρεστα άπαραίτητα πού μπορούν νά προκύψουν. Οι θέσεις αὐτές είναι έπειταση τού λαϊκού άξιματος, σύμφωνα μέ τό δροπο ουκαλλιέρεια νά προσαρδούνται παρά νά θεωρηθούνται.

Θά μπορούνται ίσως κανείς νά άναψέρει: έδος και μιᾶς τοίτη περί-

πτωση προερχυγής σε περιοδική έδαφολογική έξταση ένδος κτήματος, δταν ο παραγωγός, γιά λόλους προληπτικούς, θέλεις νά ένημερώνεται: περιοδικά γιά τήν έξταση μεταβολή τῶν έδαφολογικῶν χαρακτηριστικῶν τού κτήματός του, κάτω άπό τές συνήκες πού τό καλλιέργει, άλλα αύτή ή περιπτωση ίσως θεωρηθεί ώπερος λική πολυτέλεια γιά τή δική μας πραγματικότητα.

Τοῦ Δρ Γεωργ. Αργυριάδην

'Εδαφολόγου Ινστιτούτου
'Εδαφολογίας Θεσσαλονίκης

Γιά νά είναι: διμος άποτελεσμα τηνή μια έδαφολογική έξταση και νά μιᾶς άδηγγής: σε χρήσιμα και άξιότετα συμπεράσματα, επική προϋπόθεση είναι νά έχει γίνει: σε δειγματα έδαφους πού πάρθηκαν κατά τό σωστότερο δυνατό τρόπο. Ο τρόπος: αυτός πού δέν είναι: γιατί δέν μπορεί νά είναι:, σ' άλλες τές περιπτώσεις ή έδος, άλλας: άνωμαλα κυρίως μέ τό είδος τής καλλιέργειας (δενδρόδημης ή πονθητής) τά έδαφοικά χαρακτηριστικά (άνωμαλο, προέλευση, έμφαση κλπ. τού έδαφους) και τή σκοπιμότητα τής έξτασης πού θά άκολουθηθεί: (έδαφολογική τάξη: γόνιμη, καθοριζόδες λιπάντες διερεύνηση άνωμαλών αλπ.). Ή αύτό, δέν είναι δυνατό νά δοθούν άπαράστατες άδηγγες δειγματοληψίαι: τού έδαφους, κι' αύτός πού θά πάρει: τά δειγματα πρέπει νά έχει: κάποια έλευθερία στήν έπιλογή τού τρόπου, γεγονός: πού διμος προϋπόθεση: και κάποια πείρα και σχετικές γνώσεις.

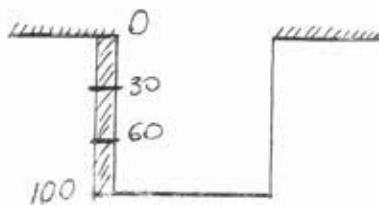
Έπειδη λοιπόν τό έδος θέμα παρουσιάζει ποικιλοτιρφία και είναι: άδύνατο νά έκτεθούν άλλες οι πλευρές του μαζί, έδος θά γίνει: προστάθεια νά δεθούν γενικές μόνιο κατευθύνσεις γιά τή δειγματοληψία έδαφους: έπιδη κτήματα, ή που πρόκειται: νά έγκατασταθούν ή είναι: έγκαταστημένες δενδρώσεις καλλιέργειες.

1η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ: (κτήμα

προσρέθομενο γιά δενδρόδημη καλλιέργεια).

Έπειδη τό ριζικό σύστημα τῶν δενδρών προχωρεῖ προσδετικά σε δάσος μέσα στό έδαφος, καθώς τά δενδρά μεγάλωνουν, είναι: έποιει νά φέρει, στήν τελική του μορφή και άναπτυξη, νά έπηρεθεται: άπό τές έδιπτητες πού έχει: τό έδαφος σε άρκετό δάσος. "Εσοι διμος και ή δειγματοληψία πρέπει: νά προχωρήσει: σε δάσος και νά φέρει: μέχρι: τουλάχιστον τό 1 μέτρο, πράγμα πού μπορεί νά γίνει: μέ δύο τρόπους:

α) "Ανοιγμα δρύμησος! Το τρόπος αυτός είναι: δε καλλιέρεις, γιατί έχει: κατά κάτα: πού θά κάνει τή δειγματοληψία έχει: και κάποια σχετική έμπειρια, μπορεί νά κάνει: και δριμένες παρατηρήσεις στό προφίλ (καταχωμή) τού έδαφους

Σχήμα 1

και νά πάρει: τά δειγματα δχ: άπό ανθαίρετα προκαθοριζόμενα δάση, άλλα άπό έκεινα πού οι στρώσεις τῶν δρύμων καθορίζονται. Σε περιπτωση πού δέν δέν ωπάρχει: κάτη ή έμπειρια, έχει: έπικρατήσει: νά παίρνονται δειγματα άπό τρία δάση, έδος, δηλαδή 0—30, 30—60 και 60—100 έκ. (Σχ. 1). Αύτος ουλίνει: διι γιά νά πάρουμε π.χ. τό δειγμα 0—30 έκ., θά πρέπει: νά στηρίξουμε δρύμητα ένα χαρτόνι ή και τή λάμια τού φυτωρίου μαζ, στό σημείο τού τογχώματος τού δρύμητος, δπου σημειώσαμε τό δάσος: τό 30 έκ. άπό τή διπλή γένερος και θά έγκατασταθούν ή είναι: έγκαταστημένες δενδρώσεις καλλιέργειες.

ναι στά 30 έκ.

Τό ίδιο θά έπαναλάβουμε και μέ τά διαθύτερα στρώματα τών 30—60 και 60—100 έκ. στηρίζοντας όντας χρήσιμοι τό χαρτόνι μας στά συγκεία πού σημειωθαμε τά 60 και 100 έκ. ώπο τήρη έπιφάνεια, δηπότε θά ξύσουμε και θά μαζέψουμε έδαφος άλικο ώπο τά 30 έως και 60 και ώπο τά 60 έως τά 100 έκ. Είναι μάλιστα προτιμότερο γ' όργανοις τή δειγματοληγία μας ώπο τό διαθύτερο στρώμα (60—100 έκ.) και νά προσχωρούμε πρός τά έπάνω, γιά νά άποφύγουμε τίς έπικυρεις τού έδαφος ουκού άλικο.

Τό δείγμα πού χρειάζεται γά σταλεί στό Έργαστηρο γιά έξειτα ση πρέπει νά είναι περί τά 2 κιλά. Είναι όμως δυνατό, ζήνοντας τά τοιχόματα τού άρχηματα, νά μαζευτεί σιέ χαρτόνι μας ποσότητα έδαφους λέγο γ' πολύ περισσότερη. Τότε, γιά ν' άποφύγουμε τήν άποστολή όγκωδων και διαριών δειγμάτων, κάνουμε καλή άναμμη έλου τού έδαφοικού άλικού πού μαζέψουμε ώπο ένα στρώμα, π.χ. 0—30 έκ., και μετά τήν άναμμη ξεχωρίζουμε περίπου 2 κιλά γιά τό δείγμα μας, ένω τό διπλότο πετάται.

Κάθε δείγμα μπαίνει σε καθηρό τακκουλάκι ώπο άνθεκτο κό πλιστικό υπό δένεται; γιά νά μη χυθεί. "Ετσι, ώπο κάθε θέση δειγμάτοληγίας θά ξύσουμε 3 ξεχωρίστα δείγματα, πού θ' όντας προσωπεύσουν τά τρία στρώματα τών 0—30 30—60 και 60—100 έκ.

ΧΡ. ΠΟΛΙΤΗΣ
ΜΑΡΙΝΑ
Τομή 1
0—30 έκ.

Σχήμα 2

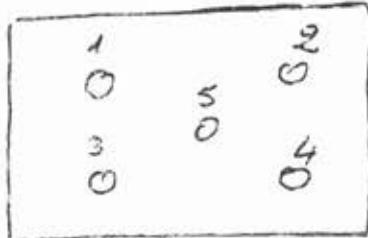
Είναι άπαραίητο, μέσα σέ κάθε τακκουλάκι νά διπάρχει ένα χαρτί με καλά γραμμένα τά στοιχεία ταυτότητας τού δείγματος πού είναι: σηνομα παραγωγού, περιοχή, άρθρος τομής (θέση δειγματοληγίας) και δάσος. (Σχ. 2)

Τά πότα δρύγιατα θά άνοιγθούν σέ κάθε κτήμα, έξαρταται ή πό τήρη ξεταση τού κτήματος και τήν δικαιομορφία τού έδαφους του. Έτσι, διέπονταις τό κτήμα, δέν έπισημαίνουμε διαφορές ώπο άποφη άναγκασθου (ψηλόματα, διαθέματα, μεγάλες κλίσεις κλπ.) μηχανικής συστάσεως (διαρύς μέσο, έλαφρο) χρώματος κ.ά. και

έποι και οι γνώσεις μας γ' οι πληροφορίες μας ώπο τήν προσηγούμενη χρηματοποίησή του συγκαίνουν στό νά άποδεχθούμε ότι τό έδαφος παρουσιάζεται πρακτικά διμοδιορφο, τότε ένας άρθρος 4—5 δρυγιάτων σέ τυχαιες θέσεις

τής άγκαλύσεως. Γιατί πρέπει νά τονισθεί ότι ένα διποιοδήποτε άναλυτικό άποτέλεσμα μπορεί νά άποκτήσει διαφορετικές σημασίες, κάτω ώπο διαφορετικές γεγονότες ρες έδαφοικαταπικές συνθήκες.

6) Χρήση δειγματολήπτη: Δειγματολήπτες (Σχ. 5) χρησιμο-

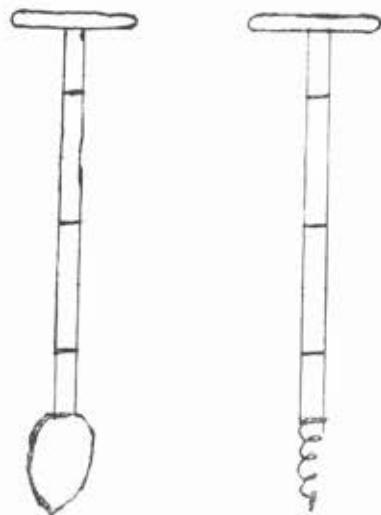
Σχήμα 3

μέσα σ' ένα κτήμα 5—10 στρεμμάτων (Σχ. 3) μπορεί νά θεωρηθεί έκανοποιητικός. Έχει όμως ώπο τήρη έπιστρεπτα παρατήρηση γ' ώπο τίς πληροφορίες μας, προκύπτει ότι διπάρχουν διαφορές (ύφηλες — χαμηλές θέσεις, διάρυς — έλαφρος, στραγγίζει — νεροκρατά, κοκκινόχωμα — άσπρο χωμα κλπ.) τότε πρέπει νά έπιστρεψουμε τά δρια τών διαφορετικών τηγανάτων τού κτήματος και γιά άνοιξουμε ένα γ' περισσότερα δρύγιατα (άναλογα με τήρη ξεταση) σέ κάθε διαφορετικό τηγανάτη (Σχ. 4).

Σχήμα 4

Η άποστολή, στό Έδαφολογικό Έργαστηρο, τών δειγμάτων έδαφους κάθε κτήματος πρέπει νά συγδένεται ώπο ένα πρόχειρο σκαριφημα τού κτήματος αύτού, πού νά δείχνει τίς θέσεις δειγματοληγίας. (Σχ. 3,4) και διπωδήποτε ώπο ένα σωστά και διπεύθυνα συμπληρωμένο πληροφοριακό δελτίο, πού νά δίνει πληροφορίες γιά τό ιστορικό τού κτήματος, τήν προσριζιό του, τίς μεθόδους καλλιέργειάς του, τά τυχαια προσβλητά πού διπάρχουν και διποιοτες διλλης πληροφορία, πού μπορεί νά δογμήσει στή σωστότερη άξιλόγηση τών άποτελεσμάτων

Σχήμα 5

ποιούμε στής περιπτώσεις πού γιά διποιοδήποτε λόγο, δέν μπορούμε γ' άνοιξουμε δρύγιατα. Μέ τήρη χρήση όμως δειγματολήπτη δέν έχουμε πιά τή δυνατότητα νά μελε τήρουμε τό προφίλ τού έδαφους και γ' δειγματοληγία πρέπει κατ' άναγκη νά γίνει ώπο τίς προκαθορισμένες στρώσεις τών 0—30, 30—50 και 60—100 έκ. Ακόμη γ' χρήση του είναι δύσκολη σέ διαρακού ή χαλικώδη έδαφη. Τό δάκτος δειγματοληγίας τό έλλεγχουμε, ση μαδεύσουμες αντίστοιχα τό στέλεχος τού δειγματολήπτη και παρακολουθώντας πόσο μέρος του έχει μπει μέσα στό έδαφος. Γιά δύτικα έλλα ισχύουν τά δύο άναφέρθηκαν και γιά τή δειγματοληγία ώπο τά δρύγιατα.

2η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ: (κτήμα μέ δήπη έγκατεστημένη δενδρόδημη καλλιέργεια).

"Έδη πρέπει εύθύς έξ έρχης γιά ξεκαθαρισθεί ότι είναι ασκοπος νά καταφεύγουμε σέ άγκαλυτή έδαφους, έποι τό πρόσβλητα μας είναι μόνο γ' χάραξη λιπαντικής τακτικής.

Τό πρόσβλητα τή διαγνώσεως τής θεσπιτικής καταστάσεως τών δένδρων και τής διπθολογικής λιπάνσεως τους, άντιμετωπίζεται μόνο με τή φυλλοδιαγνωστική, γ' όποια περιλαμβάνει και έξέταση έδαφος (συνέχεια στή σελ. 126)

Βρουκέλλωση ή μελιταῖος πυρετός

Είναι λοιμώδης, μεταδοτική γένος τῶν αλγοπροσδάτων, δοσειδῶν, χαίρων καὶ τῶν λοπῶν κατακιδίσιων ζῶντος δύφειλομένη εἰς τὸ μικρόδιο τῆς δρουκέλλας. Ανήκει εἰς τις πλέον κοινές ζωοανθρωποπούσους δηλ., τις γόνους οἱ ὄποις μεταδίδονται: ἐκ τῶν ζῶντος εἰς τὸν ἀνθρωπόν.

Η ἔξαπλωση τῆς θεωρεῖται: κορισπολίτικη συναγετάται: δὲ εὑρέθεις εἰς τὸν Μεσσηγειακὸν χῶρον καὶ παρ' ἡμῖν μὲν εσδιπόρον ἀντίτυπον ἐπὶ τῆς Δημοσίας Τύγειας καὶ τῆς οἰκονομίας μας. Τὰ κρούσματα ἐκ τῆς ἀσθένειας εἰς τὸν ἀνθρωπὸν ἐμφανίζονται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους μὲν μίχη ἔξαρσην ἀργὰ τὸν χειμώνα καὶ τὴν ἥνοιξην, περιόδου τοκετοῦ τῶν αλγοπρωτότων, δύπτει τὸ μικρόδιο διακαπετράται: εὐρέως διὰ τῶν ἔκκριμάτων τοῦ γεννητικοῦ συστήματος καὶ τοῦ γάλακτος.

Εἰς τὰ ζῶα η δρουκέλλωση ἔκδηλώνεται: διὰ διαχέρων συμπτωμάτων, ὃς η κατακράτηση τοῦ στέρου, η ἀποδολή, η μαστίτιδα, οἱ ἀρθρίτιδες, η δραχτίδα, η στερότητα κατ. Συχνὰ δημιουργεῖται καὶ μικροδιοφορεῖς ἔκκριμονται διὰ τοῦ γάλακτος γένος τῶν ἔκκριμάτων τοῦ γεννητικοῦ συστήματος τῆς δρουκέλλας μολύνοντα καὶ κύτον τὸν τρόπον τὸ περιβόλλον χωρίς νὺν παρουσιάζουν συμπτωματα τῆς ἀσθένειας Διὰ τοῦτο εἰς περίπτωση ὑποψικαριοῦ η ἐμφανίσωσι τῆς ἀσθένειας εἰς τὸ Καταστάσιο ὁ κτηνοτρόφος πρέπει: νὺν λάθεις θριμένα μέτρα τὰ ὄποια συνιστάνται εἰς τὴν ἀπομόνωση τῶν διόπτων η ἀσθενούσαν ζώων, εἰς τὸν ἐντραχτικὸν τοῦ ἀποδημήτους ἀνδρού, πλακούντος καὶ αἰλουρεμένης, εἰς τὴν ἀπολύτικην, σύντονο καὶ νὰ εἰδοποιήσει τὸν κτηνίατο.

Οἱ ἀνθρώποι μολύνονται: ὑπὸ τῶν αλγοπροσδάτων, δοσειδῶν, καὶ γοργῶν διὰ ἀλέσου ἐπαχθῆς εἰς τὰ μολύσιμά ζῶα λόγω λύτεων συνεγείρονται δέσμιατος τοῦ (ἀνυγές, πάγι, γές), μέσω τῶν δλεγνογόνων ιδαίτερα τῶν δρθαλμῶν, διὰ εἰπονοῦς μικροδιοφορέων σκόνεων ἀλλὰ κυριούς διὰ τῆς καταγάλωσεως μολύσιμου καὶ σύχι καλῶς δραστι-

νού γάλακτος, τυρῶν τὰ ὄποια δὲν ὑπέστησαν τὴν ἐπὶ τρέμηνον φρίμανση καὶ κρέμας ἐκ μητροπεριμένου γάλακτος. Η μόλυνσης του διὰ κρέπτος δὲν ἔχει ἀκόμη διευκρινισθεῖ. Άλλοι: ἔρευνητε: πιστεύουν διτὸς: οἱ δρουκέλλες θυγάτεροι εἰς τὸ κρέας μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ὁζότητάς του ἐνδέρειν: λέγουν διτὸς: εἶναι: δυνατή η μετάσταση δρουκέλλων διὰ μοισὺ η ἀταλῶς φημένου κρέπτος.

Τὸ μικρόδιο τῆς δρουκέλλας φανεύεται εἰς θερμοκρασίαν 65°C ἕτος 3' καὶ διὰ τοῦτο η παστερίωση ἀπαλλάσσει τὸ γάλα τῶν μικροδιών.

τοῦ Βασιλείου Μπατάνη
Κτηνίατρου

Εἰς τὸν ἀνθρωπὸν η νόσος ἔκδηλώνεται: μὲν διαλεπίσηται η κυριατεῖδη, πυρετός, ρίγος, νυκτερινές ἐφιδρώσεις, ἀλγος εἰς τὶς τάρθούσες καὶ μεγάλη καταδόλη δυνάμειν.

Πρὸς αὐτῆς τῆς καταστάσεως η χώρα μας ἀπὸ πενταετίας ἐφαρμόζει ἔναν ἐπίπονο καὶ διαπανήρος δεκαετές: πρόγραμμα διὰ τῆς Κτηνιατρικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Γεωργίας πρὸς ἐκκοινωνίην τῆς ἀσθένειας μὲν τὸν ἐμβολιασμὸν ἐτρόπως ἀπάντων τῶν ἀμνοεριφίων ἀναπαραγωγῆς ἀφ' Ἑγύδης καὶ τῆς λύφεως αἴματος ἐκ τῶν δοσειδῶν ἀναπαραγωγῆς πρὸς ἐργαστηριακὴν ἔξέταση, διὰ ἐντόπιση τῶν ἀσθενῶν ζῶων, σήμανση, σφαγὴ καὶ ἀγαπτάσταση κύτου, διὰ ἐτέρων ὑγιῶν ἀφ' ἑτέρων. Παρὰ ταῦτα η νόσος ἐξακολουθεῖ: νὰ προκαλεῖ οἰκονομικῆς ζημιές πολλῷ ἐκατογιώσιον δοσχιδῶν ἐκ τοῦ περιοριτοῦ τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς λόγῳ ἀποδελῶν, στειρότητος καὶ λοιπῶν πειθασῶν τῆς παραγωγῆς τῶν ζῶων. Η σημασία δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ ἀνθρώπου ἡνὶ καὶ περισσότερης ἀρκετά δὲν ἔπαινται: τούτος οἰκονομικοῦ πρόσληκτα ιδαίτερα εἰς τὸν ἀνθρώπον καὶ διαμερίστατα καθέσσον διὰθεμένα πτηνοτροφικά διατροφικά τῶν κρουσμάτων εἰ-

ναι: εἰσέτι: ὑψηλὸς ἀνερχόμενος εἰς μερικὲς χιλιάδες ἑτηγίσιως.

Η τοδιαράτης καὶ τὸ μέγεθος τῶν σίκονομικῶν ἐπιπτώσεων τῆς δρουκέλλωσης καὶ τὴς σημιτικίας τῆς νόσου ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ ἀνθρώπου ἀνὰ τὸν κόσμο, καταδεικνύεται: ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ συντονισμοῦ τῶν προσπαθειῶν ικανοπολεμιζεσθαι αὐτῆς ὅπερ Διεθνῶν Οργανισμῶν, ως τοῦ Οργανισμοῦ Τροφίων καὶ Γεωργίας, τῆς Πληνηρωμού Οργανώσεως Υγείας καὶ Διεθνοῦς Γραφείου Επιζωτισμοῦ.

Ως μέτρα προσφύλαξεως τῆς κτηνορίας ἐκ τῆς νόσου ἐπιδάλλονται: Η τίρηση τῆς καθαριότητας, ἡ ἀπολύτικη τῶν ζωοστασίων, ἡ ἀποιδηρωση τῶν νεοεισαγόμενων ζῶων εἰς τὴν ἐκτροφήν ἐπὶ χρονικόν διάτητημα, ὁ ἔλεγχος τοῦ ἀπομονώσεως τῶν ὑπόπτων ἡ πολυτρέμην ζώων, ἡ ἐφαρμογή τῆς τεχνητῆς σπερματέγχυσης, ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ ἀποδημήτους ἐμβρύου μετὰ τῶν ἐμβρυϊκῶν σάκων, ἡ ἐξυγείανση τῆς ἐκτροφῆς καὶ ἡ ἀγοροποίηση τῶν ἀμνοεριφίων καὶ ποταχίδων σκυπαρισσωγῆς διὰ ἐμδολατηρίου μὲ εἰδικό ἐμδόλιο.

Τέλος ἦταν: οἱ οἰκονομικὰ μέτρα συγτάνονται: Η καταγάλωση γάλακτος καλῶς δραστικοῦ παστερίων μένου, τυρῶν τὰ ὄποια δὲν ὑπέστησαν τὴν τρέμηνον φρίμανσην, πακτεριωμένης κρέμας καὶ κρέπτος καλῶς φημένου ιδαίτερα τοιούτου ἀμνοεριφίων γάλακτος.

ΓΝΩΜΕΣ

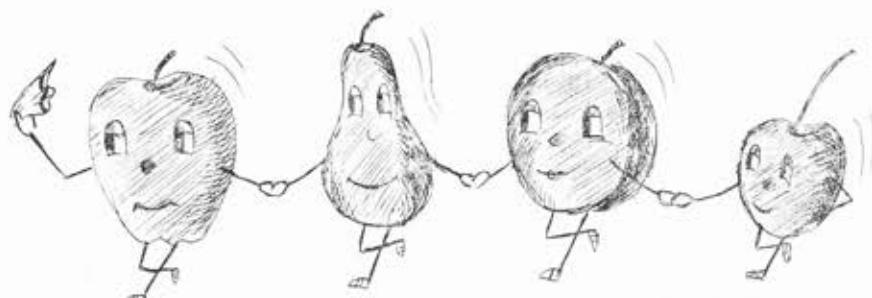
Αλλὰ πῷ: μπορῶ νὰ ζήσω ἐδῶ καρίες τὰ διδίλια μου: Μεσύ φαίνεται, μὲ τὴν ἀλγίθεα, πώς εἴκει ἀνάπτυξας καὶ μόνο μεσός ζηθρόπος.

Ροδιγίνος

'Ολυμπιακοί άγώνες φρούτων

Σκίτσα του Νίκου Μπλιάτκα

1. ΠΑΝΦΡΟΥΤΙΚΟΝ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ

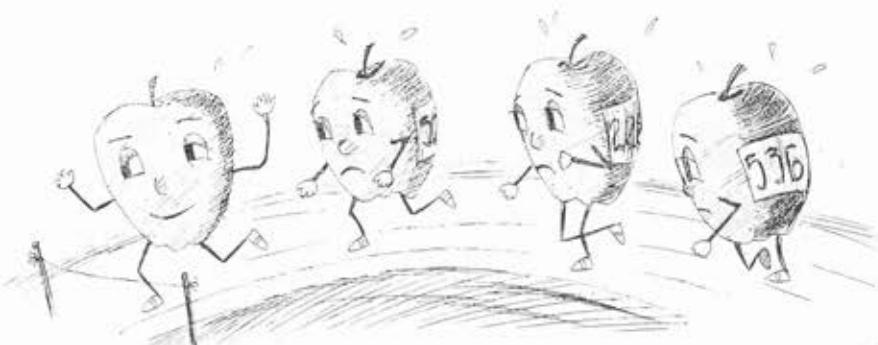
Ιον βραβείον: Φρουτοσυγκρότημα πόλεως και έπαρχιας Ναούσης.

2. ΠΥΓΜΑΧΙΑ

Τὸ βουνίσιο μῆλο νικᾶ μὲ νόκ δῶντ
τὸ καμπίσιο.

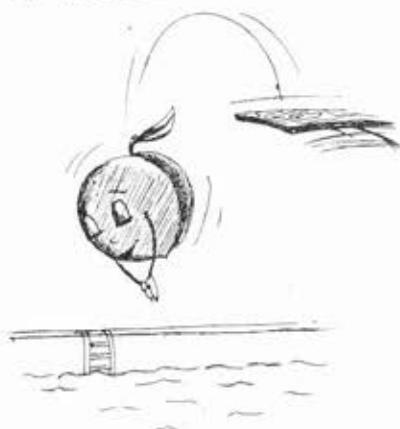
3. ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Ιον βραβείο: Μῆλα Γκράννη

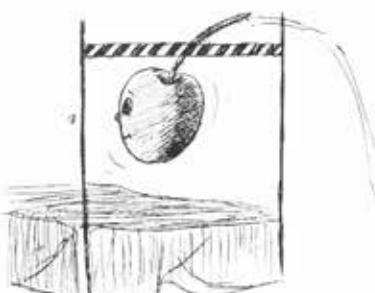
Σμήθ' Αρσενίου 6 μῆνες διάρκεια συντηρήσεως στὸ ψυγεῖο.

4. ΚΑΤΑΔΥΣΗ

Ιον βραβείο: Ροδάκινα Έλμπέρτα
τημὴ ταφῆς 9 δραχμές

5. ΑΛΜΑ ΕΙΣ ΥΨΟΣ

Ιον βραβείο: Κεράσιο τραγανά Έδεονης Ροδοχωρίου ρεκόρ τημῆς 5 μάρκα

Τά ωφέλιμα έντομα

Σχέδιο του Nikou Mpaliotis

Τὰ δέντρα, ὅπως και ὅλοι οἱ ἄργανισμοί, γὰρ νὰ ἐπιδιώσουν ἀντιμετωπίσουν πολλοὺς ἔχθρούς και ἀσθενεῖς. Σήμερα πάλη κυττὴ ἐναντίον τῶν διαφόρων και ποικίλων ἔχθρῶν και ἀσθενεῶν ποὺ προσβάλλουν τὶς καλλιέργειες μας, οἱ ἄνθρωποι εἰναι: ὑποχρεωμένοι νὰ ὀργανώσουν τὴν θημυνα τους. Γιὰ τὸν σκοπὸν κυττὸν χρησιμοποιεῖ ὅλη τὰ μέσα και τὶς μεθόδους ποὺ τοὺν προσφέρει οἱ ἐπιστήμη. Μέχρι τώρα ο παραγωγὸς στηρίχθηκε κυρίως στὴν Χιλοκορίκη καταπολέμηση τῶν διαφόρων ἔχθρῶν και ἀσθενεῶν. Κι' αὐτὸς ίδειν ἔνα μοιραίο λάθος. Βεδούινος ή καταπολέμηση (δηλαδὴ τὰ διάφορα γεωργικὰ φάρμακα), παραπλενεῖ τὸ σπουδαιότερο ὅπλο ποὺ ἔχει: οἱ παραγωγὴς στὰ χέσια του γὰρ τὴν προστασίαν τῶν δέντρων και τῆς παραγωγῆς τους.

—Η ὑπερσολαΐκὴ και η λαθεμένη γοττῆρι ζημιας τῶν γεωργικῶν φράκτων δημιουργήτε και δημιουργεῖ δριμείαν προσβλήστα:

α) Ἐπιδιώνει: ὑπερσολαΐκὰ τὰ κόστερα τῶν παραγομένων προϊόντων. "Υστερα ἀπὸ πολυετεῖς ἔρευνας ποὺ ἔγιναν στὴν καταπολέμηση τῶν διαφόρων ἔχθρων, διαπιστώθη καὶ διεῖ εἰναι: δυνατὸν νὰ μειωθοῦν οἱ φεκασμοί, χωρὶς γὰρ κινδυνεύει: η

παραγωγὴ μας. Λίγοι λοιπὸν φεκασμοὶ ἀλλὰ ἐπίκαιοι: "Οχι: φεκασμοὶ στὸν δρόντο και στὸν γάμο του Καρχαρίδη. Η δημηρεσία τῶν ἀγροτῶν πορειδοποιήσεων μπορεῖ νὰ προσφέρει πολλὰ στὸν τρόπον πώτο, ἀρκεῖ νὰ δραγανωθεῖ.

β) Συντελεῖ στὴν μόλυνση τῶν περιβάλλοντος. Κάθε τόσο διαδάσσουμε στὶς ἐφηγειρίδες διεῖ μάποις γεωργικὸ φάρμακο ἀποσύρεται: ἀπὸ τῶν κυκλοφοριῶν, ἐπειδὴ εἰναι: ἐπικίνδυνο στὴν ὑγεία τῶν ἄνθρωπων. Μερικὰ παραδείγματα. "Ἄσ-

τοῦ Ὀδ. Ντινόπουλου

μητρικούμε τὸ Ντι Ντι Τί ἀπὸ τὰ πάλαικα ἔντοματον. Τὸ Γκαλεκρόν (Φρυγάλ) ἀπὸ τὰ πρόσφατα ἀκαρεοτόνα. Τώρα τελευταία διαδάσσουμε στὸν τύπο διεῖ και τὸ μυκητότονο διασυστριματικὸ Μπενούμη (Μπενούλετ) εἰναι: ἐπικίνδυνο στὴν ὑγεία τοῦ ἄνθρωπου.

γ) Συντελεῖ στὴν ἔξοντωση τῶν ὄπλων μονον τὸν ἔντομον. Μὲ τοὺς πολλοὺς φεκασμοὺς ἔχομε ἀγνοεῖτε τὴν ισορροπία στὴ φύση. Τὴν ποσφορὰ τῶν ὄφελῶν ἔντομον δὲν

θελήσαμε νὰ τὴν ἐκτιμήσουμε. Τὴν ἀγνοήσαμε σὲ δάρος τῆς ὑγείας μας και τὴν τσέπης μας.

Τὰ ὄφελημα ἔντομα παιζουν και μποροῦν νὰ παιζουν εὐεργετικὸ ρόλο στὸν παραγωγό. Οπωσδήποτε οἱ λίγοι και ἀρκιοι φεκασμοὶ δημοσιεύουν τὴν ἀνάπτυξη τῶν ὄφελῶν τῶν ἔντομων. Επίσης η ἐπιλογὴ καταλλήλων φαρμάκων ποὺ δὲν εἶναι τὰ ὄφελημα ἔντομα πρέπει νὰ ληφθεῖ υπόψη. Τὰ ὄφελημα ἔντομα εἰναι: πάρα πολλά.

Είναι: οἱ Παχαλίτες, οἱ Γκρίζοπες, οἱ τυφλοδρόμοις, οἱ ἀφελίγονοι. Ή διολογικὴ καταπολέμηση πρέπει νὰ προστεθεῖ στὸ πρόγραμμα προστασίας τῶν καλλιεργειῶν μας. Τὸ σύνθημα μας θὰ είναι «παραγωγὴ, οἰκονομία, υγεία».

— Στὸ ἔξωτερον, πολλοὶ κατανικωτές ἐπιθυμοῦν, τὰ φροῦτα ποὺ ἀγοράζουν νὰ είναι ἀπολύτως ἀφέντα. Προτιμοῦν καρπούς: σκουλικιάρικους, πληρώνοντάς τους ἀκριδώτερα, παρὰ καθαρούς και φεκασμένους.

— Οπωσδήποτε χρειάζεται σὲ ἡμα καλλὴ μελετημένο πρόγραμμα φεκασμοῖς υπερασπίσεως τῆς παραγωγῆς μας, νὰ λαμβάνεται: υπόψη και ο ρόλος τῶν συμμάχων και ὄφελῶν ἔντομων.

— "Ενα σούσχρο θέμα, ὅπως είναι: η δραστηριοποίηση τῶν ὄφελῶν ἔντομων δὲν ἔχειται: μὲν ἔνα μικρὸ ἀριθμό. Σὲ προσεχές τεύχος η «Νιάζουστα» θὰ ἀσχεληθεῖ ἐκτανέστερα μὲ τὸ θέμα κυττό.

ΓΝΩΜΕΣ

Οχυρώνομα: στὰ διόλια μου γὰρ η ἀντιμετωπίσω τὴν θλίψη και τὸν καιρό.

Χάντ

Τὰ διόλια είναι: ὅπως οἱ ἄνθρωποι μικρὸς ἀριθμὸς παιζεῖ σπουδαῖο ρόλον τὰ διλλὰ ἀποτελοῦν τὸ πλήθος.

Τὰ νανά ύποκείμενα - Μοντέρνοι όπωρῶνες

Είναι πλέον διαπιστωμένο ότι τὰ μεγάλα δέντρα δημιουργούν πολλά προβλήματα στὸν παραγωγό. Λύ- ξάνουν τσικαρά τὸ κόστος. Λύτος είναι ὁ λόγος ποὺ σ' ὅλες τὶς προηγιένες δευτεροκομικὲς χῶρες χρησιμοποιοῦν ἀποκλειστικὰ γάντια ύποκείμενα. Τὰ γάντια ύποκείμενα περιορίζουν ἀπερχόμενα τὴν ἀνάπτυξην τῆς μπούλαστρένης ποικιλίας.

—Οπωρῶντος τὰ γάντια δέντρα γενικῶς θέλουν περισσότερη προσοχή, περισσότερες περιποιήσεις καὶ μεγαλύτερες φροντίδες γιὰ γάντια προσδίδουν. Στὶς μηλιές χρησιμοποιοῦνται κυρίως τὰ γαύμερα №9, M26 καὶ τὰ γηγάντια MM106 καὶ

M7. Στὶς ἀχλαδιές ως ύποκείμενα χρησιμοποιοῦνται οἱ κυδωνίες τοῦ ποὺ Α καὶ τόπος ΒΑ29. Στὶς καρυδιές ως ύποκείμενα χρησιμοποιοῦνται: ἡ μαρύγη Καρυδιά τῆς Αμερικῆς, ἡ Γιανγκλανς, Νίγκρα. Γιὰ τὰ διποκείμενα μηλιές καὶ ἀπιόδι: ἡ ξυγίνη λόγος σὲ προηγούμενα τεύχη «Νάουστα». Γιὰ τὰ ύποκείμενα τῶν ἀλλων εἰδῶν θὰ διχοληθοῦν τὰς τέλειας τοῦ προσδίδουν τὰς ἐπόμενα τεύχης.

—Οι δευτεροκαλλιεργητὲς θὰ πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουν τὴν ἀνηγνωτικὴν αὐλαγήν. Νὰ ἀφίσουν τὰ μεγάλα δέντρα. Τώρα ποὺ τὰ ἔργατα τὰ ἡμερομίσθια είναι φύλλα καὶ σιέργατες είναι δισεύρετοι χρεατι-

ται καὶ ἡ δευτεροκαμία νὰ μηχανοποιηθεῖ. Άλλων δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβώσει. Η γειτονικὴ Ιταλία στὸ θέρικο πόντο ἔχει σημειώσει τεράστια πρόοδο.

Οι μοντέρνοι όπωρῶνες είναι: ἡ μόνη προστάθετη ἐπιδιώσεως τῆς δευτεροκαμίας. Η προγραμματισμένη ἐπίσκεψη τῶν δευτεροκαλλιεργητῶν μας στὴν Ιταλία κατά τὸν μῆνα Οκτωβρίου θὰ συμβάλλει ἀποφασιστικὰ στὴν μελέτη τῶν νέων τυπωμάτων τῆς δευτεροκαμίας.

Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ἐκπατέντικὴν ἐκδρομὴν θὰ δημιουργήσουμε στὸ προσεχές τεῦχος.

Προσόντα ἐπικονιαστῶν

Είναι πλέον ξεκαθαρισμένος τὴν μέρα ὁ ρόλος τῶν ἐπικονιαστῶν στὴν καρπόδεση ποιλίων φυτῶν καὶ προσπατῆς στὴν καρπόδεση ὡς ποὺ λάβη ὁπωροφόρων δέντρων (Λόγου Χάρη στὶς Μηλιές Κερατσίνης, Απιδένες, ποικιλία Χάλι τῆς Ροδακινιάς, Λαμπεδούλιές, Δαμαρικηνές Φουντουκιές κ.λ.π.). Συνοπτικά ξένας καλλιέργειας ἐπικονιαστής πρέπει νὰ ξέχει τὰ ἔξτης προσόντα.

1) Η ἀνθητηρία τῶν ἐπικονιαστῶν πρέπει νὰ συμπίπτει μὲ τὴν ἐπιχειρησιακὴν (διαστιχή) ποικιλία. Εάν η συνάνθηση τῶν δύο ποικιλίων δὲν είναι πλήρης, τουλάχιστον πρέπει νὰ καλύπτει τὶς περισσότερες μέρες τῆς ἀνθοφορίας του.

2) Ο ἐπικονιαστής πρέπει νὰ ξέχει γόνυμη γύρη. Δὲν πρέπει νὰ παρουσιάσει γεννητικὴν στερότη-

τα. Αὐτὸς συμβαίνει: συνήθως μὲ τὶς τριπλεσιδεῖς καὶ πολυπλοεδεῖς ποικιλίες.

3) Ο ἐπικονιαστής πρέπει νὰ είναι ἀξέλλογη ποικιλία. Νὰ παράγει ποιλίων καὶ ἐμπορεύσιμους καρπούς.

4) Εάν η κύρια ποικιλία τοῦ διπωρῶνα είναι τριπλεσιδή ποικιλία (παράδειγμα Μηλιές Μουτσού) θὰ χρησιμοποιήσουν δύο τουλάχιστο ποικιλίες ὡς ἐπικονιαστές. Ετοι, παρουσιεύεται ἡ γονιμοποίηση καὶ τῶν τριῶν ποικιλίων. Οι δύο ἐπικονιάστριες ποικιλίες θὰ κάνουν δύο δουλειές α) θὰ σταυρογογούμενοι ποιηθοῦν μεταξύ τους καὶ δ) θὰ σταυρογογούμενοί είναι τριπλεσιδή ποικιλία ποὺ δὲν κάνει γάλικα πατέρα.

Καρπιπή Περίοδος

Ποικιλίες Αρχή Τελετή
ἀνθητηρίας-εγκαρπίδη

α) ΑΧΛΑΔΙΕΣ

Ούλλιμις	115—125
Μπέρ Άργος	135—140
Κόνφερχης	145—155
Ντέκανα γιτέλ Κομίτσιο	160—170
Παττάκη Κρατσάνια	180—200

β) ΜΗΛΙΕΣ

Σάκονη Ντελέτσιον	140—150
Γρέλιτζη Ντελέτσιον	145—150
Μουτσού	155—160
Γρεζάνη, Σμήν	195—200

Οι δραστηριότητες τῆς Ν.Ε.Λ.Ε. στὴν ἐπαρχία Ναούστης

Τὸν πρόγραμμα τῆς Ν.Ε.Λ.Ε. ξεγείτων σκοπὸν τὴν ἐπιμέρεστη τῶν κατιόντων τῆς ὑπαίθρου μὲ θέματα ποὺ έχουν σχέση μὲ τὴν μόριωση, τὴν ὄγκεια, τὴν δευτεροκαμία, τὸ παστούλι. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸς ἔξιπηράζεται δῆλος τὰ κωνστ. τῆς Επαρχίας Ναούστης (Μαρίνα, Ροδοχώρα, Λευκάδη, Μονοχώτα, Ζερδοχώρα, Στενήμαχος κ.λ.π.). Οι ἀγρότες ξ-

δεῖξαν ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον καὶ παρακλασθήσαν μὲ προσοχὴ τὸ δημόσιο, καὶ πήραν ἐνέργεια μέρος σ' ὅλες τὶς συζητήσεις ποὺ γινόταν μὲ δύνη τὴν θέματα τῆς δημόσιας.

— Μπορεῖ νὰ πει κανεὶς ότι τὸ Αγροτικὸ Κέντρο Λαϊκής Επιμέρωσεως Επιτακτής παρουσιάζει μέρα ζητοθεώριαστη δραστηριότητα καὶ ἔτι πέτυχε στὴν ἀποστολή του.

— Λύτος δρεῖται: α) Καταρχήν τὸ ζωηρὸ δημόσιο ποὺ έδειξε δημόσια Νομαρχητική Ημιθίας κ. Γεώργ. Γεωνόπουλος, δημότος παρακλασθήσεις ἀπὸ κοντά τὸ Επαρχιούλιον ποδγραμμα δ) στὴν ἐνεργητικότητα καὶ δραστηριότητα τοῦ ἐπιθε-

ωρητοῦ Δημ. Εκπαιδεύσεως κ. Πατριάρχη Τσικλή, ποὺ έγινε παρόν σ' ὅλες τὶς συζητήσεις δημόσιας προσβολὴς καὶ δ) για τὸν θερινό Κέντρο Επισκοπής κ. Φιλ. Πατηηρίδη καὶ δ) στοὺς εἰδικοὺς δημότης ποὺ προστέθησαν σεθελοντικὰ νὰ συγχέσουν στὴν ἐπιτυχία τῶν παρουσιάσματος. Τὴν δύση, τοῦ ἐπιτελίου τῶν δημάρχων ἀποσέλεσαν οι κ.κ. Ν. Καζάπης, Οδ. Νικοπόλεως, Π. Αιγαρόπολης, Κ. Παυλίδης, Ιω. Κοζματίκης, Στ. Λάζαρος. Στὴν ἐπιτυχία τῶν προγράμματος δογμάτων ἐπίσης καὶ καλλιέργειας καὶ προπαντὸς οἱ δάσκαλοι τῶν χωριών

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Κοίτα πᾶς χάνονται οι δρόμοι
μές στοὺς ἀνθρώπους...
τὰ περίπτερα πᾶς κρυώνουνε
ἀπ' τὶς βρεμένες ἐφημερίδες
ὁ οὐρανὸς
πᾶς τρυπέται στὰ καλώδια
καὶ τὸ τέλος τῆς θάλασσας
ἀπὸ τὸ βάρος τῶν πλοίων
πόσο λυπημένες εἰναὶ οἱ ξεχασμένες διμπέλες
στὸ τελευταῖο δρομολόγιο
καὶ τὸ λάθος ἐκείνου ποὺ κατέβηκε
στὴν πιὸ πρὸν σιάση
τὰ ἀφημένα ρῦχα στὸ καθαριστήριο
καὶ τὴν νιτροπή σου
ὑστερὰ ἀπὸ δυὸ δινὸν ποὺ βρῆκες λεφτὰ
πᾶς νὰ τὰ ζητήσεις
πᾶς τούκου τούκου
ἀργά μεθοδικά
μᾶς ἀλλοιώνουνε
νὰ καθορίζουμε τὴν σιάση μας στὴν ζωὴ
ἀπὸ τὸ στύλ τῆς καρέκλας.

‘Απὸ τὸ «Ιδιώνυμο» τῆς
Κατερίνας Γώγου, ἑκδόσεις
Καστανιώτη

HAROLD LASKI

Ο τύπος καθενὸς σημειερινοῦ κράτους καθερίζεται ἀπὸ τὴν ιστορική του παράδοση καὶ οἱ ὥραιες, ιδιάζουσας ἔμφασης, ἀποχρώσεις τίκης όποιες προσδίδει ἡ ἐμπειρία ἐνὸς λαοῦ στὴν ζωὴ τοῦ κράτους κάνουν ἀδύνατο τὸν ισχυρισμὸς ὅπις ὄποιοδήποτε συγκεκριμένο σύστημα εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ὅλλο. Μπερῶμε μάνω νὰ ισχυριστοῦμε ὅτι, σὲ γενικὲς γραμμές, ἡ δημοκρατία ταιριάζει ποὺ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀπολυταρχία τουλάχιστο στὶς συνήθειες τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Γιατὶ ἡ δημοκρατία μὲ δλα τῆς τὰ ἐλαττώματα, ἐπιτρέπει νὰ παίρνονται ὑπόψη δλες σὲ ἀπαιτήσιες στὴ διαιρέσφωση τῶν νομικῶν προσταγῶν τοῦ κράτους. Κάνει τὴν κριτικὴ στὴ λεπτουργία

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

‘Αφήνω τὰ νησιὰ τοῦ Αιγαίου
ν' ἀγγαλιάσει ἡ θύμηση
τὰ μακρινὰ - μόνα - νησιὰ τῶν θεῶν
τὸ αὔροι τοῦ Ἀσβέστη
τὸ μπλὲ τῆς θάλασσας
τὸ καφετὶ χρῶμα τῆς "Αρμιου"

‘Ιωας γαλήνια δπως νιώθω τώρα
μπορέσω πάλι τὰ ταξιδέψω
στὰ μακρινὰ χρώματα τῶν ματιῶν σου.

Τὰ εἶδα - θυμάμαι - κάποτε
χρώματα ἀπροσδιόριστα
ἄλλοισαν τὴν μονοτονία τῆς καθημερινότητας
καὶ
χάθηκαν

Παλιά, εἶχα τὴν δύναμη νὰ ξεχωρίζω
τὸ λευκὸ τοῦ ἀσβέστη
ἀπὸ τὸ διάφανο λευκὸ τῆς ἀτρόσφαιρας

‘Αφήνοντας τὰ λιγαστά σου γράμματα
νὰ κοκκινίσουν μετὰ
νὰ μαυρίσουν
ξέχασα τὸ χθὲς
μὴ πάντα νιώθω τὴν ἀνάγκη νὰ ταξιδέψω
στὰ μακρινὰ - μόνα - νησιὰ τῶν θεῶν.

Παπαδόπουλος Ἀναστάσιος

τους, βάση τῆς ὑπαρξής τους. Αύξανει τὴν πρωτοβουλία, εὐρύνοντας τὴν ὑπευθυνότητα. Δὲν ἀφήνει τὸν πολίτη μόνο μὲ τὴν ἐντύπωση πῶς παίρνει μέρος στὴν ἀπόφαση, ἀλλὰ τοῦ δίνει τὴν πραγματικὴ εὐχαριστία νὰ ἐπηρεάσει τὴν οὐσία τῆς ἀπόφασης. Δισμένου — καθὼς ἄλλωστε διδάσκει καὶ ἡ πείρα — ὅτι τὸ δημοκρατικὸ σύστημα εἶναι υποχρεωμένο νὰ ἐργάζεται πὼ ἀργά ἀπὸ τὸ ἀνιτέστο του (γιὰ τὸν ἀπλὸ λόγο ὅπη ἡ ποικιλία τῶν βουλήσεων πὼν ἀποτιμεῖται εἶναι πολὺ μεγαλύτερη), δὲν ὑπάρχει κανένα ὅλλο σύστημα πὼν νὰ ἔχει τὸ ίδιο προτόνον: νὰ ἀποδέχεται, σὰν θεοῦκὸ σχῆμα, τὸ θεωρητικὸ σκοπό, τὸν ὄποιο πρέπει νὰ ὑπηρετεῖ τὸ κράτος.

(‘Απόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίο του Είσαγωγὴ στὴν πολιτική, Ἐκδόσεις Κάλβος, 1975 σελ. 59).

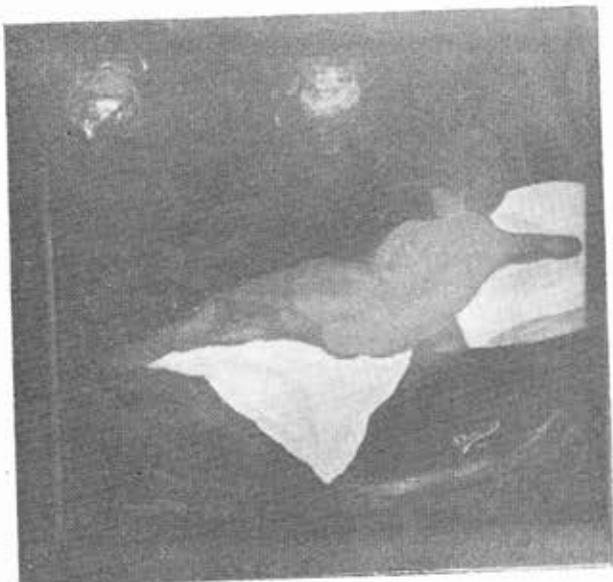
ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ 31/8-10/9

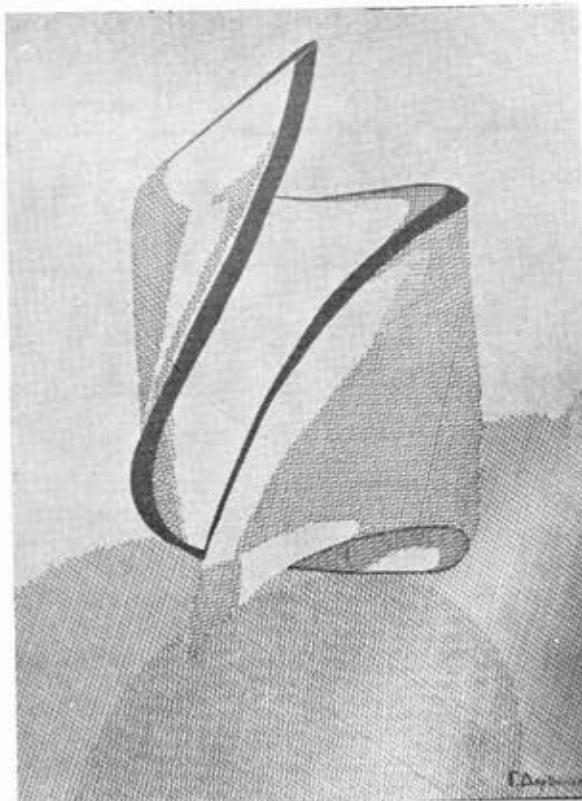
...στής γιαγιάς (τό σπιτικό)
του Ν. Μπλιάτκα

M. Αλέξανδρος
του Νίκου Χατζηιωάννου

Γυμνό
του Ιωασήφ Χατζηιωάννου

Γυαλί
Γ. Δερβώκης

Λαϊκὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου Ναούσης περιόδου 1979-1980

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 1ο

20-10-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Ἀνδρέας Λεντάκης — Συγγραφέας Δήμαρχος Ὑμηττοῦ.

ΘΕΜΑ: Ἐπί τῇ μαγείᾳ στὴ Θρησκείᾳ καὶ τῇ Φιλοσοφίᾳ.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 2ο

3-11-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Θανάσης Βακαλίος — Ὑφηγητής Πανεπιστημίου — Διδάκτωρ Φιλοσοφίας.

ΘΕΜΑ: Τὸ ἀνθρώπινο πρόβλημα στὴν ἐποχὴ μας.

Ἐπιμέλεια Θωμᾶ Ἀλδάκου

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 3ο

10-11-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Νίκος Ματσούκας, — Καθηγητὴς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΘΕΜΑ: Ὁ ἀνθρώπινος λόγος σὲ σχέση μὲ τὸ μυθικὸ καὶ τὸ σύγχρονο κοσμοειδῶλο.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 4ο

17-11-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Γεώργιος Δοῦδος — Δικηγόρος.

ΘΕΜΑ: Φιλοσοφία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 5ο

24-11-1979 ΟΜΙΛΗΤΕΣ: Δημήτριος Βλάχος — Δικηγόρος, Γεώργιος Δοῦδος — Δικηγόρος.

ΘΕΜΑ: Περὶ τῆς ποιηῆς τοῦ θανάτου

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 6ο

1-12-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Α. Νάσιουτζίκ — Συγγραφέας — Φυσικός.

ΘΕΜΑ: Τὰ ἀνθρώπινα φαινόμενα στὴν ἔξελιξη τοῦ σύμπαντος.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 7ο

8-12-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Χρῆστος Μαλεβίτης — Συγγραφέας.

ΘΕΜΑ: Ὁ λόγος καὶ τὸ Πνεῦμα.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 8ο

22-12-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Δημήτριος Βλάχος — Οἰκονομολόγος — Δικηγόρος.

ΘΕΜΑ: Ἰσοζύγιο πληρωμῶν — Μηχανισμοί — Παθολογία — Ἀντιμετώπιον.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 9ο

29-12-1979 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Στέλιος Νέστωρ — Δικηγόρος Ἀντιπρόεδρος Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς Διεθνοῦς Ἀμνηστίας.

ΘΕΜΑ: Γνωριμία μὲ τὴν Διεθνῆ Ἀμνησία.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 10ο

5-1-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Χρύσανθος Χρήστου — Καθηγητής Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

ΘΕΜΑ: Ἡ ιστορία τῆς Ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς τοῦ 20ου αἰώνα.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 11ο

12-1-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Ἀνδρέας Λεντάκης — Συγγραφέας Δήμαρχος Ὑμηττοῦ.

ΘΕΜΑ: Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς τέχνης.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 12ο

19-1-1980 ΟΜΙΛΗΤΕΣ: Πέπλας Κων/νος — Καθηγητής Φιλολογίας Λυκείου Ναούσης.

ΘΕΜΑ: Τὸ Δημοτικὸ τραγούδι (Παρεμβλήματα - Καταγραφές).

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 13ο

26-1-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Τίτος Πατρίκιος — Δικηγόρος — ποιητής.

ΘΕΜΑ: Ἡ σημερινὴ ποίηση στὴν Ἑλληνικὴ πραγματικότητα.

ΟΜΙΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑ 14ο

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Γεώργιος Ζιαρμάκας — Δημοσιογράφος.

ΘΕΜΑ: Ποίηση: "Ἐνας δρόμος ποὺ ὀδηγεῖ ποὺ;

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 15ο

23-2-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Ἀλέξανδρος Κοτζιᾶς — Λογοτέχνης.

ΘΕΜΑ: Ἡ σύγχρονη λογοτεχνία.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 16ο

1-3-1980 ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ: Βάσω Πετρίτοη — Συγγραφέας.

ΘΕΜΑ: Οἰκογενειακὸς Προγραμματισμός.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 17ο

8-3-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Νίκος Γαβριήλ — Πεντζίκης — Συγγραφέας.

ΘΕΜΑ: Μιά ἀρχαία μνημοτεχνικὴ μέθοδος στὴ ζωγραφική.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 18ο

16-3-80 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Ραφαηλίδης Βασίλειος, Κριτικὸς Κινηματογράφου.

ΘΕΜΑ: Βασικές ἀρχές τῆς αἰσθητικῆς στὸν κινηματογράφο.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 19ο

22-3-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Νότης Μαυρουδῆς Μουσικός.

ΘΕΜΑ: Ἡ ιστορία καὶ ἡ ἔξελιξη τῆς μπαλάντας.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 20ο

20-3-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Γιάνναρες Γρηγόρης Οἰκονομολόγος.

ΘΕΜΑ: Οἰκονομικὴ κρίση — Πολιτικὲς Οἰκονομικὲς συνέπειες.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 21ο

12-4-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Ἀβδελίδης Παρμενίων Οἰκονομολόγος — Γεωπόνες.

ΘΕΜΑ: Ὁ ρόλος τῶν συνεταιρισμῶν στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 22ο

19-4-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Σταύρος Ράλλος — Ανθυποπλοίαρχος Ε.Ν.

ΘΕΜΑ: "Ἄγνωστα ἵπταμενα ἀντικείμενα (U.F.O.) καὶ ἀρχαῖοι πολιτισμοί (προσβολὴ τανιῶν).

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 23ο

26-4-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Πυρουνάκης Γεώργιος Πρωτοπρεσβύτερος.

ΘΕΜΑ: Ὁ κοινωνικός προβληματισμός τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Δειγματοληγία έδαφους στις δενδρώδεις καλλιέργειες

(Συνέχεια από τήν σελ. 118) φους. Στήν περιπτωση συνεπώς τής ήδη έγκαττης γένης; δενδρώδους καλλιέργειας, προσφεύγουμε στήν έξεταση τού έδαφους στις ήδης κυρίως δύο υποεριπτώσεις.

α) Η καλλιέργειά μας δὲν ιαρουσάζει προβλήματα, θέλουμε διμος νὰ ξεχουμε δριψιένων δεδουλέγα γενικού χαρακτηρισμού τού έδαφους μας, που μπορούμε γὰ μᾶς διεγηθείσαν στή σωτητέρη δρδευση (τρόπο και συγχόνητα) στήν έκλογη τού τύπου τού λαπάσματος (π.χ. θεϊκή ή άσθετοικο νιτρική άμυνσια) στόν καθοριστικό τού χρόνου λιπάντεων κλπ. Σ' αὐτή τήν υποεριπτωση είναι: συνήθως άρκετο γὰ πάρσυμε ένα πλέον η καλλιέργεια σύνθετο έπιφαγειακό (0—30 έκ.) δειγμα έδαφους άπό κάθε κτήμα. Διευκρινίζεται δι: σύνθετο έπιφαγειακό λέγεται: τὸ δειγμα που σχηματίζεται άπό τήν καλή άνάμιξη πολλών έπιφαγειακών (0—30 έκ.) δειγμάτων που πάρθηκαν άπό διάφορα μέρη τού κτήματος και τή λήψη ένδει μέ-

ρους (περίπου 2 κιλών) τοῦ άγαμήριατος αύτοῦ. Η δειγματοληγία γίνεται: συνήθως μ' ένα πατόφυτο.

β) Η καλλιέργειά μας παρουσιάζει προβλήματα πού έχει: έξαρχισθεί δι: δὲν δρείλουνται πέ άσθετες: (μύκητες, ίδιτες κλπ.) ή σε έντονες καρικές προσδολές (γχλάκια παγετός κλπ.) καὶ υπέρχουν δάσημες υπόγονες δι: δρείλουνται σὲ κακές έδαφολογικές συνθήκες και ίδιτες. Σ' αὐτή τήν υποεριπτωση, τὸ έδαφος πρέπει γὰ έξετασθεί σὲ δάσος και γιὰ τή δειγματοληγία του έταχθεί τὰ δστα όχικα γι' αὐτήν άναψέρθηκαν μὲ τίς ήδης πρόσθετες παρατηρήσεις:

— Εάν τὰ προβλήματα παρουσιάζονται: κατὰ θέσεις και δι: στὸ σύνολο τοῦ κτήματος, είναι: συνήθως χρήσιμο νὰ πέργονται: διαφρετικά δειγματα άπό τή θέσεις, δι που έπιφαγειακά: άναμικλίες στὴ δένδρα και άπό τή θέσεις, δι που αὐτά φτίγονται: καλῆς καταστάσεως. Αύτο δέ πρέπει: νὰ γράφεται:

και στὸ γαρτάκι: πού μπαίνει μέση στὸ δειγμα και στὸ πληροφοριακὸ Δελτίο.

— Τὸ Πληροφοριακὸ Δελτίο πρέπει: νὰ περιλαμβάνει: έκτος άπό τή πληροφορία: πού υπορούν στὸ έδαφος και πληροφορίες σχετικές μὲ τὸ «ιστορικό», τή μεταχειριση: τή συμπεριφορά και τὰ προβλήματα τής καλλιέργειας.

Ειδικά γιὰ τὸν τύπο τοῦ Πληροφοριακὸν Δελτίων, πού πρέπει: κάθε φορά άπαραιτητα νὰ συμπληρώνονται: υπάρχουν άντιτοιχα υποδειγματα στὰ γραφεία διων τῶν Δύτισμων Γεωργίας πόρος τὰ όποια και θὰ πρέπει: νὰ υπευθύνεται: κάθε παραγωγή: πού ένδικται: γιὰ έδαφολογική έξεταση τοῦ κτήματος του. "Αλλοιστε μιὰ προσυνεννόηση μὲ τὸν τοπικὸ τὸν εἰδικὸ γεωπόνο τῆς περιοχῆς είναι: πάντοτε άπαραιτητη γιατὶ μπορεῖ νὰ μᾶς προλάβει: άπό τή σπατάλη χρόνου και χρήματος γιὰ μιὰ αποκοπή ή μη κανονική δειγματοληγία και έξεταση τού έδαφους.

Λαϊκό Πανεπιστήμιο τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου Ναούστος περιόδου 1979-80

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 24ο

3-5-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Όρέστης Χατζηβασιλείου — Συνδικαλιστής. Πρόεδρος τοῦ Α.Ε.Μ.

ΘΕΜΑ: Τὸ συνδικαλιστικό κίνημα και οι προοπτικές του.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 25ο

10.5.1980: ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ: Μαρία Νεγρεπόνη — Δελιδάνη Καθηγήτρια Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Θεσσαλίας.

ΘΕΜΑ: Η έξελιξη τῶν είσοδημάτων μὲ πληθωριορδο στήν Έλλάδα.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 26ο

17.5.1980: ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Σημίτης Κων. νος Καθηγητής Πανεπιστημίου Δικηγόρος.

ΘΕΜΑ: Η προστασία τοῦ είσοδημάτος τοῦ έργαζομένου στήν άγορά.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 27ο

24-5-80 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Μπιτοάκης Εύτύχιος ΘΕΜΑ: Οικονομική άναπτυξη και καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 28ο

31-5-80 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Νικολινάκος Μάριος καθηγητής Πανεπιστημίου.

ΘΕΜΑ: Η Διεθνής οικονομική κρίση και οι μελλοντικές έξελιξεις στήν χώρα μας.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 29ο

7-6-80 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Μαρκοβίτης Νικόλαος Δικηγόρος.

ΘΕΜΑ: Έξοπλιστρο — Επιπτώσεις τῶν Αφοπλισμάτων — Ειρήνη.

ΟΜΙΛΙΑ — ΜΑΘΗΜΑ 30ο

14-6-1980 ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Μαρκοβίτης Νικόλαος — Δικηγόρος.

ΘΕΜΑ: Προτεινόμενα μέτρα Παγκοσμίου άφοπλισμού και ειρήνης.

ΑΓΑΘΟΕΡΓΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

ΚΥΡΙΩΝ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΕΝΑ διπλό τα παλαιότερα μαςτεία της πόλης μας γνωστό για τη μεγάλη κοινωνική και φιλανθρωπική του δράση είναι και η Αγαθοεργός Αδελφότης Κυριών Ναούσης. Ένας έντελος γυναικείο σωματείο όπου απεριθυμεί σήμερα 600 μέλη.

Ένας τεράστιος το ξερό και λεζές διακοπές των σωματείου, τα μέλη του όποιους κυρίως διένεκτοι οι Δοκ. Συμβούλια, είναι εις αρματεῖς θρωες ή διάποιοι έργα θηθυκαν και έργαλονται, χριστιανικές προστάσεις, έκτες από την σίκουρη θυμηθεα, την άγριη τους την καλωσύνη το χαμόγελο, σ' όλους έκεινους που την έχουν ανάγκη.

Έκτενέστερα ζητούν για το ξερό και τις σκοπές των Σωματείου θά μάς μιλήσῃ ή πρέδερος κυρία Αφροδίτη Τασσάκη ή όποια έδωσε συνέγεια στη συνεργάτιδά μας δίδα Πόπη Παπανάνου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κυρία Τασσάκα μπορείτε να μάς πάτε πότε και πώς ιδρύθηκε το σωματείο σας και ποιός ο σκοπός της ιδρύσεως του;

ΑΠΑΝΤ.: Το σωματείο μας ιδρύθηκε το καλοκαίρι του 1905, με καθαρά φιλανθρωπικούς οκοπούς. Η ιδρυσή του έγινε έντελης τυχαία στον κήπο του σπιτιού του Γαλάκη Λόγγου. Συγκεντρωμένες έκει στη δροσιά του κήπου οι κυρίες Αικατερίνη Πετρίδη ούζυγος ιατρού, Εύθυμη Δημητρίδη, Εύθυμη Γεργη, Λόγγου ούζυγος έργοστασιάρχου, Εύθυμη Χάρη Λαζαρίδη, Ελένη Χριστοφόρου, Ντρουμπάλη, Μαρία Γεωργη, Λόγγου, και Αθηνά Χωνού ούζυγος του θαυμηνήστου διδασκάλου Σταύρου Χωνού, άποφασίσαν την ίδρυση ένδεικνυτικού σωματείου το οποίο θά είχε ως σκοπό να βοηθᾷ άπορες οικογένειες, να περιθάλπει άπόρους διθενείς, να προσφέρει λίγη χαρά και άγαπη σε πανεμένους άνθρωπους. Τινά άποφασισαν οι τις τις πρότρυνε να πάρουν και τις βοήθησε στην άρχη τού ξρυγού τους η Αικατερίνη Νικούση δασκάλα και μαρί ή όποια είχε οπουδάσει στην Κωνιόπολην και ύπηρετούσε σάν δασκάλα στη Φλώρινα. Μαρφωμένη καθώς ήταν υπέδειξε στις γεμάτες θέληση

για φιλανθρωπική δράση Ναούσης τόν τρόπο με τόν οποίο ιδρύεται η Σωματείο.

"Ετοι μέλη έξιν Διοικητικό Συμβούλιο με πρεδερο την κυρία Εύθυμη Γεργη, Λόγγου, άντιπροσέδρο την κυρία Αικατερίνη Γεργη. Πετρίδη, Τασσάκη την κυρία Αθηνά Σταύρου Χωνού, Γραμματέα την κυρία

ΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΝΑΟΥΣΗΣ, και άπεκτησε την οφραγίδα του.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια ή φιλανθρωπική δράση του σωματείου σας άπο την ίδρυση του μέχρι σήμερα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι τεράστιο και άκαταμέτρητο τό ξερό της άδελφοτητος, και έξι όσου μεγάλη ή φιλανθρωπική δράση την όποια άνεπτυξαν τά κατά καιρούς Διοικητικά Συμβούλια το διαμερίσματος Σωματείου όπο την ίδρυση του έως σήμερα.

Είναι τεράστια τα ποσά πού έχουν ποιρασθεί σε άπορες οικογένειες, άπετρητα τα φάρμακα πού έχουν δο-

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αγαθοεργού Αδελφότητος όποιο άριστερά πρός τα δεξιά: 1) Αμαλία Ιατρού, Έλένη Παπανάνου, Αγια Αποστόλου, Αφρούλα Κατη Τομιας, Βάσω Χριστοφόρου (Γραμματέας), Ελιοθέτη Εμβαλωματιή Αφροδίτη Τασσάκη (Πρόεδρος), Αικατερίνη Χλωρού (άντιπροσέδρος).

Έλένη Ντρουμπάλη και Συμβούλιος την κ. Μαρία Γεωργη, Λόγγου, Εύθυμη Δημητρίδη, Εύθυμη Γεργη, Λαζαρίδη και Θεοφανή Κουκούλου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πάτε μας κυρία Τασσάκα πότε συνετάχθη το καταστατικό τού Σωματείου.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το σωματείο λειτούργησε άνεπιοήματος μέχρι το 1928. Κατά τό έτος αύτού έγινε το καταστατικό του Συλλόγου το οποίο συνέταξε κατόπιν δικαιτικής άποφάσεως ό τότε δάσκαλος Σταύρος Χωνός ούζυγος της Αθηνάς Χωνού. Ο σεβαστός δάσκαλος βοήθησε πάρα πολύ το σωματείο στα πράτα του βήματα, πλάι στη σύζυγη του, προσφέροντας τις γραμματικές γνώσεις του (κρατοδός έπι πολλά έτη, τα ιατρικά τού Σωματείου). Μέ την ίδρυση του καταστατικού το μέχρι τότε άνεπισημο σωματείο άνοιξε θητείας έποιημας πλέον ΑΓΑΘΟΕΡΓΟΣ Α-λυτικό τα ποσά πού έχουν ποιρασθεί

κατά τὰ τέσσερα τελευταία έτη:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΕ ΑΠΟΡΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΕΤΗ 1975 — 1979

ΕΤΗ	Βοηθήματα σε χρήμα	Φάρμακα	Γάλα	Ψωμί	Τρόφιμα
1975	170.000	13.000	23.000	3.700	
1976	145.000	19.000	25.750	8.600	
1978	270.000	31.366	39.422	12.000	12.400
1979	285.000	22.500	36.500	12.000	18.000

Όφειλα νὰ μᾶς πῶ ὅτι ἡ Ἀδελφότης γνώρισε και δύοκολες σπιγμὲς κατὰ καιρούς. Πολλὲς φορὲς τὰ ποσὰ ποὺ ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν ήταν μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ ξεοδα τοῦ οικοτείου. Καὶ σ' αὐτὲς τὶς σπιγμὲς δύμας οἱ ἀκούραστες Σαμαρείτισσες δὲν ἔχαναν τὸ θάρρος τους ἐνισχύουν τας οἱ ίδιες ἀπὸ τὸ πορτοφόλι τους τὸ Ταμεῖο τοῦ Συλλόγου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κυρία Ταοούκα ἡ προηγούμενη ἀπάντηση σας γέννησε ἔνα ἄλλο ἔρωτημα. Ποιὰ εἶναι τὰ ξεοδα τοῦ Σωματείου σας καὶ πῶς ἀνταποκρίνεσθε εἰς τὰς υποχρεώσεις σας; Πῆτε μας δὲ ἂν ἔχετε κάποια κρατικὴ ἐπιχορήγηση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τὸ ταμεῖο τοῦ Συλλόγου μας ἐνισχύεται: 1) Ἀπὸ δωρεές οἰκογενειῶν εἰς μνήμη προσφελῶν τους προσώπων ἡ διὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ Ταμείου ἔχοντας ἐκτημῆσει τὴν οωστὴ διαχείρηση τῶν χρημάτων ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου.

2) Ἀπὸ τὴν συνδρομὴ τῶν μελῶν του τὰ ὁποῖα σήμερα φθάνουν στὸν ἀριθμὸ τῶν 600 ἀτόμων.

3) Ἐνα ἀξιόλογο ποσὸ χρημάτων προστίθεται στὸ ταμεῖο μας ἀπὸ κέρδη ποὺ ἀποφέρουν ἔορτές, πανηγύρεις καὶ ἀπογευματινές ἐκδηλώσεις οἱ οποῖες δίδονται διὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος. Δὲν ὑπάρχει δὲ καμμία κρατικὴ ἐπιχορήγηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θὰ μπορούσατε νὰ ἀναφέρετε δριμένες ἀπὸ τὶς ἔορτές καὶ ἐκδηλώσεις αὐτὲς ποὺ δργανώνει τὸ οικοτείου σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο γυναικείος κό-

ρεῖτε νὰ μᾶς πῆτε ποιοί εἶναι οἱ συνεργάτες σας στὸ δύσκολο ἔργο σας καὶ ποιὰ τὰ προβλήματα τοῦ οικοτείου σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἀρμεσοί συνεργάτες μου εἶναι ὅπωσδήποτε οἱ κυρίες ποὺ ἀποτελοῦν τὸ Διοικ. Συμβούλιο τῆς Ἀγαθοεργού Ἀδελφότητος ἥτοι ἡ ἀντιπρόεδρος κ. Αἰκατερίνη Χλωροῦ, ἡ Γραμματεὺς κ. Βάσω Χριστοφόρου ἡ ταμίας κ. Ἀφρούλα Κατῆ καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου κυρίες Ἐλισάβετ Ἐρβαλωματῆ, Ἐλένη Αποστόλου καὶ Ἀμαλία Ἰατροῦ. Ἀκούραστος βοηθός μας εἶναι καὶ ἡ δεσμοί νίς Καλλιόπη Χρυσακέων ἡ ὁποία ἀσκεῖται μὲ τὴν ουγκέντρωση τῶν συνδρομῶν τῶν μελῶν τοῦ οικοτείου. Συνεργάτες μας δύμας εἶναι καὶ δύο ἑκεῖνοι οἱ ὁποίοι μὲ τὴν ἀγάπη τους καὶ τὴν ὑποστήριξη τους ουμπορούσκονται στὶς δυοκολίες καὶ τὸ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουμε. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ σᾶς δνω τὴν ἀπάντηση γὰρ τὸ δεύτερο σκέλος τῆς ἐρώτησεως σας. Τὸ μεγαλύτερο πρόβλημα τοῦ Συλλόγου μας εἶναι ἡ ὑλικὴ ουμπαράσταση τῶν ουμπολιτῶν μας τὴν ὁποία ζητοῦμε νὰ μᾶς προσφέρουν εἴτε σὰν ἀτομικά εἴτε σὰν ἐπιχείρσεις η οικοτεία κ.λ.π.

— Κυρία Ταοούκα νομίζω δτι μᾶς δώσατε μία πλήρη είκόνα τοῦ οικοτείου σας καὶ τῶν προβλημάτων του.

Εύχαριστομε ποὺ εἶχατε τὴν καλωδίνη νὰ μᾶς ἐνημερώσετε γιὰ τὸ παλαιότερο οικοτείο τῆς Ναούσης, καὶ σᾶς εύχόμαστε δύναμη γιὰ νὰ συνεχίσετε τὸν ὥρατο ἀγάντα σας.

ομος τῆς πόλης μας γνωρίζει πολὺ καλά τὸ καθιερωμένο τοιά τῆς ἀδελφότητος τὸ ὄποιο γίνεται κάθε χρόνο στὶς 2 Φεβρουαρίου ἡμέρα τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου, μέ αθρόα προσέλευση τῶν γυναικῶν τῆς Ναούσης. Μιά ἄλλη ἔορτή εἶναι ἡ Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων κατὰ τὴν ὁποῖα τελείται λειτουργία ὑπὲρ τῶν ζώντων δωρητῶν τοῦ Σωματείου καὶ μνημόσυνο γιὰ τοὺς ἀποθανόντας.

Τελευταία εἶναι ἡ ἔορτή τῆς Ἀγίας Κυριακῆς τὴν 7η Ιουλίου προστάτιδας τοῦ Σωματείου πρὸς τιμὴν τῆς ὁποίας ἡ Ἀδελφότης ἀφιέρωσε εἰκόνα εἰς τὸ ἔξωκολλο τοῦ Ἅγιου Νικόλα μέ τὸ καθιερωμένο λουκόμι. Παλαιότερα ἡ γιορτὴ αὐτὴ εἶχε ἄλλο χρῆμα, ἡμερήσιο γλέντι φαγὸ πότι καὶ χορό.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κυρία Ταοούκα ἔχετε τίποτε ἄλλο νὰ μᾶς πείτε γιὰ τὶς δραστηριότηκες τοῦ Συλλόγου:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θὰ ἰθελα νὰ προσθέω γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πατοβούλια ποὺ ἀνέπτυξε τὸ οικοτείο μας στὴν ἀνέγερση τοῦ Γηροκομείου. Ή παρουσία τοῦ Σωματείου μας στὸ δύσκολο καὶ ιερὸ ἔργο, στὴν ἀνέγερση τοῦ Γηροκομείου, ἐπιβεβαιώνει, τὸ οκοπὸ τῆς ιδρύσεως του.

Η Ἀγαθοεργὸς Ἀδελφότητος Κυριῶν Ναούσης μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα δύο Σωματεῖα, δηλαδὴ τὴν Φιλόπτωχο Ἀνδρῶν, καὶ τὸ Ἀδελφότο Γηροκομείου, ουμμετέχει ἐνεργῶς στὴν ἀνέγερση καὶ ἀποπεράσωση τοῦ Γηροκομείου τὸ ὁποῖο θά κτισθεῖ στὸ δρόμο πρὸς τὸν Σ.Σ.Ν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κυρία Ταοούκα μπο-

Διαθάσαμε

"Ἔχουμε τὸ δικαίωμα γ' ἀντιταχθοῦμε σὲ κάθε δύγμα, σὲ κάθε κώδικα, σὲ κάθε αὐθεντικά γ' ἀποδείξουμε, ἀν τὸ μποροῦμε, πόλ. ἡ ἀξία τῆς εἶναι πολὺ μικρή γη καὶ διλωσθεῖδολο μηδημινή γ' ἀντικαταστήσουμε, ἀν τὸ μποροῦμε ἐπίσης, τὴν ταθρὴν καθεύδει μὲ μά γέα, όγιέστερη, ἵσχε ποὺ καὶ ἔκεινη γ' ἀποστηθεῖσε. "Ολα τὰ ἀνθρώπινα εἶναι μεταδηλητά.

Ι.Μ. Παναγιωτάπουλος,
«Οι σκληροί καιροί».

Δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν Ἀθήναις Ναούσαιων τῆς περιόδου 1976-1979

Ο Σύλλογος τῶν Ναούσαιων τῆς Ἀθήνας πάντοτε δρίσκεται στὴν ἐπικαιρότητα. Ως γνωστὸν δὲ Σύλλογος ἰδρυθηκε μὲ πρωτοδουλίᾳ τοῦ κ. Κ. Χατζηγρηγοριάδη καὶ ἄλλων Ναούσαιων τὸ 1966. (Δέες «Ναούστα» τεῦχος 80 σελ. 126 1979). Ο Σύλλογος πάντοτε ἀκμαῖος συνεχίζει τὴν δρᾶστη του καὶ τὴν δημιουργήν καὶ προσφορά του.

1976

1. Ο Σύλλογος γιὰ τὴν 154η ἑπέτειο τῆς κηρύξεως τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Νάουσα τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας τὸ 1822 τελεῖ στὸ Ναὸ τοῦ Ἅγιου Δημητρίου τοῦ Λουιπαρδιάρη Ἀθηνῶν τὴν καθιερωμένη Δοξολογία (14 Μαρτίου 1976).

2. Στὶς 27 Μαρτίου, 1976 δὲ Σύλλογος δργανώνει συνεστίαση μὲ χορὸ στὶς αἰθουσεῖς τοῦ ξενοδοχείου «Παλλάς». Στὴν ἐκδήλωση συμμετέχει καὶ τὸ Λύκειο Ἑλληνίδων Ναούσης.

3. Ο Σύλλογος στὶς 6 Ιουνίου δργανώνει ἡμερήσια ἐκδρομὴ μὲ πούλμαν στὴ Στενὴ Χαλκίδος.

4. Στὶς 3 Οκτωβρίου δὲ Σύλλογος δργανώνει ἐκδρομὴ μὲ πούλμαν στὴ ΛΙΜΝΗ — ΒΟΥΛΑΓΜΕΝΗ — ΛΟΥΤΡΑΚΙ.

5. Στὶς 27 Νοεμβρίου στὸ ξενοδοχεῖο «ΠΑΡΚ» δργανώνει φιλικὴ συνεστίαση.

1977

6. Ο Σύλλογος γιὰ τὴν 155η ἑπέτειο τῆς κηρύξεως τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Νάουσα τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας τὸ 1822 τελεῖ στὸ Ναὸ τοῦ Ἅγιου Δημητρίου Λουιπαρδιάρη Ἀθηνῶν τὴν καθιερωμένη Δοξολογία (27 Φεβρουαρίου

1977).

7. Ο Σύλλογος δργανώνει ἐκδρομὴ μὲ πούλμαν (30-4-77 ἔως 2-5-77) στὴ Νάουσα. Σύμφωνα μὲ τὴ πρόγραμμα πραγματοποιεῖται εἰδικὴ δοξολογία στὸν "Ἄγιο Νικόλαο διμήνια καὶ κατάθετῃ στεφάνου στὸ μνημεῖο τῆς θυσίας (Στουμπάνως).

1978

8. Στὶς 25 Φεβρουαρίου 1978 δργανώνεται φιλικὴ ἀποκριάτικὴ συνεστίαση στὴν Κοζιμικὴ ταβέρνα τὸ «ΧΑΝΙ».

9. Ο Σύλλογος γιὰ τὴν 156η ἑπέτειο τῆς κηρύξεως τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Νάουσα τελεῖ στὸν "Άγιο Δημητρίου τὸν Λουιπαρδιάρη τὴν καθιερωμένη Δοξολογία (19 Μαρτίου 1978).

10. Στὶς 14 Μαΐου 1978 δργανώνεται ἡμερήσια ἐκδρομὴ μὲ πούλμαν στοὺς Δελφούς, Πτέα καὶ Λεόδαδά.

1979

11. Ο Σύλλογος γιὰ τὴν 157η ἑπέτειο τῆς κηρύξεως τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Νάουσα τελεῖ στὸν ναὸ τοῦ Ἅγιου Δημητρίου τοῦ Λουιπαρδιάρη τὴν καθιερωμένη Δοξολογία (11 Μαρτίου 1979).

12. Στὶς 4 Απριλίου 1979 δὲ Σύλλογος δργανώνει στὴν αἰθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Έταιρίας διάλεξη μὲ θέμα «Νάουσα ἡ ἡρῷακή ἐπαλήξη τοῦ Βορρᾶ» καὶ μὲ ὄμιλη τὴν Γρυνατιάρχη Ναούσης κ. Εμ. Βαλεσκιδη.

13. Στὶς 3 Ιουνίου 1979 δργανώνεται ἡμερήσια ἐκδρομὴ μὲ πούλμαν στὴν Ερέτρεα Εύβοια.

14. Στὶς 30 Σεπτεμβρίου 1979 δργανώνεται ἡμερήσια ἐκδρομὴ στὰ Καλάδρυτα, Μέγα Σπήλαιο καὶ Ἀγία Λαύρα.

Χρηματικά βραβεία

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΝΑΟΥΣΑΙΩΝ
«Ο ΖΑΦΕΙΡΑΚΗΣ»

ΠΡΟΣ ΤΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Α' ΜΙΚΤΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΝΑΟΥΣΗΣ

Β' ΜΙΚΤΟΝ ΛΥΚΕΙΟ
ΝΑΟΥΣΗΣ

Ν Α Ο Γ Σ Α
Κύριε Λυκειάρχα,

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, ἐπιθυμίου κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ συμδέλῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν μᾶς εὐγενεικῆς μεταξὺ τῶν διαγωνιζομένων εἰς τὸν μαθητικὸν τοῖσδε ἀμύλης, ἔλαβεν τὴν ἀπόδοσιν ἡ τοῦ ἀπονεύην εἰς τὸν μήλινον νὰ ΠΡΩΤΕΓΣΗ μαθητὴν ἢ μαθήτριαν κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις (τῆς Γ' τάξεως) τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1979/80 τιμὴ τικὸν ἐκ 10.000 δου. ἐπαθλού. ὁ διοικητής ΕΠΛΙΝΟΥ ἡ διοίκηση ΕΠΟΔΟΥ.

Διὰ τὸν ἀναφερόμενον αὐτὸν σκοπὸν τὸ Διοικ. Συμβούλιον θερμῶς παρακαλεῖ δπωρ μὲ τὴν ληξίν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μᾶς γνωστοποιηθῆ τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ μαθητοῦ, ἢ διαχωρισθῆ τοῦ (ἢ τῆς) προκριθησμένου μαθητοῦ.

Εὐχαριστούντες ἐκ τῶν προτέρων δὲ τὴν γνωστοποίησιν καὶ μὲ τὸ συγχαίρημα δι: ή ἐνέργειά μας αὐτὴ προωθεῖ τὴν πολιτιστικὴν προσπάθειαν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, καὶ τὰ μέγιστα τὸν σπουδάζον τὸ τῆς γενετείρας μα: χῶρον δογμά.

Διατελοῦμε μετὰ τιμῆς

Ο Πρόεδρος
ΓΡΗΓ. ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΜΗΝΑΣ ΡΩΨΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ: Δημ. Τουσάδης,
Αγρι. Πλατσάνης, Δημ. Βαϊνιάδης, Γεωργ. Σωτηρ., Εμ. Μάντσος.

ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ...ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ 1957

Μήλα συγκινητική συνάντηση έγινε στις είκοσι δύο Ησυγίου από παλαιούς συμμαθητές στην "Άγιο Νικόλαο στή Νάουσα.

"Όλοι οι άπόφοιτοι του 1957 συναντήθηκαν με τις σικογένειές τους τώρα πάλι μετά είκοσι τρία χρόνα.

Τα δροσερά κορίτσια και άγρια τῶν μόνις δεκαετών έτην συναντήθηκαν τόσα τὴν μαράδεις πο διάρες μὲν κάτες οι περισσότερες τη γήρας και τὰν μπαλπάδεις και τούρκοι σικογενειάρχες. Οι Ναουσαίς συμμαθητές δέχαναν πίττες και ψάρια στατιστικά με την πίττα λιγκή τριπλασιάνην και γάμισαν τὸν τόπο λουκούδια νὰ δευθούν στὴν οικεία σπίτια θέλουσ τοὺς συμμαθητές πού θιγόστων είδοποιημένοι γιὰ τὴν συνάντηση.

Η συγκίνηση οἱ άγκαλιές τὰ φύλα και τὰ δάκρυα δὲ μποροῦν νὰ περιγραφοῦν στὸ χαρτί.

"Ενας παλαίς συμμαθητής ὁ Σ. Κοτανιώτης ήρθε εἰδικά ἀπὸ τὴ Γαργανία γιὰ τὴ συνάντηση και ἄλλος πού δὲ μπέσσεις νὰ παρενέρθει ὅτι ὁ γνωστός Ο.Ρ.Δ. κ. Θεόδωρος Μαγγανάρχης ἀπὸ τὴν Αγγλία δέπου είναι: ἔστειλε σ' ὅλες τὶς τυποθήτριες και καθηγητούς ἀπὲν κόκκινο τρικτάφυλλο μὲ τὴν ποράγληση νὰ φτιεῖῃ ἀπ' ὅλες και νὰ γιώθῃ διε δρισκεται κοντά.

Συγκινητικωτάτη ἡ στιγμὴ πού διαβάστηκε ὁ παλαίς κατάλογος και γιὰ πρώτη φοσκὰ δὲ σφίγγηκε ἡ καρδιὰ ἀλλὰ ξέλαψε ἀκούγοντας τὸ «παρόν», ἢ τὰ συγκινητικά γράμματα τῶν ἀπόντων.

Τι νὰ πρωτοπῆ κανείς γιὰ τὰς συναντήσεις και πῶς νὰ τὶς πριγγάσῃ. Τοὺς παλαιούς άγκημένους καθηγητάς Φωφό Καρεκλᾶ, Μανόλη Καρεκλᾶ και Παναγιώτη Ζωγράφο πού τίμησαν και ἀιώρηγαν τὴ γιοτή πως νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ:

Μόνο μὲ μὰ τύχη. Νάνα: δύο πάλι μαζὲν γιὰ μὰ καινούργια συνάντηση στὴν τριακονιαστία.

Στὴ συγκέντρωση θήτων οἱ Σαΐς οικόποιοίς Ή., Μήλη: Γ., Γκέσιος Γ., Μπιλιούρης Χρ., Αποκατανίδης Χαρ., Πουλτσίδης Κ., Μπουγάδης Λρ., Παναγιώτης Στάθ., Τάνος Αρ., Μακρίδης Μαν., Χα-

τζηρτιαράκης Τ., Άγιορόπουλος Η., Πηπαγεωργίου Γ., Καστανιώτης Στέργη, Σιαμούλης Δ., Αποστόλου Ελένη Μυσιρλή Έλ., Νιώτη Καλ., Πλατερόδου Εφη Ματσαζίδης Ελένη Σαμαρᾶ Λ., Τσιλδάρης Ν., Κεφαλᾶς Σπ., Τολούδης Κ., Σάτρης Γ., Βογιατζῆς Γ., Μηρτσέκη Αικ., Χειμωνίδου Πέ-

πη, Σωτηροπούλου Μ., Βελτή Χ., Τσιόγκα Μαχ., Νιοτζάδου Ό., Τσαλιγοπούλου Ε., Παπαδοπούλου Μαίρη, Ζελλίδης, Τούσιας Β. και οι καθηγητές τους: Καρεκλᾶ Φωφό, Καρεκλᾶς Μανώλης, Ζεγράρης Παναγιώτης.

Α. ΣΑΜΑΡΑ

ΠΡΙΝ 50 ΧΡΟΝΙΑ

Λαοϊξη 1929. Ήταν ἔκεινη ἡ περίοδος πού τὴν ἡμέρα τῆς Ζωδίου πηγήθη τὸ μοναστήρι τῆς Παναγιώποιλας ζωντάνευε ἀπὸ τὶς φονές και τὰ τραγούδια τῶν γυναικῶν και τῶν παιδιῶν τους. Ήταν ἔκεινα τὰ χρόνια πού τὸ παγηγύρι τῆς Παναγιώποιλας ήταν συγήθεια πού ἐπιδειλλόταν.

Τέτοια λοιπὸν μέρα σημάνει

τογραφία και κάτες οι ἔξι γυναικεῖς, γυμνένες, στὴν γνήσια Νάουσανη φορεσιά τους. Τὰ ὄνοματά τους ἀπὸ ἀριστερά πρὸς τὰ δεξιά είναι: Στεφανή Καλλιόπη, Μαρία Ρούκαλη, —, — Μαρία Σώπη, Μαρία Πάντσιου, Φανούλα Στεφανή.

Ν. Μπλάτκα

Φυλάξτε τὰ τεύχη τῆς «Νιάουστας»

Μέ τὸ 9ον τεῦχος ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1979 συμπληρώνεται
ό πρῶτος τόμος τῆς Νιάουστας

Παλαιὰ τεύχη μπορείτε νὰ προμηθευθείτε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ Συλλόγου
Καραμπατάκη 1 (Γραφεῖα ΤΟΝ) τηλ. 28.150

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΤΟΒΙΒΛΙΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΕΙΨΕΙ ΑΠΟ ΚΑΝΕΝΑ ΝΑΟΥΣΑΙ·Ι·ΚΟ ΣΠΙΤΙ

ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΤΟ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΝΑΟΥΣΗΣ

Καραμπατάκη 1 (Γραφεῖα ΤΟΝ τηλ. 28.150) κάθε Τρίτη Πέμπτη Παρασκευή 6 – 9 ἀπόγευμα

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΝΙΑΟΥΣΤΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΜΠΑΪΤΣΗ

“Εκδοση συλλόγου «Μπούλες — Γενίτσαροι»

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΤΟ

Καραμπατάκη 1 (Γραφεῖα ΤΟΝ τηλ. 28.150) κάθε Τρίτη Πέμπτη Παρασκευή 6 – 9 ἀπόγευμα

Έκατό περίπου χρόνια και
μερικά έκατομμύρια μπουκάλια

πρίν

μέ τις πρώτες σταγόνες κρασιοῦ ἀπό
κλήματα τῆς Νάουσσας, γεννιόταν ἡ ποιότητα ΜΠΟΥΤΑΡΗ.

Μαζί τις γεννιόταν καὶ ἡ παράδοση ΜΠΟΥΤΑΡΗ.

Η αυστηρή προσπλωση στὴν παραγωγὴ, παλαιώση καὶ ἐμφιάλωση καλοῦ κρασιοῦ.
ΜΠΟΥΤΑΡΗ πρίν έκατό χρόνια. Σήμερα. "Υστερα ἀπό έκατό χρόνια.
Πάντα καλό. Κρασί ἡ οὐζό ΜΠΟΥΤΑΡΗ.

μπουταρη

OYZO - KΡΑΣΙ ΑΠΟ ΤΟ 1879

